SAN-ANTONIO

MERGE, San~Antonio

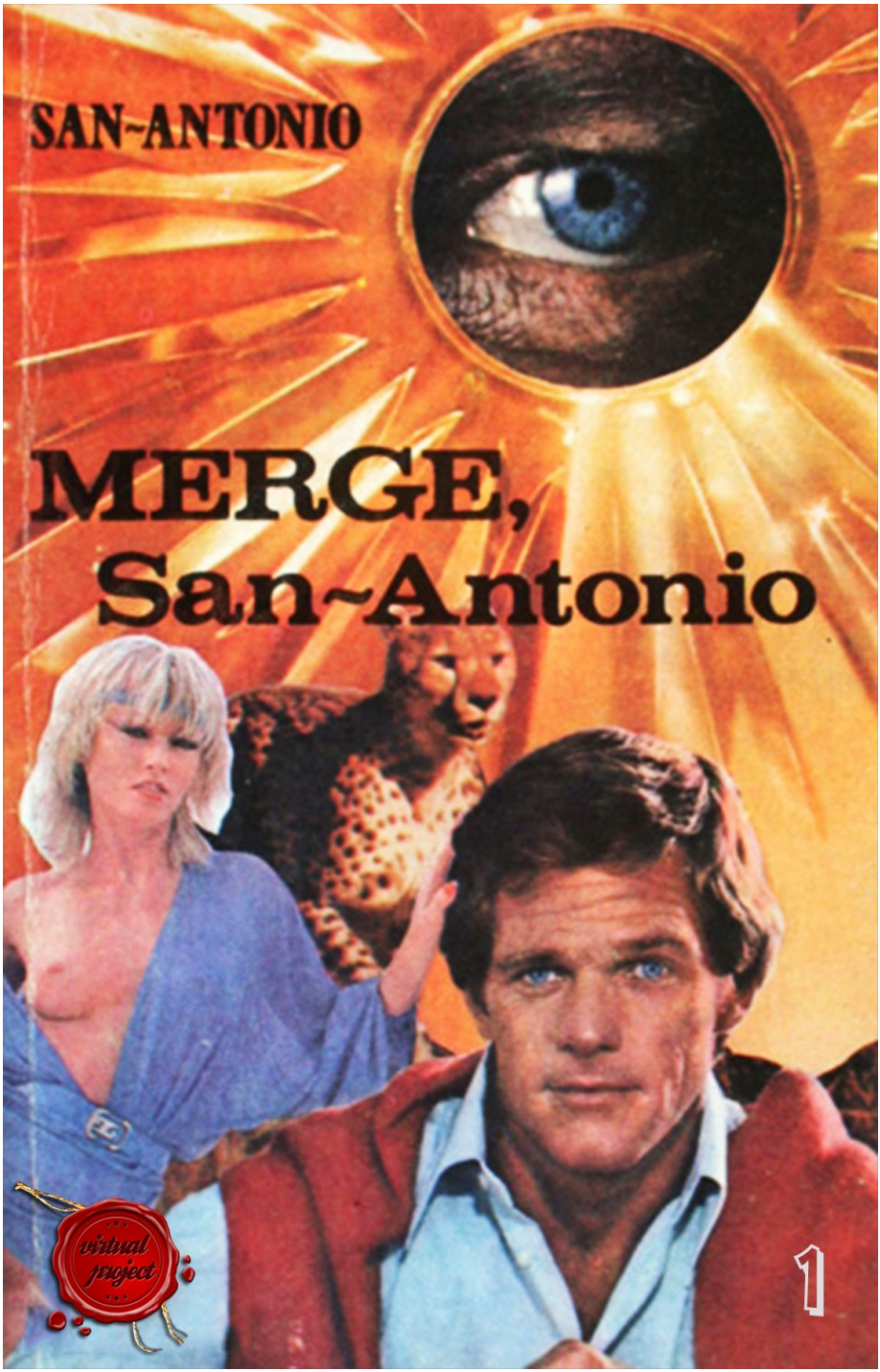

virtual project

1

SAN-ANTONIO

MERGE, SAN-ANTONIO

Original: Y'A BON, SAN-ANTONIO

Colecția San-Antonio nr. 01

Traducere de
JEANNE-CLAIRE LUTIC

virtual-project.eu

Editura Forum
1992

ATENȚIE

Mulți autori încearcă să fie luați în serios, anunțând la începutul cărților lor{1} că personajele sunt imaginare, fictive etc. În ce mă privește, țin să precizez înainte de a porni, fără vorbărie inutilă: personajele acestei cărți{2} sunt absolut imaginare și fictive. Orice asemănare cu vreun personaj care există, a existat sau ar trebui să existe nu este decât o pură coincidență.

SAN ANTONIO.

CAPITOLUL I

Bătrânul nu spusese nimic și vestea plesnise ca elasticul de la chiloții unei actrițe în timpul unei întreruperi de curent.

Vestea pornise de la Bătrânu, așa cum pornește Ronul din Saint-Gothard, se răspândise la etajul al doilea, coborâse de-a dura scările, se năpustise în birourile de la unu, inundase cușca portarului și înecase centrala telefonică care a început să zbârnâie. În curând tot Parisul cu comunele învecinate știau că dragul, demnul, venerabilul, cuviosul, amabilul, tandrul, plăpândul și răsuflatul Pinaud, zis Pinuche, zis Pinuchet, zis Fosila își dăduse demisia.

Vestea a aterizat în biroul meu chiar în momentul în care curajosul Bérurier, cocoțat pe un scaun se spăla pe picioare în chiuvetă. Și le spăla alternativ, ceea ce îl obliga să stea în echilibru câteva clipe într-o labă. Aflând că Pinuche ne părăsea, Grasul a trântit o înjurătură și s-a sprijinit din greșeală pe piciorul scăldat în chiuvetă, în loc să se sprijine pe cel de pe scaun. Biata chiuvetă, care se cam săturase de aceste abluțiuni neobișnuite, a hotărât să-și dea și ea demisia. Specialiștii în cercetări nucleare ar vorbi despre o demisie în lanț. La solicitarea piciorului de elefant al Matahalei, ea a cedat și inspectorul Bérurier s-a pomenit aterizând pe fundul mare ca o pară mălăiață. Și cu un ciob de faianță cât un corn de rinocer înfipt în slănina din partea cea mai puțin nobilă și cea mai grasă a persoanei sale.

Roșcatul Mathias ne anunțase vestea dintr-o răsuflare și fără să-și asigure o rezervă îndestulătoare de oxigen.

— Știți ce s-a întâmplat? Pinaud și-a dat demisia și Bătrânul a acceptat-o.

A doua parte a frazei avea într-un fel (și chiar în celălalt) mai multă importanță decât prima; nu era prima dată când Întristatul își oferea demisia, dar era prima dată când Administrația i-o accepta.

Uriașul și eu însumi am crezut la început că e o farsă și am

socotit-o de prost gust.

— Ce păcăleală mai e și asta, Mathias? am bombănit eu.

— E adevărul adevărat, domnule comisar, Gouthier era la Bătrânul și a văzut scrisoarea.

Sosirea inopinantă a lui Pinaud mi-a spulberat ultimele îndoieli. Smulgându-i Grasului corpul străin care-l nimerise din greșeală, l-am interpelat pe întristarea sa.

— Ce aud, bătrâne? Ne părăsești?

Pinaud a aprobat. Nu era prea mândru, cu fața lui palidă de constipat cronic, cu mustața decolorată de chiștoace, cu pleoapele căzute ca niște jaluzele stricate și cu confeti de foiță de țigară pe buzele-i fleșcăite.

Și-a înghițit o smiorcăială jalnică și a zis:

— Să-ți explic.

Lamentația aceasta fiind prin ea însăși o mărturisire, am explodat:

— Pinaud, ești un individ josnic. Un sălciu și un scârbos. O emanație împuțită a neantului. O concretizare abjectă a tâmpeniei umane. O zdreanță nenorocită uitată de gunoieri. Un…

Băiatul n-a mai rezistat.

— Nu vorbi așa, Tonio, nu merit. Știu că ar fi trebuit să-ți spun, dar n-am făcut-o fiindcă știam că…

— Ce știai, împuțitule?

— Că ai să mă convingi să nu fac asta. N-aș fi putut lupta contra voinței tale.

Era tâmpit dar emoționant, Pinauche. Un fel de băiețel bătrân care nu se ridicase niciodată la nivel uman. Un tip bine intenționat, plin de tandrețe și de candoare.

— E o lovitură dură pentru mine, i-am spus.

Bérurier a început să geamă ca un taur pe care veterinarul s-ar pregăti să-l deghizeze în bou.

— N-aș fi crezut niciodată că se poate, se lamenta Grasul, prin apa de vase care îi curgea din ochi. Să ne faci nouă una ca asta! Făceam un trio atât de frumos în trei.

Și s-a înfuriat adăugând pe un ton sacadat:

— Dar ce ți-a trecut prin tărtăcuță, sonatule?

Pinaud s-a explicat. Multe lucruri îi motivaseră decizia: avea arterioscleroză, reumatism articular, colici nefritice, colici frenetice, plăci varicoase, o bronșită cronică, aritmie, ceva hipertensiune și migrene la dovleac. Dar motivul oficios, adică cel adevărat, era următorul: moștenise o cârciumioară spre Vincennes, iar visul lui Pinaud era, ca și al boxerilor în retragere, al fotbaliștilor terminați, al derbedeilor pocăiți și al lyonezilor să aibă o cârciumioară.

— Cumnatul meu, fratele nevesti-mi, îl știi, Joachim Dubellet a mierlit-o acum trei luni. Cum n-avea nici nevastă, nici copil, nici concubină, legătoarea lui universitară este doamna Pinaud. Îmbătrânesc, San-Antonio. Sănătatea mea e cum o știi; pe scurt, după ce am cântărit avantajele și dezavantajele și am evaluat lucrurile…

Aflând că prețiosul său coechipier părăsea Poliția pentru a ține o bodegă, Béru și-a șters lacrimile. Demisia colegului său avea un aspect care nu-i displăcea deloc.

— Tu în spatele unei tejghele manevrând clondire, o să fie ceva profitabil, a murmurat Grasul.

Aceasta a fost concluzia evenimentului.

S-a pus apoi pentru noi o gravă problemă: cum să sărbătorim în mod demn plecarea lui Pinuche? Prietenii mei Royce și eu însumi, băiatul unic și preferat al lui Félicie, ne-am hotărât să organizăm o petrecere în cinstea lui. Am făcut lucrurile în stil mare. Am închiriat sala de ședințe a Academiei de Domino *in door* din Levallois, am împodobit-o, am amenajat-o și menajat-o și am organizat un program de înaltă ținută artistică. Spuneți și dumneavoastră (sau dumnealor): la ridicarea cortinei: fanfara Două Treceri (trecerea de pietoni și trecere la beci), societate armonică, dacă nu armonioasă, a păzitorilor ordinii din comunele suburbane, îndepărtate, apoi în ordine: ajutorul de brigadier Balochard, bariton lejer, cu aria „Pupă-mă în curte” apoi ansamblul „cătușele” interpretând actul doi din „Văduva Poignet”, o dramă a singurătății. Apărea imediat clubul bulimic din Bouffemont cu un număr de gastro-enterită acută executat fără file sau mușchi file și nici biftec. Urma o pauză plasată sub înaltul

patronaj al vânzătorilor de castane.

În partea a doua aveam pe domnișoara Cassoulait o toulousancă rudă cu un șef de jandarmi, care promisese să se radă și să cânte aria cea mare din *Acneea* iar înapoia ei dacă îndrăznesc să spun așa, brigada rutieră își prezenta talentele făcând niște looping-uri impresionante. Studiind acest program, am observat că lipsea un prestidigitator. Iar un spectacol de varietăți fără prestidigitator e ca o nuntă fără ofițer. Am întrebat deci la toate serviciile de poliție, la brigăzile teritoriale, la jandarmerii, la securitate, la poliția judiciară, la serviciul de informații, la DDT, la QED, dacă n-au în rândurile lor și chiar pe tușă vreun băiat în stare să facă scamatorii, dar ne-am pierdut vremea. Un băiat de la Moravuri ne-a propus să facă niște trucuri cu dame (văzuse emisiunea televizată despre prostituție) dar jonglerii nu știa să facă, nefiind nici bâlbâit, nici filipinez de origine. Executorul pedepselor capitale se oferi să ghilotineze un client la sfârșitul primei părți, cu condiția să furnizăm sunetul și să nu se televizeze spectacolul, dar cum la reprezentația respectivă urmau să asiste și doamne, am respins această propunere ca și pe precedenta.

Era cât pe ce să renunțăm când s-a manifestat un personaj de cea mai mare importanță. Numele său era Bérurier.

— Hai că mă faceți să râd, a spus el scuturându-și râtul pe butoiul care îi ține loc de umeri. Vă arăt eu șmecherii.

— Te pricepi? ne-am mirat noi.

— Nu, dar pot să învăț. La urma urmei, există profesori de magie. Dacă îmi pun eu mintea, vă trântesc un număr de n-aveți idee ce poate să dea.

După ce spuse acestea, cu acea sobrietate de gesturi care făcuse din el teroarea bibelourilor de porțelan, Béru și-a pus mâinile în șold și a întrebat pe un ton provocator:

— Ei?

S-a făcut atunci o liniște grea de gânduri neexprimate, pe care eu am întrerupt-o primul.

— Mi se pare o idee grozavă Grasule. Îți lăsăm mână liberă!

Colegii mei au tresărit, dar eu i-am liniștit dintr-o privire.

După plecarea lui Béru cu craniul plin de proiecte, m-am întors către onorabilii mei confrați.

— Domnilor, le-am spus eu, poate nu vom avea cu inspectorul Bérurier un număr de prestidigitație bine pus la punct, dar cel puțin suntem siguri că o să avem în program un număr comic. Care îl compensează pe celălalt, nu-i așa?

CAPITOLUL II

Există tipi care au văzut golful Neapolului și care n-au mai revenit de acolo pentru că s-au înecat în el. Alții au trăit bătălia de la Verdun și au fost decorați pentru asta, alții se găseau la Agadir în momentul cutremurului și l-au povestit în France Soir. Ei bine, pot afirma pe cuvânt de onoare că, de acum înainte vor fi și cei ce au asistat la numărul de prestidigitație al lui Bérurier și care vor putea spune generațiilor viitoare: „Eram și eu de față".

Mai întâi, să prezentăm personajul. Grasul închiriase un frac în care semăna cu un pinguin uriaș. Pentru a găsi un veșmânt în stare să-l încapă, Béru trebuise să aleagă unul cu trei măsuri mai mare decât normal. A reușit să-și instaleze în el umerii de luptător și pântecul ca o carlingă de avion, dar coada fracului atârna pe jos iar crăcii nădragilor, cu tot kilogramul de ace de siguranță folosit, semănau cu două acordeoane desfășurate. Nu mai vorbesc de mâneci pe care le suflecase vajnic.

Asta în ce privește fracul. Dedesubt avea o cămașă cu dungi albastre și violet, o cravată ecosez, șosete verzi și în picioare niște troace cu tălpile mai groase decât Larousse-ul în șase volume. Vă spun eu: o minunăție. Fotografii nu mai puteau de bucurie. Nici regina Angliei să fi venit, pe patine cu rotile și în fustiță de balet, n-ar fi avut mai mult succes.

În culise, Grasul își pudra grav cu talc lăboaiele.

— Profesorul meu m-a învățat să fac așa, mi-a explicat el, pentru îndemânare, ajută.

Pe scenă, domnișoara Cassoulait are un frumos succes. După marea arie juvenilă din *Acneea*, ea intonează aria bijuteriilor din *Burma*.

— E o capră în toată legea, bombăne Matahala ștergându-și mâinile pe cravată. Noroc că sunt eu aici, să-i fac să vibreze. E adevărat ce mi s-a zis? E și prefăcutul în sală?

— Așa se pare.

— Ei, drăcie! Bine am făcut că m-am înțolit ca un lord.

Mă abțin, ceea ce este meritoriu.

— De ce nu ți-ai pus o cămașă cu plastron? întreb eu.

Grasul își înșurubează cârnatul mijlociu în tâmplă.

— Ce ești tra-la-la? Doar nu mă însor…

— Vine rândul tău! anunță sergentul Bambois, care face pe regizorul.

— Sunt pe fază, îl asigură Béru.

— N-ai trac? îl întreb eu.

— Mă iei drept o gagică, pe cuvântul meu, lătră zdrahonu. Tract, eu? În cinstea cui să am eu tract, hai?

Bat în retragere urgent și mă duc să stau cu ștabii în sală. E într-adevăr lume bună: doamne cu blănuri, grăsani în costum bleumarin la două rânduri, ca să nu mai vorbim sau mai bine să vorbim de taica Pinaud în costum nou cu dungi gri care își dă aere lângă soția sa bine coafată pentru împrejurare. Berthe Bérurier este și ea acolo între Alfred Pomădatu și soția dumisale. Poartă o rochie cu imprimeu savuros, reprezentând niște nuferi pe un fond de baltă. Are un colier de plută veritabilă în jurul gușii și două lustre de Veneția la urechi, precum și o agrafă de baga încrustată cu mici diamante, ca o ilustră de Crăciun, în păr. Matroana tronează în primul rând. Pe umeri are o capă de vizon de crescătorie de iepure autentic și cu cât parfum și-a dat, ai putea petrece toată iarna în arenele din Nimes fără să te plângi de curent. Pe scurt, este o persoană consecventă care vrea să fie văzută, care este și va fi, până nu-i va pune cineva pe scaun o grămadă de furnici roșii.

Abia mi-am depus pe scaun partea cea mai voluminoasă a intimității mele că prezentatoarea (verișoara portarului unui polițist) anunță cu o voce sâsâită:

— Și acum, iasă pe selebrul fachir Bey-Rhu-Rié!

Izbucnește un răpăit de aplauze. Pinaud îndrăznește un răsunător bravo ca țipătul unei foci căreia i s-a luat porția de pește uscat; Berthe muge, Alfred așteaptă. Cortina se ridică. La început, scena nu este mobilată decât cu un cufăr mare și o masă acoperită cu un covor negru.

Pianul-orchestră cântă imnul beurian „Saltelarii”. Intrarea

Grasului. Și-a înnodat peste mutră un cordon de flanelă enorm în speranța de a-și întocmi un turban. S-ar zice că are un stup pe scăfârlie. Aplauzele se întețesc. Olimpian, Bey-Rhu le oprește.

— Doam'lor și dom'lor, pornește el, o să am onoarea și avantajul să vă prezint câteva numere care nu e numere, nici numere rare!

Urmează râsul tare al Grasului care, după cum vedeți și-a pregătit cu grijă textul prezentării. Își drege gâlgâitoarea și continuă:

— Pentru început, șmecheria cu inelele, pe post de mizilic, că sunt cinci (o pauză și apoi cu toată expresivitatea de care e capabil): cinci cinele!

Triumf!

— E de milioane, gângurește Balena lui frământându-și sertarele de gelatină. Te și întrebi de unde le scoate.

Pe scenă, Grasul se socotește cu inelele lui. Le-a îmbinat formând un lanț mare, dar nu mai reușește să le desfacă unele din altele.

— Să trecem la altceva, hotărăște el deodată, pariez că doar n-ăți fi dobitoci și ați ginit sistemul. Iată acum o chestie care se merge tare și cu forță.

Își înfige lăboiul în buzunar și scoate un pachet de treizeci și două de foițe pe care le arată poporului în delir.

— E vreun voluntar care vrea ca să se înființeze pe scenă? întrebă Grasul, îndreptând spre public o privire voluptoasă.

Se aude un muget:

— Eu!

Și iat-o pe Grăsană că-și smulge dintr-o sforțare cele o sută cinci kile din brațele curajosului ei fotoliu.

— Nu, protestează Béru, nu tu, Berthe, lumea o să creadă că e o păcăleală!

— Fac ceva pe lume, dacă nu-i place, răspunde voluntara.

În fața unei asemenea amenințări se face liniște.

— Am conștiința curată, afirmă Balena, urcând treptele spre podium.

Ajunsă pe scenă, ridică șuncile care-i țin loc de brațe și

privindu-și bărbatul întrebă:

— Ei și?

Bérurier aruncă setul de cărți în evantai pe masă, apoi se întoarce cu spatele și poruncește:

— Trage una!

— Pe care vreau?

— Natural, râgâie Bey-Rhu.

Nu prea e mulțumit de asistenta lui, Grasul. Îl roade o neliniște.

— Și acum? întrebă cața.

— Ai văzut-o bine?

— Și încă cum!

— Arat-o publicului, să se zgâiască bine toată lumea la ea.

Berthe ne propune un opt de treflă normal constituit.

— Acum, poruncește fachirul, vâr-o la loc și amestecă totul ca pe o maioneză.

Docilă, soața iubită execută manevra.

— Doam'lor, dom'lor, îi dă cu gura Bérurier, ați văzut că n-am văzut nimic. Și totuși prin fenomenul de transpirație a gândurilor, vă voi spune ce carte a ales doamna…

După ce spune asta, o prinde de încheietura mâinii pe Bertha cea grasă pentru a-și obliga jumătatea (e un fel de a vorbi) să-i pună mâna pe frunte.

— Ai febră? întreabă Balena.

— Liniște! replică Grasul, mă reculeg.

— Ia un camion, să nu faci mai multe drumuri, îi aruncă un șmecher.

Grasul nu clipi.

— Doamnă, spuse el, pentru că aveți fluid în mâini, voi putea să vă cunosc gândurile.

Berthe nu are numai fluid, are și transpirație până și în mustăți. Îi curge pe bărbie, alunecă printre perii din barbă și se pierde în decolteul larg cât tunelul de la Alma.

— Cartea despre care-i vorba este regele de cupă! proclamă Grasul.

Și salută, dar Berthe îi scarmănă penele.

— Ce nu ți-e bine? protestează ea.

Grasul se scutură.

— O clipă, face el, să mă concentrez…

Închide ochii, în timp ce nevastă-sa adresează publicului o mimică ce pune în cauză facultățile mintale ale bravului bărbat.

— Într-adevăr, declară el, m-am păcălit: era asul de carou!

— Pe dracu, ripostează Bertha.

Ilaritate. Bey-Rhu simte că se face de râs cu o viteză absolut supersonică.

— Păi atunci, ce! E o carte roșie? bâiguie el.

— Nu.

— Atunci una neagră? mai încearcă nenorocitul.

— Da.

Nu mai spera, și asta îi dă încredere.

— Am ghicit, se bucură curajosul meu coleg, aleseseși o pică!

— Nu! latră Bertha.

— O treflă? bâjbâie Grasul.

— Da.

El dă din umeri.

— Nu e chip să lucrezi cu femeia asta, tranșează el. Fluidul ei nu are nerv nici cât o baterie fără zamă!

Trebuie s-o înțelegi pe Berthe: are și ea amorul ei propriu care sare în sus! Mai există și nervi sub grăsime! Se face Dunăre de mânie și îi trântește o scatoalcă dobitocului ei făcându-l în fel și chip. Lucru ciudat toate epitetele și le alege la litera „p” din dicționar{3}. Sala care crede că asistă la un scheci burlesc aplaudă. Auzind asta și încurajat de aplauze, Béru vrea să dovedească superiorilor săi că știe să pună la punct o tipă recalcitrantă. O împinge violent pe doamna Béru și sus-zisa doamnă cade în fund. Ca să se ridice, spumegând de o furie asemănătoare unui ciclon și unei catastrofe feroviare, ea se agață de masa scamatorului. Femeia asta care se agață este o Agripină. În urma efortului ei de a se ridica, șubreda masă se răstoarnă. Dar vai! sub dublul ei fund se ascundea un acvariu cu trei peștișori roșii și șase litri de apă care viețuiau unii într-alții în deplină armonie. Acvariul cade în decolteul

Berthei care mai văzuse el pești, dar nu așa de zglobii. Apa o inundă, ea strănută și iat-o pe Agripina gripată. Peștii care și-au greșit drumul și n-au studiat conștiincios harta căilor navigabile din B.B.{4} se dispersează în elevatoarele ei. Grasa Bertha urlă, vociferează și cotcodăcește deoarece peștișorii o gâdilă. Béru vrea s-o ajute să se ridice, că așa e el, colegul meu: galanteria franțuzească înainte de toate! Dar în clipa în care se înclină să-și ridice nevasta legitimă, B.B. apucă acvariul și îl sparge în țeasta masculului ei. Béru se prăbușește cu capul în poalele suflecate ale doamnei sale. Sala e în delir. Pinaud plânge pe costumul lui cel nou. Autoritățile nu mai au{5}. Un domn chel spune unei doamne creț că a mai văzut numărul ăsta la Alhambra (la grădină).

Un polițist cu fața bronzată ca fesele unui colonel de cavalerie și mai ciuruită decât gura unei muzicuțe, își mușcă bastonul alb, confundându-l cu un os de jambon. Vă închipuiți ambianța? Pe scenă, bătălia e în toi. B.B. e acum în genunchi și dă în fachir cu bagheta magică. Magică, trebuie să fie de-adevăratelea din moment ce un iepuraș alb iese din izmenele lui Béru și începe să alerge spre gaura sufleurului pe care o ia drept vizuină. În urma lui mai ies doi porumbei în perfectă stare de zbor. Unul dintre porumbei își lasă găinațul în părul Berthei. Antagoniștii se ridică. Nu pentru multă vreme însă. Apucându-se de gât ei cad peste cufăr, al cărui copac cedează. Vai! Era plin cu făină în vederea unei experiențe grozave. Praful alb se transformă în nori. Cât ai zice pește soții luptători seamănă cu fantomele unor schiori neîndemânatici în vizită la un negustor de albituri. E culmea gagului. E și sfârșitul. Regizorul se hotărăște în fine să lase cortina. Un tunet de aplauze salută faimosul duo. Temându-mă de scandal mă duc în culise. O găsesc pe B.B. în lacrimi, recuperându-și peștii de acolo de unde se găseau, și grija pentru adevăr mă obligă să precizez că unul dintre ei fusese deosebit de îndrăzneț. Dacă n-ar fi fost roșu de felul lui i-ar fi dat, cu siguranță Legiunea de onoare pentru a-i răsplăti eroismul. Béru își șterge sângele care șiroiește prin făină ca un pârâiaș de petrol în nisipurile sahariene. E consternat.

— Ce dezonoare, San-Antonio, îmi spune el cu o voce pe care nu i-o recunosc. Îți dai seama: de față cu toată sticlețimea să fac una ca asta! Nu-mi rămâne decât să-mi trag un glonț în cap când ajung acasă.

— Cu un pistol cu dopuri, ca să fii în ton! Nu-ți dai seama că ați avut un succes monstru? Toată lumea a crezut că e un număr comic. La ora asta pe puțin paisprezece tipi stau călare pe telefon să-l prevină pe Coquatrix de la Olympia!

El mă privește neîncrezător și nesigur.

— Nu se poate.

— Ai cuvântul meu!

Dintr-odată își revine.

— Îți dai seama, pisicuța mea, suntem celebri!

Berthe care continuă cu curaj operațiunea făină bombăne. E cam lipsită de pudoare, trebuie să recunosc. Și-a scos balta ce-i servește drept rochie ca s-o scuture mai bine. Ce broscuță, fraților, pfui! Am rămas țuț!

Doamna poartă un corset împodobit cu dantelă neagră, un portjartier înnebunitor, negru și el și un sutien din care scoate succesiv: un kilogram de făină albă, doi pești roșii, un zece de caro, un ciob de acvariu, o așchie de baghetă magică, un nasture de cămașă, o bomboană pe băț, un toc de ochelari, restul unui sandviș cu jumări, o minge de tenis și un ghem de bumbac. Nu-i sutien, e tolba lui Moș Crăciun. M-aș aștepta s-o văd scoțându-l de acolo pe Alfred în persoană, dar ea oprește evacuarea, se sondează între sâni, mai scoate un sfeșnic cu trei brațe și declară încheierea partidei.

— Te rog, San-Antonio, protestează Grasul, nu te mai uita la doamna Bérurier cu ochii ăștia pofticioși. Înțeleg că ești superiorul meu dar asta nu-ți acordă dreptul seniorului.

Matroana măgulită (nu de mine) gungurește că sunt un obraznic mic. Ea ne asigură că a observat dintotdeauna sclipirea lubrică din ochii mei și mă imploră să mă întorc cu spatele, ca să-și scoată hamurile să le scuture. Mă supun îngrozit de această perspectivă. Nu că m-aș teme de emoții puternice, dar mă tem să nu am coșmaruri în următoarele 856 de nopți.

Grasul și-a scos fracul și-l privește cu amărăciune. Una din cozile veșmântului s-a rupt și atârnă ca aripa ruptă a unei ciori.

— Nasol, nu? subliniază el. Cel care mi l-a închiriat n-o să accepte în vecii vecilor să-și ia înapoi țoala în halul ăsta. O să mă pună să-i plătesc la dobânzi și penalizări până mi s-o acri. Ah! N-am să uit pensionarea lui Pinuche!

— Nu te necăji, băiete, o să ți-l cârpim. Periat bine, nici n-o să se cunoască.

Grasul, dă din cap sceptic.

— Ia te uită ce pagube, San Antonio. Nu-i de glumit. Uite, căptușeala e ruptă. Ce poveste!

Studiez cataclismul cu conștiința profesională a unui inspector de asigurări care examinează o mașină accidentată. Și tocmai atunci, fraților, Aventura cu „A” mare își face intrarea în spațiul nostru vital.

Pipăind coada ruptă a fracului simt un corp ciudat între stofă și căptușeală. Curios din fire, dar și prin natura profesiei, strecor două degete apucătoare prin ruptură și pescuiesc o bucată de carton fin cu marginile sfâșiate. Bucata de carton moale fusese decupată dintr-un meniu. Citesc cuvintele scrise caligrafic:

„… ustă à l’americaine”

„… de vițel à la Clamart”

„… zeturi asortate”

„… cte de sezon”

„… re Frumoasa Elena”

Nimic prea interesant, spuneți și dumneavoastră.

Arunc deci cartonul. Bucata cade ca o frunză uscată la picioarele mele. Numai că, în cădere, se întoarce pe verso. Câteva rânduri scrise în grabă cu cerneală verde îmi atrag atenția. De ce simt oare nevoia să pun un grăunte de sare peste tot, chiar și în căpșuni cu zahăr? E ceva congenital.

Fapt este că ridic bucata de meniu. Textul de pe verso e de cu totul alt gen. Vedeți și dumneavoastră:

„*Femeia în chestiune se află la masa din fund, îmbrăcată în mov. Atenție*! *Chelul care se găsește la două locuri distanță e*

gorila ei și e înarmat.”

Neașteptat, al naibii, nu-i așa? Și un pic misterios.

— Ce tot citești acolo? bombăne Grăsanul.

În loc de răspuns îi pasez hârțoaga. El ia cunoștință de conținut.

— Și ce-i cu asta?

— Ia arată-mi puțin fracul tău.

Bag mâna pe sub rever și o strecor în buzunarul interior. E găurit. Cartonul a ieșit prin acest orificiu și a alunecat până în coadă. Grasul mă privește cu nedumerire.

— Unde vrei să ajungi? mormăie împăratul nătăfleților. Tu, și dacă găsești un tichet de metrou pe trotuar cazi pe gânduri!

— Fătul meu, ăsta nu e un tichet de metrou. E un mesaj. Un mesaj care i-a fost transmis unui tip la o serată cu ținută obligatorie. Tipul în chestiune trebuia să se ocupe de o anume doamnă care este desemnată aici. Și nu cred că se pregătea să-i arate trucul cu jartiera șugubeață, din moment ce este avertizat că doamna e protejată, de un tip înarmat.

Tac, pătruns de propriile mele cuvinte. Nu e rău să-ți luminezi gândurile exprimându-le cu voce tare.

Fostul Bey-Rhu își tamponează scăfârlia cu reflecțiile mele.

— Nu vezi că era un joc de societate? Pe spatele unui meniu, e evident!

Nu mă convinge.

— De unde ai închiriat fracul ăsta?

— De pe strada Vaugirard, de la un armean specializat în închirieri.

— Ai luat un frac și aduci un crac, glumesc eu.

Gluma nu-l amuză. Rămâne ca un perete sub stratul lui de făină.

Îl rog să-mi precizeze numele și adresa omului care închiriază haine; se execută bombănind.

— Ce mai pui iar la cale! mormăie Grasul. Îmi miroase mie că o să am neplăceri!

— Poftim! mă rățoiesc eu. Facem observații superiorilor ierarhici, acum?

— Ierarhic ești tu! ripostează Béru care, știți și

dumneavoastră, are gură bogată.

Mă pregătesc s-o șterg, dar el mă cheamă înapoi:

— Pleci?

— Provizoriu!

— E drăguț pentru bietul Pinuche! Știi că după spectacol, cinăm la cârciuma noastră obișnuită?

Nobila sa figură înecată în grăsime și deteriorată de alcoolism se lățește într-un zâmbet.

— Ne oferă și el o gustărică ușoară: pateu de ficat, mihalț gătit americănește și friptură de văcuță cu morcovi.

— Vă ajung din urmă în mai puțin de o oră.

— Juri?

— Jur!

— Înțelegi, explică el potolit, dacă n-ai veni, ar fi o trădare față de Pinuche.

•

Respir cu plăcere aerul nocturn. Parisul e liniștit ca marea în „Madame Butterfly”. Sunt seri binecuvântate în care marele oraș pare împăcat: automobiliștii sunt prudenți, polițiștii clemenți, îndrăgostiții decenți și câinii vagabonzi incontinenți. Cu un pas molatic mă îndrept spre strada Vaugirard.

Proprietarul magazinului de închirieri se numește Cédlédovian. Numele lui scris în armenește cu majuscule se întinde peste oblonul de metal al magazinului care pare părăsit. Nimic nu arată că omul lui Béru locuiește aici. Intru pe alee și inspectez culoarul. La stânga se află cămăruța portăresei care doarme înăuntru. La dreapta, adică pe partea magazinului, se află o altă ușă. Pe sub ea străbate o rază de lumină. Îndrăznesc să ciocănesc. Liniștea care urmează ciocănitului meu este integrală. Mai bat o dată. O scârbă de cățeluș cu bot de șobolan începe să latre în camera tipei.

Face un tărăboi atât de mare, încât cerbereasa nu întârzie să apară, ca o fantomă în spatele geamului prost spălat al cămăruței. E o persoană de o anumită vârstă și o anumită greutate; vă asigur că pentru a obține precizări asupra acestui ultim amănunt nu e de ajuns s-o pui pe un cântar de scrisori. Seamănă cu Berthe Béru la corpolență și cu Georges

Clemenceau la mustață. Deschide ghișeul și întreabă cu o voce ca un tub de aspirine efervescente într-un pahar cu apă:

— Ce-i gălăgia asta?

Mai spune și o grămadă de alte lucruri pe care nu le-aș putea scrie decât cu puncte de suspensie.

Își încheie discursul cu unica întrebare valabilă și la care se poate da un răspuns:

— Ce vreți?

— Să vorbesc cu dl. Cédlédovian.

— E miezul nopții, obiectează ea crezând că vorbește cu doctorul Schweitzer.

Îmi consult ceasul.

— Complimentele mele, scumpă doamnă. Grație firmei Lipp aveți ora exactă.

— Faci mișto de mine?

— Nu-mi stă în caracter. Am prea mult respect pentru sexul frumos.

Se pare că ea nu-l consideră pe al său chiar atât de seducător, căci continuă să mă ocărască. Dar lucrurile se potolesc. Ea mă anunță atunci cu un ton categoric că domnul Cédlédovian nu-mi va deschide.

— De ce? mă mir eu. E acasă din moment ce se vede lumină.

— Este acasă, este lumină, dar el nu va deschide în plină noapte, fiindcă este bănuitor cât o turmă de dihori!

— Se teme să nu fie agresat?

— Cam așa ceva.

— Aș vrea să-i spun că nu sunt un oarecare.

Ea mă măsoară cu o privire care a văzut multe.

— Ce-i drept pari destul de bărbat, recunoaște ea; dar nu-i un motiv.

Până la urmă îi flutur pe sub nas legitimația.

— Dar de ce n-ați spus de la început? îmi reproșează cu demnitate cucoana.

Și cu lăcomie:

— Ce-a făcut?

— Sticleții nu vorbesc cu oamenii numai atunci când au

făcut ceva, scumpă doamnă.

Ea ridică din umeri și iese din cămăruța ei însoțită de un dog german deshidratat, care se apropie să-mi miroasă nădragii întrebându-se probabil dacă trebuie să urineze pe ei s-au să-i facă bucăți. Alege prima soluție care din punctul meu de vedere e cea mai amabilă.

— Domnu Cédlédovian! rage portărița, puteți ca să deschideți. E de la poliție!

Nobilul organ vibrează în casa scării. În mai puțin timp decât îi trebuie unei pendule să sune o jumătate de oră, ușa se deschide. Armeanul era probabil ascuns înapoia ei. Mă aflu în fața unui minuscul bătrânel care ar trece neobservat dacă n-ar fi procopsit cu un nas pe lângă care cel al lui Robert Dalban pare o ridiche de lună trandafirie. Nimic de spus, frumos apendice: cu cratere, negi, păr, puncte negre, vene, alunițe, dungi, crevase, cicatrice și ochelari. Seamănă cu o căpșună stricată, cu un biftec tartar cu capere, cu o ciupercă otrăvitoare și în același timp cu un cartof copt în coajă.

Cédlédovian e în halat, ca într-o coajă. Croit din husele unei mașini halatul îl transformă într-un ciudat rege-mag liliputan. El mă privește șașiu, ceea ce e dreptul lui și mă întreabă ce doresc, ceea ce e desigur datoria lui.

Îi arăt legitimația mea.

— Scuzați-mă, scumpe domn, că vă deranjez la o asemenea oră, dar este indispensabil și urgent să discutăm.

Șovăie, o privește pe portăreasă, își mângâie ceea ce vom continua să numim nas ca să fim practici și bâiguie.

— N-am făcut nimic.

— Știu. Doresc doar o informație.

— Sunteți într-adevăr polițist? mormăie el.

— Dacă vă îndoiți, puteți chema poliția și vi se va trimite un autobuz plin de copoi ca să asiste la convorbirea noastră.

— Bine, intrați.

Portăreasa și Saint-Bernard-ul ei dezumflat se pregăteau să mă urmeze, dar i-am împins înapoi pe prima cu un gest amabil și pe al doilea cu o lovitură de picior pentru care aș fi meritat să fiu selectat pe loc în echipa de rugby a Franței.

Cei doi turbează, dar am apucat să închid ușa. Vizuina domnului Cédlédovian era la fel de uimitoare ca nasul lui și la fel de micuță ca persoana lui. Era un fel de cămăruță fără fereastră, care trebuie să fi servit pe vremuri drept cămară sau budă. Un pat metalic (perfect adaptat la acest loc închis), un aragaz, un robinet picurând într-o cană de faianță, un scaun și o ladă pe post de masă, reprezentau mobilierul.

Un bec de câțiva wați atârnă de un fir servind drept ax pânzelor de păianjen. Și când te gândești că piticul ăsta închiriază țoale care permit accesul în locurile șic, ai motive să-l expui la Salonul artelor menajere, la raionul de igienă.

— Nu e prea mult loc la dumneavoastră, murmur eu involuntar, grație acestui dar al observației atât de dezvoltat încât era să mă împiedic de el.

— Pentru nevoile mele e destul, afirmă bătrânul împiedicându-se de o găleată de necesități.

Mai ezită un pic și oftează cu regret:

— Luați loc!

Privesc scaunul șchiop, patul răvășit, lada slinoasă, găleata de necesități și scutur din cap.

— Inutil, nu stau mult. Domnule Cédlédovian, ați închiriat alaltăieri un frac unuia dintre inspectorii mei, pe nume Bérurier.

Îmi subliniez vorbele cu gest exprimând corpolența personajului și fața piticului se luminează.

— Într-adevăr.

— Presupun că țineți o contabilitate a hainelor închiriate?

— Bineînțeles. Eu fac lucrurile așa cum se cere, se înșală el.

— Aș vrea să știu cui ați oferit acest frac înainte de a-l închiria colaboratorului meu.

— De ce? bâiguie piticul cu nasul mare.

— Secret profesional.

E tulburat.

— Jur că n-am făcut nimic rău. Sunt un negustor cinstit. Îmi plătesc impozitele. Am emfizem…

— Liniștiți-vă. Nu aveți de ce să dramatizați, îl potolesc eu. Am găsit ceva în buzunarul acelui frac și am dori să restituim

obiectul proprietarului său: vedeți cât e de simplu…

Se repede în prăvălie la un registru negru pe care îl frunzărește speriat, lingându-și degetul pentru ușurarea operației. Se oprește în sfârșit și își ridică ochelarii. Observ micul zgomot flasc pe care-l fac ochii lui întâlnindu-se.

— Poftiți, spuse el. Haina a fost închiriată în ziua de 9, adică săptămâna trecută și înapoiată pe 10. De obicei lucrurile se închiriază cu câteva zile înainte, dar domnul acela era grăbit. Fusese luat pe nepregătite.

Mă aplec la rândul meu asupra registrului. Iată-ne obraz lângă obraz, Cédlédovian, și cu mine. El miroase a rânced, a seu, a stofă uzată, a jeg călcat. Văzut de aproape, nasul lui pare într-adevăr un fel de operă de artă. Văzut la microscop, trebuie să-ți dea impresia că studiezi planeta Marte.

Citesc:

— Hans Sufler, vila Dupont 86.

Notez, mulțumesc, îmi iau rămas bun.

Piticul, mă escortează până la ușă.

— Asta-i tot? se miră el.

— Absolut tot, dragă domnule. Ah! Ba da: un detaliu: Acest domn Sufler nu v-a spus la ce ceremonie se ducea?

— Nu. Tot ce pot să vă spun e că se ducea la o serată. A venit să ia fracul pe la orele cinci după-amiază și l-a adus înapoi a doua zi, înainte de prânz.

— Mulțumesc.

Mă retrag, nu fără a suporta în trecere lătrăturile furioase ale dobermanului sfrijit al portăresei.

Noaptea e tot senină.

CAPITOLUL III

Vila Dupont este o fundătură rezidențială în apropiere de poarta Maillot. Particularitatea ei o constituie micile case boierești care o mărginesc.

La numărul 86 e o casă de cărămidă roșie cu colțuri albe, precedată de o grădiniță pavată cu dale romane. O fântână arteziană susură într-un bazin albastru, încurajând vezicile recalcitrante cu sunetul ei stimulator.

Totul este împrejmuit de un grilaj. Poarta e întredeschisă și nu am nici măcar nevoie să o împing pentru a intra. Nu răzbate nicio lumină; în afară de șoapta diuretică a apei tăcerea e totală.

Străbat aleea și urc treptele. O sonerie face ochi dulci arătătorului meu care răspunde la avansurile ei. Aud un clinchet de bon ton în locuința adormită. Nu știu dacă ați observat, m-ar mira, căci n-aveți mai mult spirit de observație decât o cutie de sardele în ulei, dar standingul unei case se exprimă în primul rând prin vocea soneriei sale. Soneria muncitorului este stridentă, veselă și necuviincioasă. Soneria micului burghez, cu frica lui Dumnezeu, e acrișoară, timidă. Soneria marelui industriaș e amplă, bogată, cu sunet de aramă. Soneria nobilului este un mâner metalic de ciocănit. Soneria artistului e un clopot. Soneria intelectualului seamănă cu un telefon interior, sunetul ei e un freamăt.

Dacă e să mă iau după sunetul soneriei, domnul Sufler e un om ajuns. În ce stare? Iată ce mă grăbesc să aflu.

Cum liniștea și obscuritatea rămân stăpâne în casă, mai sun o dată, dar nu obțin niciun rezultat. Voi știți, băieți cât mă atrag pe mine casele închise (ca să nu mai vorbesc de cele de toleranță). Când vin în vizită la cineva, mai ales la ore nepotcovite, nu aștept niciodată până mi se urăște în fața ușii. A mea e iarba fiarelor! Trei învârtituri și ușa se deschide pentru a mă lăsa să trec. Intru deci într-un hol mare în care stă de pază o armură damaschinată. Brațul drept e îndoit de

parcă ar fi ținut o halebardă. Dar halebarda nu se mai află la locul ei obișnuit.

Vârful ei de fier este înfipt în pieptul unui tip, până la mâner. Pe onoarea mea, impresia nu e plăcută. Miroase al naibii în zonă. Mă bate gândul că tipul care a fost halebardat a mierlit-o de o bună bucată de vreme.

Nu vreau să dau detalii prea veriste, dar seamănă mai degrabă cu un camembert în floarea vârstei decât cu Brigitte Bardot. Regretând că nu posed un clește de rufe, mă apropii de răposat.

În trecere, observ comutatorul și mă grăbesc să apăs pe el. Luminile rampei nu-l avantajează pe amfitrionul meu. Nici la bal mascat nu s-a văzut așa ceva! Mortul să fi avut vreo 40 de ani. Începuse să chelească și se poate spune că l-a salvat gongul. Purta un costum de culoare deschisă din stofă ușoară. Avea mănuși din piele de mistreț. Lângă el se aflau două valize de piele. Vă închipuiți tabloul băieți? Un tip mort, cât cuprinde cu o halebardă înfiptă drept în ghiozdan, întins între două valize pe gresiile albe și negre ale unui hol?

Pe mânerele celor două geamantane sunt fixate etichetele de călătorie. Citesc: Hans Sufler – hotel Albert I – Elisabethville, Congo.

Partea cea mai grea rămâne de făcut. Îmi apăs batista de mătase pe nas ca să fiu apărat de miros și îngenunchez la marginea răposatului. Îmi strecor cazmaua dreaptă în interiorul hainei lui ca să-i pipăi buzunarul. Găsesc un portofel, îl scot iute, cum scoți castanele din foc. Acestea fiind făcute, mă duc într-o încăpere apropiată să-mi inventariez descoperirea. Încăperea în chestiune este un salon. Mobilele seamănă cu niște stafii, căci au fost acoperite cu huse.

Mă apropii de o masă pentru a goli portofelul. Găsesc în el: acte pe numele de Hans Sufler, cetățean austriac, naturalizat francez. Născut la Innsbruck în 1920; un bilet de avion Air France la cursa Paris-Elisabethville pentru data de 11; douăzeci de hârtii de o sută de dolari; opt mii de franci belgieni, șapte hârtii de o mie de franci francezi și o scrisoare de rezervare de la hotelul Albert I.

Bag totul în buzunarul de la spate și mă întorc în hol să explorez valizele. Sunt pline de costume și rufărie. Nimic interesant. Mă gândesc un moment. Tipul ăsta pleca în Congo. Cobora scara și se pregătea s-o întindă cu geamaidanele când cineva care stătea ascuns în spatele scării cu halebarda i-a înfipt-o în piept cu o teribilă detentă. Puteți să mă credeți sau să nu, dar cine încasează un astfel de cuțitaș între cotlete nu mai are nevoie de untură de pește. Sufler a fost tras în țeapă ca o oaie la proțap. Vârful armei îi iese din spate.

Execut o explorare rapidă dar rațională a locuinței. Toate camerele miros a mucegai. Toate sunt pline de praf. Peste tot, mobilele sunt acoperite cu huse cenușii. Te-ai crede în castelul frumoasei din pădurea sforăindă.

Și totuși, la mansardă găsesc o cameră de serviciu care pare locuită. Impresia este dată de patul răvășit și de o sticlă de apă minerală pusă pe tăblia de marmură a bătrânei noptiere.

Vădit lucru, aici a locuit cineva. Cu puțin timp în urmă. Ce ciudate par toate astea!

Părăsesc această casă fantasmagorică după ce am stins totul și încui cu grijă ușa.

La intrarea fundăturii se află un paznic. Bat în fereastra susnumitului până când apare un domn abia trezit din somn. E amabil și simpatic, ceea ce este cu atât mai meritoriu la o asemenea oră.

Îi spun și îi dovedesc cine sunt, apoi îl întreb dacă a auzit de un oarecare domn Hans Sufler.

Gardianul scutură din cap într-un mod care poate fi calificat, fără ezitare, drept negativ. Văzând, ocolesc problema cu pași de pisică.

— Puteți să-mi spuneți cine locuiește la numărul 86, stimate domn?

— Domnul Brasseton, îmi răspunde el: Jean Brasseton. Mă rog, n-aș putea spune chiar că locuiește, dar casa e a lui.

— Și unde locuiește domnul acesta?

— În Congo, la Elisabethville, cred. Conduce acolo o uzină. De patru ani n-a mai venit în Franța.

— Și nimeni nu se ocupă de casă?

— Nimeni. Din când în când stă câte cineva o noapte sau două acolo; sunt prieteni de-ai domnului Brasseton care vin din Congo și trag aici. Fie vorba între noi, s-ar simți mult mai bine la hotel decât în hărăbaia asta mare și închisă. De altfel, asta trebuie să fie și părerea lor, căci o iau din loc foarte repede.

— Vin scrisori pentru domnul Brasseton?

— Nimic, niciodată, afară de chitanțele de gaz, telefon și apă… Eu le plătesc, fac o listă și domnul Brasseton îmi trimite un cec, rotunjind suma.

— Mulțumesc, zic eu, pentru moment ajunge.

— S-a spart ceva? întrebă paznicul.

— Nimic, răspund eu.

Și într-adevăr. Nu s-a spart nimic în afacerea asta scârboasă: nici măcar mânerul halebardei.

N-are rost să mai zăbovesc. Pornesc spre bomba unde o agapă nocturnă încheie festivitățile în cinstea lui Pinuche.

•

Sosesc în clipa în care Béru tocmai cântă *Micuța Amélie*. Ambianța nu e macabră. Se află aici tot șeptelul din Cabana mare: Pinache, Béru, Mathias, Vaillant, Dupied, Lanternaud, Pénajouir și cucoanele lor. Mi se spune că Bătrânul a catadicsit să-și facă o apariție, pentru a-l onora pe Pinuche. A băut o cupă de șampanie, a ronțăit un fursec, a strâns câteva mâini, a pronunțat câteva cuvinte tricolore și s-a cărat. Ridicând ochii spre ferestrele de la etaj ale Stabilimentului oficial, zăresc lumină la Boss. Pretextez o urgență și evacuez locul în timp ce Béru, cu vocea lui generoasă, cântă făgăduielile pe care i le-a făcut micuța Amélie și explică ce-ar fi făcut cu ea dacă o regretabilă epilare nu i-ar fi năruit speranțele și n-ar fi lăsat parchetul din apartamentul său fără un covor care ar fi fost binevenit.

Mi s-a mai întâmplat să-l vizitez pe Bătrân, la ore târzii, totuși e prima oară când mă înființez la ora 1 dimineața.

Văzându-mă cum răsar, el cască ferestrele.

— San-Antonio! Nu participi la petrecerea de jos?

— În chip de petrecere, îi răspund eu, tocmai mi-am oferit

nouăzeci de minute de anchetă neprevăzută, bogată în urmări.

E uluit.

— Nu se poate!

În termeni clari, concișI și circumcișI îi relatez atunci evenimentele serii. Mă ascultă atent, cu mâinile împreunate în lumina catifelată a reflectorului său de birou.

— E pur și simplu extraordinar, prietene!

Îl excită grozav chestia asta.

— Trebuie să te înhami la treabă urgent! hotărăște el bătând cu pumnul în masă.

— Mă bucur că vă aud spunând asta, domnule director, căci misterul ăsta mă gâdilă teribil.

Îi arăt telefonul cu jet rotativ și burduf de admitere rotitor.

— Îmi permiteți să dau un semnal? Aș vrea să obțin o mică informație.

— La ora asta? se miră el.

I-aș răspunde eu că pentru oameni curajoși nu există oră și sunt sigur că l-ar și amuza puțin căci, ca și Charlot, e glumeț, dar mă abțin, fiindcă nu-mi plac clișeele decât în conversația lui Pinaud.

— E ora ideală pentru un ziarist, patroane. Domnii fabricanți de păcăleli sunt în plin business.

Cer ziarul „Le Crépuscule”{6} și obțin legătura fără să dau un sfanț și fără să promit centralistei Legiunea de onoare.

O voce bărbătească cu inflexiuni mângâietoare sau o voce de femeie cu inflexiuni masculine îmi răspunde.

— Dați-mi-l pe Albert Larronde, spun eu. E urgent.

— Așteptați.

Am declanșat o operație de mare anvergură. Zbârnâie telefoanele la toate serviciile și până la urmă cel căutat este descoperit acolo unde ar fi trebuit să înceapă căutarea, adică la bufet.

— Cine îndrăznește? zice el sobru în chip de alo.

Deduc fără să șovăi că omul plutește între al optulea și al paisprezecelea pahar de whisky.

— San-Antonio, zic eu. Dacă ești abțiguit mort, spune de la început, că am de discutat cu tine serios.

El scoate un râset care i-ar da crize de epilepsie și unui vibromasor.

— A, comisarul Monchose care face ore suplimentare! scrâșnește măzgăliciul. Dar ce se întâmplă, seducătorule cu crampoane?

Să fi fost în biroul meu, i-aș fi trântit eu cu plăcere o porție de trăsnăi, dar Bătrânul e de față și se zgâiește la mine precum Cristofor Columb la America, atunci când vaporeanul de cart i-a strigat: „Pământ! Pământ!”

— Păstrează-ți vorbele de duh pentru cititori, să mai aibă și ei parte, săracii. Acum ascultă bine ce-ți spun. În seara de 9 ale lunii, a avut loc la Paris vreun eveniment monden oarecare: supeu spectaculos, gală sau altă zbânțuială care te silea să mergi în frac? Am spus frac, cu „F” mare și două cozi în spate. Poți să mă luminezi în privința asta și să-mi spui despre ce e vorba?

În spatele biroului său, Bătrânul e nepăsător. Continuă să-și admire frumoasele mâini de pianist șomer și își țuguie gura ca o găină care vrea să facă un ou ce va fi premiat la concursul agricol.

— În seara de 9, repetă Larronde cu un ton mai serios. Așteaptă să-mi studiez agenda. Dar, juri că informația o să fie a mea?

— Jur.

Urmează o clipă aproape de tăcere. Îl aud cum întoarce paginile carnetului lui de bal, lângă receptor.

— Alo! Ești acolo, Casanova?

— Te ascult.

— Pe 9, a fost într-adevăr un tămbălău mare la ambasada Republicii Congo.

Mă sufoc.

— Ești sigur?

— Sigur, garantat, afirmativ, pozitiv, confirmat, asigurat. Jur și certific, atest că pe 9 la ambasada Congoului era gală mare fiindcă eram și eu pe acolo.

E nesperat.

— Erai acolo, repet eu, pentru ca să priceapă mai bine

Bătrânul.

— Eram în carne și oase și în frac. O chestie gomoasă. Să fi fost patronată de firma Gillette, n-ar fi ieșit o seară mai lamentabilă.

— Ai stat mult acolo?

— Cât să beau patru pahare cu whisky și să mă asigur că niciuna din cucoanele prezente nu era bună să-și termine seara în garsoniera mea din bulevardul Montparnasse.

— N-ai observat o doamnă în violet?

Scurtă pauză. Larronde își reglează gândurile după ceasul vorbitor sau își golește paharul. Zgomotul simptomatic al unui cub de gheață cazând într-un pahar gol argumentează a doua ipoteză.

— O doamnă cum? insistă acela pe care confrații săi l-au poreclit „omul-cu-privirea-în-formă-de-gaură-de-cheie”.

— Tot ce pot să-ți spun despre ea, e că avea o rochie violet. Nu e un lucru prea curent! N-ai să-mi spui că serata congoleză era patronată de Academie!

— Trebuie să fi fost o babă, murmură Larronde și n-am observat-o.

— Asta e tot ce poți să-mi spui?

— Asta-i tot. Acum e rândul tău să-i dai drumul. Îmi iau creionul, deschid carnetul la o pagină albă și te ascult. Pentru ce întrebările astea?

— Scuză-mă, i-o retez eu, mă așteaptă un taxi, aparatul merge și știi că administrația e de o zgârcenie înfiorătoare. Beție bună!

Închid telefonul.

— Tot Congoul, patroane, oftez eu. Trebuie să recunoaște-ți că nu-i o afacere banală!

Drept răspuns, își mângâie țeasta, să verifice dacă n-a crăpat.

Rezum situația:

— La această serată congoleză, un bărbat care locuia provizoriu la un industriaș din Congo se interesa de o doamnă îmbrăcată în violet pe care o gorilă o proteja de o primejdie necunoscută. Or, locatorul industriașului congolez este

asasinat tocmai când pleca spre Congo.

Urmează o clipă de liniște atât de încordată că ne auzim murmurând ceasurile.

— Mâine dimineață, oftează Bătrânul sau mai degrabă imediat o să vă înhămați la povestea asta tenebroasă. Pista doamnei în violet poate fi interesantă…

— Este și părerea mea.

Mă ridic.

— Cu permisiunea dumneavoastră, m-aș duce la băieții de jos, bravul Pinaud o să spună că sunt neam prost.

Chelul zâmbește.

— Nu te culca totuși prea târziu, San-Antonio, am impresia că te așteaptă o muncă grea.

Egoistul! Strâng fără entuziasm mâna cu unghiile îngrijite pe care mi-o oferă prețios. Seamănă de pe acum cu un mulaj al ei înseși și mi s-ar părea foarte la locul ei pe o perniță de catifea vișinie.

— Noapte bună, patroane!

•

Euforia e la apogeu în bomba de jos.

Un rând de sticloanțe goale îmi arată cu elocvența mută a obiectelor neînsuflețite că oameni mei sunt plini ochi. Scuipă foc ca niște lămpi de sudură. Peștele a fost expediat cu ajutorul masiv al unui muscat și servantele mobilizate pentru masă aduc molan pentru ca fiecare să poată vedea cu seninătate cum vine friptura de vacă înăbușită cu morcovi.

Tărăboiul e atât de mare încât locatarii clădirii, coboară furioși în cămăși lungi și halate de pluș. Ei îl amenință pe proprietar că vor merge cu jalba la casa Bate-tare dar cârciumarul se grăbește să le explice că n-au decât să se ducă și la țară pe jos, călare, cu mașina, cu bicicleta, cu tricicleta, cu motocicleta, cu avionul cu reacție sau fără reacție, cu racheta, vaporul sau submersibilul, înot, într-un picior, cu gândul sau cu căruța, cu hidrobicicleta, cu schiurile sau cu trenul (clasa întâi sau a doua), călare pe cămilă, măgar, bizon, girafă sau elefant, pe patine cu rotile sau pe gheață, cu helicopterul, pluta pneumatică sau farfuria zburătoare, cu

dricul sau în sandale, având în vedere că tocmai sticleții sunt cei care fac scandal.

Efervescența e indescriptibilă. Berthe Béru îl plesnește pe Grasul ei pe care l-a surprins cu mâna temerară pe profundorul unei picolițe. Grasul îi pune în cap o farfurie de resturi cu sos american. Văzând acestea, societatea începe să cânte un marș tot american și la fel de celebru ca mihalțul mâncat. Pinaud plânge de râs. El și-a îngurgitat partea. O să-și aducă aminte de demisia lui!

Mă așez la locul de onoare care-mi fusese rezervat. Schimb scaunul pe care îl miros ca fiind destul de stropit cu un lichid glacial. Dau la o parte șervetul cu care un soldat de geniu mi-a minat tacâmul. Schimb cuțitul meu cu arc cu cel al lui Pinaud. Înlocuiesc paharul meu bălos cu cel al lui Mathias, nu dau atenție soluției și mă reped să-mi îngurgitez partea pusă la încălzit pe calorifer.

În timpul schimbării tacâmurilor, Bérurier cântă la cererea publicului „Târfa conștiincioasă”. El declamă catalogul acestei vânzătoare de extaz, foarte bine înzestrată, îi enumeră tarifele, dă baremul suplimentelor, explică în sfârșit, că posedă încălzire și instalații sanitare în perfectă stare de funcționare. E aplaudat. S-ar striga bis, dacă n-ar sosi friptura de văcuță. Pe tot frontul se semnalează un atac general la molan. Muscatul se repliază pe poziții dinainte pregătite. Profitând de acest atac fulger, friptura care și-a pregătit bateriile (de crătiți) stabilește un cap de pod pe care îl vor întări platoul cu brânzeturi, crema de zahăr ars, și rachiul de Burgundia. Cadavrele sticlelor se adună. Trupele poliției nu numără până acum decât doi dispăruți: pe Mathias și pe Pénajouir. Primul doarme sub masă iar al doilea s-a baricadat la toaletă și numai pompierii i-ar putea veni de hac.

După ce am expediat desertul, colegul meu, comisarul Vachon, bate cu lama cuțitului în paharul gol. Sunetul argintiu (sau braziliu, că s-a servit cafeaua) domină tumultul și se face o liniște relativă.

— Doamnelor, domnilor, zice el, colegul San-Antonio va rosti câteva cuvinte.

Aplauze. Cine se umflă în pene, fraților? Al dumneavoastră San-Antonio cel frumos. Să iau cuvântul în public mi se pare la fel de odios ca a face conversație cu un tâmpit, a-mi pune pantofii cu un încălțător, a urina în chiuvetă, a mânca niște cartofi pe jumătate cruzi, a lustrui o tigaie, a citi prima pagină din ziarul *La Croix,* a citi prima, a doua, a treia, a patra, a cincea, a șasea, a șaptea, a opta, a noua, a zecea (adio, Beethoven) a unsprezecea și a douăsprezecea pagină din ziarul *Le Figaro,* a-mi frige limba cu clătite prea fierbinți, a-mi degera mâinile cu fete prea reci, a primi vizita vărului meu Hector și a folosi un telefon încălzit de precedenta convorbire. Totuși, lucrurile fiind ceea ce sunt, mă văd silit să mă supun.

Mă ridic, deci.

— Pinaud, bunule, bravule, curajosule și duiosule Pinaud, murmur eu, noi nu plecarea ta o sărbătorim în seara asta. Nu, plecarea ta o plângem noi. Ceea ce sărbătorim e cariera ta de funcționar cinstit. Ai fost cât mai puțin posibil sticlete și ai fost om cu o drăgălășenie perseverentă. Te-am scuturat uneori, ca pentru a-ți pune răbdarea la încercare, dar ea era nesfârșită ca și bunătatea ta și ieșea victorioasă din toate luările peste picior. Nu vom uita niciodată curajul tău liniștit, nici conștiința ta profesională. Ai fost un polițist model, plin de înțelepciune. Disprețuiai primejdia pentru că nu credeai în ea. După treizeci de ani petrecuți printre criminali, tu încă nu ți-ai dat seama că răul există. Îți mulțumesc pentru clipele plăcute petrecute cu tine, îți mulțumesc că ai fost aici când trebuia să fii.

Un muget teribil mă întrerupse. Grasul izbucnește în hohote convulsive în poala balenei sale.

— Ah! Scârba, plânge Bérurier, ah, măgar bătrân ce idee pe el să ne părăsească! De parcă nu eram fericiți împreună: el, San-A și cu mine!

Abandonând glandele hipertrofiate ale soției sale, se întoarce spre noi cu o față opărită de supărare și de vinul din cel mai bun butoi.

— Un trio ca al nostru, n-o să mai fie niciodată! N-a fost afacere să n-o halucinăm. Pe lângă noi trei, Chermock-holes…

nu, Cherkele-Holmos… în sfârșit vreau să zic… Rolmopschoqué; știți ce era el pe lângă noi?

Își lovește farfuria cu pumnul și șterge crema de vanilie, cu care s-a uns, pe rochia Berthei îndobitocită de haleală.

— Păi, pe lângă noi trei, zdreanța asta de Loque d'Hermes, era un c…

Și dă-i și plângi, ca un vițel abandonat. Pinuche nu se lasă nici el mai prejos. Dovleacul lui șiroiește și el ca o cișmea.

Se repede la mine, iar eu îl strâng cu căldură în brațe pe Moș Teacă ăsta. E gras ca o spiță de bicicletă, Pinaud; miroase puțin a unt rânced, dar e plăcut să-l strângi la piept și să-i spui, o dată în viață, că-l iubești.

Comesenii îi cântă la mulți ani. Apoi i se aduce surpriza casei. Băieții au pus mână de la mână să-i ofere un cadou. Merita: Este o așa-zisă operă de artă, în bronz masiv, reprezentând o duduie cu forme agreabile, înveșmântată doar în părul ei foarte lung și care ține de coarne o capră neagră cu ochi de căprioară. Totul cântărește vreo douăzeci de kilograme. Cucoanele țipă de admirație. Pinaud, emoționat nu poate decât să bâiguie:

— E pentru mine? Chiar pentru mine? O! Ce drăguți sunteți! Ce drăguți sunteți. Niciodată n-o să mă despart de ea…

— Atunci o să trebuiască să-ți cumperi o roabă sau măcar o tricicletă cu ataș, îl sfătuiesc eu.

Tocmai ecluzam rachiul de Burgundia, când ușa cârciumii se deschide. Și cine intră? Aveți șansa de a câștiga, iar eu aș pierde. Bătrânul.

Are mutra lui de zile mari. Nu e deloc în ambianța emoțională și vinoasă a societății. La el e apă de izvor pe toată linia și dacă lăcrămează cumva, înseamnă doar că i-a intrat o gâză, în ochi.

Toată lumea tace. Nu se mai aud decât hohotele lui Pinaud, sughițurile doamnei Bérurier și gâlgâiturile abdominale ale Grasului.

— Scuzați-mă. San Antonio, pot să-ți spun două cuvinte, face patronul.

Mă ridic și îl ajung lângă ușă.

— Am noutăți, spune el. Mi-am permis să-l sun pe un prieten de la Ministerul de Externe. Se afla și el la faimoasa serată din ziua de 9 și știe cine era doamna în violet.

Într-o clipă îl uit pe Pinaud și bronzul lui artistic din metal neferos.

— Nu se poate, patroane!

— E vorba de o doamnă Vachanski, nevasta atașatului cultural al Poloniei la Paris.

— Foarte interesant.

— Mai mult decât îți închipui, căci pe 12, doamna Vachanski a plecat în Congo.

Ei bine, prieteni, începe să mi se pară că hazardul aruncă dopul prea departe.

Bătrânul îmi întinde un plic gros.

— La cinci dimineața, de pe aeroportul Bourget pleacă un avion militar spre Elisabethville. Îl vei lua împreună cu doi dintre oamenii mei. Iată valută și vize în alb. În ce privește pe ultimele, n-o să ai decât să treci pe ele numele colaboratorilor pe care o să-i iei.

Instinctiv mă uit la ceas. Arată două și jumătate.

— Nu avem timp să trecem pe la domiciliile noastre, să ne pregătim valizele, obiectez eu.

— Știu. Nu contează: veți cumpăra la fața locului cele necesare. Aveți bani destui. Cu cine îți propui să pleci?

— Cu Bérurier și Mathias, nu?

— De acord.

Taica Pinuche, zob de emoție și de rachiul de Burgundia se apropie de noi clătinându-se. Se agață de brațul Bătrânului și strigă:

— Haide, Crețule, vino că bei un pahar cu noi…

Șeful rămâne înmărmurit.

— Vai, Pinaud, vă rog, protestează el.

Lui Pinaud îi pasă de acum de Bătrân ca de primul cojoc din viața lui.

— Ascultă, Crețule, acum pot să-ți vorbesc: mai scutește-ne cu aerele tale. Uneori ne întrebăm dacă… hâc… ești viu sau

ești statuia ta. Mergem acum toți, cuminți la cafeneaua mea. Fac cinste… hâc… la toată lumea. Ai văzut ce-mi dădură? E o… hâc… Diană… nu e din Poitiers… hi, hi…

Îl împing ușor înapoi.

— Du-te, bătrâne și stai jos vin la tine într-o clipă.

Big Boss își revine din emoții.

— Mă duc acasă să mă culc, spune el. Drum bun, dați de știre. Și umblați cu grijă!

Îl escortez până la ușă, după care mă întorc la locul meu. Bérurier sforăie pe umărul dragei Berthe. Doamna Pinaud doarme și ea. Berthe permite vecinului ei din dreapta, un corsican mic și întreprinzător, să-i desfacă jartiera. E înamorată toată, draga de ea. Cred că n-o să mai treacă mult și o să-l pună să-i maseze celulita. Enervată de mutra legănată a lui Béru, ea îl împinge la o parte. Grasul se apleacă înainte și își încrustează portretul în rămășițele unui tort.

Asta îl trezește. Își scoate din ureche un chou à la crème, smulge un ornament de carmel agățat de perii din nas și după ce plescăie cu greu din limbă, articulează cu o voce vătuită:

— Ce facem acu'?

— … inste generală la mine! salivează Pinaud.

— Nu, mergem la Vincennes acum, protestează Grasul.

— Nu, spun eu. Nu mergem la Vincennes, mergem în Congo.

— E un nou bar de noapte? întrebă Béru.

— Nu: o fostă colonie.

Grasul se crede obligat să pufnească în râs.

Grește.

CAPITOLUL IV

Zorii se ridică pe pista de zbor de la Bourget mai mohorâți decât un ferpar de doliu. Avionul nostru este un Bozon-Verduraz oryctologic, cu aparat fumigator, cu espontoane de siguranță, cu antena distorsionată, cu eleroane rubefiate și uranograf suspendat. O capodoperă a tehnicii moderne! Nu seamănă nici cu un avion, nici cu un autobuz și cu atât mai puțin cu o barcă autopropulsată. Și totuși merge, zboară, transportă și merge împotriva curentului. Motoarele funcționează cu un zgomot delicat de hârtie mototolită. Dacă nu s-ar încreți iarba în fața aparatului, nici nu ți-ai da seama că elicele se învârt. Aspiratorul de abur din bucătăria dumneavoastră, doamnă, face de zece ori mai mult scandal.

Mă ocup de formalitățile de rigoare în timp ce o furgonetă a instituției așteaptă lângă aparat. E mijlocul de locomoție cel mai rapid pe care l-am găsit pentru a căra de colo-colo jamboanele astea bete. Și numai Dumnezeu știe câte sunt: Béru, balena lui, Pinaud și nevastă-sa, Mathias, Castellani, Pénajouir, Dupied.

După ce m-am supus obligațiilor de control, mă îndrept spre furgoneta poliției. Când deschid ușa, un miros cumplit mă dă peste cap. Seamănă cu duhoarea dintr-o menajerie, cu miasmele unui canal, cu mirosul de grajd. Sforăitorii fac mai mult zgomot decât tot aeroportul. Sunt un super-consternation, tipii ăștia. Domnii și doamnele se împletesc ca într-o ilustrație a marchizului de Sade. B.B. l-a răpit pe Castellani și l-a vârât între spărgătoarele de nuci. Nenorocitul și-a prins gâtul într-un elastic de la jarteaua ei și se sufocă fără să-și dea măcar seama. Delirantă imagine, vă jur!

Maica Pinaud sforăie într-un mod foarte special, absolut distins care ar emoționa un ceainic. Pinaud își ține bronzul artistic pe genunchi. Diana lui cu capră neagră își poartă pălăria. El însuși poartă un fesuleț de hârtie cu ciucurele atârnându-i pe față ca o pară electrică la căpătâiul unui pat.

Grasul e cel mai aproape de ușă. Îl apuc de un picior și îl remorchez afară fredonând Edecarii de pe Volga ca să-mi dau curaj.

El cade în sfârșit în iarba udă (ar trebui să spun el decade dacă n-aș disprețui atât vocabularul) și deschide un ochi încețoșat spre calamitățile lumii.

— R…! spune el înlocuind punctele de suspensie cu denumirea unei delicatese turcești. Am și ajuns în Congo? Și îmi arată un mecanic negru în salopetă albastră.

— E numai prospectul croazierei, îl anunț eu, ridică-te și umblă.

El se supune primei formalități, dar este incapabil să o îndeplinească pe a doua. Îi propun atunci un umăr milos pentru a-l duce până la avion. La baza scării se oprește și măsoară cu o privire mirată și neîncrezătoare de hepatic, avionul.

— Nu crezi că o să…? se neliniștește Béru.

— Urcă.

— Ascultă, Tonio, îmi pare rău s-o las pe Berthe. A cam băut și am observat eu că îi dădea târcoale Castellani…

— Lucrurile trebuie întotdeauna privite de la oarecare înălțime, decretez eu. Șase mii de metri este altitudinea ideală pentru a te gândi la necazurile pământești.

El se lasă convins și pătrunde în pasărea de metal.

Mă pregătesc să-l recuperez pe Mathias când un funcționar al aeroportului sosește cu coatele lipite de corp.

— Comisarul San-Antonio este chemat la telefon! rage el.

Mă întorc spre comandantul avionului căruia i-am strâns polonicul la sosire.

— Am timp să mă duc să răspund?

— Grăbiți-vă, decolăm peste patru minute.

— Pot să vă rog, domnule comandant, să puneți pe cineva să-l încarce pe cel de-al doilea coechipier în aparat?

— Cu plăcere. Aveți o echipă ciudată.

Mă abțin să răspund, primo pentru că sunt grăbit, secundo pentru că sunt jignit. Îi trag un 200 metri plat până la birou unde mă așteaptă un telefon deschis.

Vocea Moșului mi se strecoară în trompele lui Eustațiu.

— San-Antonio?

— El însuși, patroane.

— Tocmai am obținut o informație de la Elisabethville. Doamna Vachanski s-a oprit la hotelul Albert I. Asta o să-ți scurteze cercetările.

— Mulțumesc. E cu atât mai interesant cu cât mortul de la vila Dupont avea o rezervare de cameră la același hotel.

— Drum bun.

Închid telefonul și îi trag un nou sprint în direcția aparatului. Nu mă mai așteaptă, într-adevăr, decât pe mine pentru a pleca. Mă cațăr ca un apucat pe scăricică și mă prăbușesc în brațele unui însoțitor în uniformă, deplorând *in petto* că nu e stewardesă.

— Cel de al doilea colaborator al meu e la bord? întreb eu de îndată ce am putut recupera suficient oxigen.

— Da, domnule comisar, însoțitorul mi-l arată pe cuviosul Pinuche, prăbușit într-un fotoliu și ținând, în chip de bagaj un bronz artistic de 20 de kilograme reprezentând o Diană dresoare cu o amărâtă de pălărie pe cap.

— Păi… păi nu e el! gâfâi eu.

Însoțitorul holbează niște felinare imense.

— Când am întrebat cine îl însoțește pe comisarul San Antonio, domnul acesta a strigat: „Eu! Eu!”

Bravul Pinuche! Din adâncul mahmurelii lui, a avut acest reflex de fidelitate!

Mă pregătesc să-l dau jos urgent din avion, dar sunt luat prin surprindere din scurt.

— Așezați-vă repede și puneți-vă centura! îmi poruncește însoțitorul. E prea târziu acum, trebuie să eliberăm pista.

Mă supun. La urma urmei, e de tot hazul, nu? Pinaud, în ziua pensionării, pleacă într-una din anchetele noastre cele mai îndepărtate!

•

Africa își desfășoară sub noi mirajul colorat al pământurilor sale de culoarea focului (fraza asta e pentru a vă dovedi că revizuindu-mi acordul participiului, aș putea lua și premiul

Goncourt). Pinuche se trezește, cască și îmi zâmbește drăguț.

— Ia te uită! Am luat autobuzul, să mergem la Vincennes? observă el.

Se întinde.

— Ce-am mai tras la aghioase, nu-i așa? Privește în jurul lui, îl zărește pe Béru și declară:

— Soția mea este cu ceilalți?

— Da, răspund eu.

— Trebuie s-o fi luat înainte ca să deschidă cârciuma!

— Probabil.

— Fac cinste la toată lumea…

— Mulțumesc.

Laconismul meu îl surprinde.

— Nu pari în formă, în dimineața asta.

— E și asta.

— Dar unde suntem? murmură el privind pe un hublou.

— O să ajungem la stația Tombouctou, dar nu coborâm acolo.

Pinuche nu vede decât albastru. Apoi înclină capul și ceea ce vede, la șase mii de metri mai jos, seamănă cu o poză de pe capacul unei cutii de curmale.

— Păi, San-A! bâiguie el. Păi… Păi…

— Nu mai behăi așa, papa. O călătorie în Congo e un început de pensie foarte valabil. Va fi, într-un fel, plimbarea noastră de adio.

Îi explic greșeala care s-a comis. El mângâie trist fundul de aramă al Dianei cu capra.

— Și eu care voiam să fac cinste la toată lumea, bâigui el.

— Ai să faci la Elisabethville.

Se luminează la față.

— Șmecherule! Spuseseși că mergem în Congo!

— Păi da.

— Elisabethville a în departamentul Seine-et-Oise.

CAPITOLUL V

Când avionașul nostru a coborât în sfârșit pe pista de la Elisabethville, bravul, onorabilul pensionar Pinaud descoperă că există două Elisabethville. Negri în pantaloni de doc bej și cămășuțe albe cu mânecuțe scurte se agită în jurul Caravellei noastre model redus.

La vamă am oarecari dificultăți să-l trec pe cuvios fiindcă eu completasem viza cu numele de Mathias. Noroc că dau peste un funcționar care mă cunoștea după renume și lucrurile se aranjează.

Angajăm un taxi. Este o rablă americană sclipitoare, condusă de un șofer negru în șort albastru. Ne împrăștiem în ea toți patru: Béru, Pinache, Diana și cu mine, fiul drag al lui Félicie, buna mea mamă (actualmente în vacanță la verișoara ei Adèle).

— La hotel Albert I! spun eu.

Pilotul face un demaraj brusc (de zile mari) și ne antrenează într-un minunat peisaj katanghez. Flora este fabuloasă: tiffosis-congenitale, cordonus-lombilicalus în floare, gacicarus uriaș, gauricavus visum țepos, criptograme cu liane, stradivarius, pitici, hermafrodite cu lupus, cubitus cu măduvă și dalii. Vă imaginați ce dezmăț floral?

Drumul se transformă puțin câte puțin în stradă de periferie. Acum strada este mărginită de colibe: coliba unchiului Tom, coliba Amiralului etc. În curând apar blocuri superbe și generoase, străzi adevărate, cu semafoare, magazine de lux, tot ceea ce face un oraș să fie un oraș mare. Și peste toate acestea – soarele!

Hotelul Albert I este situat pe un bulevard mărginit de palmieri. E o clădire mare cu linii armonioase.

Băieții de serviciu firetați ca niște caporali haitieni împing ușa turnantă cu tambur care le servește de ventilator. Intrăm în următoarea ordine: eu, San-Antonio, Pinuche și Diana, apoi Béru încheie plutonul. Grasul nu face doi bani de când am

plecat. Are gura ca o cușcă de papagal necurățată și asta îl face tăcut. I-a crescut barba, echimozele i s-au învinețit, ochii îi sunt injectați și are mersul greoi al unui elefant care a făcut turul Asiei, avându-l pe Pierre Doris drept cornac.

Mă reped la recepție. Numele meu este suficient pentru a defrișa situația.

— S-a telefonat de la Paris pentru a anunța sosirea dumneavoastră, domnule președinte, îmi spune un tip care ar semăna cu Mao Ze-dong, dacă n-ar fi semănat de acum cu Jeanne Fusier Gir.

Domnule președinte! Asta-i o chestie, și e chiar rezonabilă. Trebuie să fie tot o idee a Bătrânului. Am prins șmecheria. Vrea în felul ăsta să mă facă atent să-mi păstrez anonimatul.

Grasul care ținuse gura ermetic închisă, mă ia peste picior – Președintele măs… Din fericire, Pinaud strănutând (l-a luat cu răcituri) o scapă pe Diana pe țurloaiele Grasului. Béru scoate un răget pe care oamenii hotelului îl iau drept, un exercițiu de alarmă aeriană:

— Tâmpit bătrân, urlă el, nu puteai s-o lași la Paris pe gagica ta de fier vechi?

Pinaud, înțepat, răspunde:

— Ți-aș fi recunoscător dacă ai respecta operele de artă. Nu se insultă o piesă rară ca asta.

— Gata, se smiorcăie el, capra neagră are o ureche ruptă.

— O să avem mai puțin de cărat, epavă ce ești!

— Mai spune o dată! se avântă fosila.

— Un tip la pensie, e o epavă, știu să-mi cântăresc cuvintele!

— Cântărește-le bine fiindcă sunt gata să-ți atentez proces pentru defăimare. S-ar putea să te coste cariera. Nu uita că nu mai sunt în…

Îi ard una cu piciorul care-l face să se clatine.

— Bine, n-oi mai lucra tu în industrie, dar nu-i un motiv să trezești tot hotelul.

— Vă urcăm bagajele! ne anunță recepționerul cu un aer înțepat.

— Bună idee, face Pinuche. Poftim și aveți grijă.

Și îi întinde statuia de bronz băiatului de etaj.

— Unde sunt valizele domnilor? bâiguie nenorocitul apucând-o pe buna Diana.

— La aeroport, spun eu, le-am lăsat la bagaje.

El continuă să se mire, dar nu mai spune un cuvânt și ne duce la lift.

•

Avem trei camere alăturate. O aleg pe cea din mijloc și-i strecor un bacșiș monumental băiatului, care se retrage de-a-ndăratelea. Prima mea reacție e să mă dezbrac ca să fac o baie. În timp ce mă murez în apa călduță, ușa camerei se deschide și apare Bérurier furios.

— N-o să las lucrurile așa, trântește el. O să merg cu jalba. Dacă tot iei cu tine niște tipi fără să-i lași să-și tragă sufletul, măcar poartă-te frumos cu ei.

— Dar ce se întâmplă băiete?

— Mi-au dat o cameră și ferestrele nu dau spre mare.

— Poftim? mormăi eu înnebunit.

El repetă din ce în ce mai furios.

— Păi bine, Béru, liniștește-te, aici nu e mare.

El n-o ia de bună.

— Cum să nu fie mare în Africa! Ce, îți bați joc de mine?

— Uită-te pe hartă. Marea e în jurul Africii și noi suntem la mijloc, înțelegi! Oricât ar fi vrut să fie de amabil, directorul hotelului nu poate să-ți dea vedere la mare, decât dacă accepți o fotografie.

— Ce țară! mormăie el. Dar de altfel, ce naiba facem aici?

— O să-ți explic în timp util.

— Și ce dregem acum, imediat?

— Mergem să ne plimbăm prin oraș și să cumpărăm valize, rufe și brice de ras. Semănăm cu niște negustori ambulanți.

Se scobește în nas gânditor, face biluțe din produsul investigațiilor sale, apoi mormăie:

— E adevărat că ăștia de pe aici halesc omizi?

— Cine ți-a mai povestit și minciuna asta?

— Pinuche.

— Și ești contra?

El se gândește.

— Dacă sunt într-adevăr bune, oftează el, de ce nu?

•

Două ceasuri mai târziu suntem înzestrați din cap până în picioare, înțoliți din nou și refăcuți. Nu ne mai rămâne decât să ne punem pe treabă. Cum pentru a începe e nevoie de oarecare îndemânare îi invit pe cei doi coechipieri ai mei să facă o siestă reparatoare. Sunt gata imediat.

În timp ce se duc să se prăbușească pe paturile lor, eu mă apropii de portar și-i cer un foc, ceea ce, în toate țările lumii, este cel mai bun mijloc de a intra în vorbă cu un necunoscut.

— Frumos hotel, îi spun eu, tulburările din ultimele luni nu l-au afectat?

— Nu. Nu prea.

— Și cum mai stă situația?

Îmi explică amănunțit.

— Pff! S-a mai liniștit, dar lupta între triburile Ossobouko și Amulettepolka a fost fierbinte.

— Mai ales la latitudinea asta, nu mă pot eu împiedica să murmur.

— Vă dați seama!

— Am un vechi prieten care se găsea prin locurile astea când a fost situația cea mai fierbinte. Hans Sufler, poate îl știți?

— Nu.

— Cred că era rudă cu un industriaș de pe aici, domnul Jean Brasseton…

Numele are darul de a-l scoate din letargie.

— Îl cunoașteți pe domnul Brasseton?

— Nu, am auzit doar vorbindu-se puțin despre el, cu ce se ocupă?

— Conserve de miez de palmier. Exportă în lumea întreagă.

— E belgian?

— De origine americană.

— Și unde se află uzinele lui?

— În sudul orașului, la Kakahobarhi.

N-are rost să-i trezesc bănuielile punând prea multe

întrebări. Las baltă capitolul Brasseton pentru a-l aborda pe cel mai delicat al doamnei Vachanski.

— Sunt mulți europeni, zilele astea, în hotel?

— Destui, da.

— Belgieni?

— Belgieni, francezi, americani, ruși…

Fac cu ochiul.

— Nu prea sunt femei, din păcate, nu?

— Ba da, vreo două-trei.

El îmi aruncă o ocheadă atât de jucăușă, că ar roși și o bucătăreasă.

— Domnul este amator?

Se apleacă înainte și îmi șoptește:

— Vă interesează și de culoare? Am adrese bune…

— Rămâne de văzut, caut eu să nu-l dezamăgesc.

Și mă grăbesc să adaug:

— Între noi fie spus, prefer farmecul slav.

O fracțiune de secundă, am impresia regretabilă că undițele mele nu vor prinde nimic. Și deodată începe să muște.

— Păi, avem o poloneză pe aici, dar nu prea e prospătură.

Țârr! Serviți-l cald! Puneți douăzeci de franci în aparat și apăsați pe manetă.

— Ce înseamnă, că nu e prospătură?

— 45. Cam multișor, nu?

Înțeleg acum pentru ce Larronde n-a remarcat-o pe doamna în violet. Pe el gagicile nu-l mai interesează dacă au depășit șaptesprezece ani.

— Arată-mi-o oricum, zic eu, nu se știe niciodată, poate merge…

Râde.

— În clipa asta se află în salonul mic, își scrie corespondența. Nu vă puteți înșela: o blondă frumoasă care se ține bine.

Îi strecor hârtia pe care e îndreptățit s-o aștepte. De fapt, un portar de hotel așteaptă întotdeauna o hârtie. Prezența lui însăși e valoare comercială și conversația lui face multe parale.

Îi cer un plic și o hârtie cu antetul hotelului și intru în salonul mic cu aerul nevinovat al unui domn care se pregătește să scrie scrisori.

În încăperea cu aer condiționat, cu mobilier modern și viu colorat nu se află decât un domn de o vârstă înaintată, genul sud-american și o doamnă răspunzând descrierii pe care tocmai mi-o făcuse sfântul Petru al hotelului. Culoarea ei blondă este consolidată cu șampoane sofisticate. Are ochi mari de culoare deschisă și trăsături regulate. Puteți să mă credeți sau, dacă nu, să vă decolorați creierul mic cu apă de clor, dar tipa, tipa asta trebuie să fi stârnit busculada pe vremea când îndrăznea să-și spună vârsta. Acum, tâmplele îi sunt marcate de laba-gâștei și pungi ușoare (valize diplomatice) îi subliniază privirea movulie, dar e încă o puicuță foarte comestibilă. Genul de surioară care știe multe și mărunte cât boabele de pe arie despre moravurile și bârlogul animalului ca două spinări. O treabă pentru un bărbat căruia îi place confortul. O companie ideală când ai un week-end și nu știi ce să faci. Știe să vorbească, știe să tacă, știe să fie activă și să nu fie activă, pe scurt un loz bun, o afacere.

Mă instalez la o masă învecinată în așa fel încât să stau cu fața la ea. Scrie iute, cu o mână nervoasă. Vreme de o clipă în salon se aude doar scârțâitul peniței ei pe hârtie.

La sfârșitul unui paragraf, doamna își ridică puțin capul în căutarea inspirației, ca să continue, și privirile noastre se întâlnesc.

Îi adresez zâmbetul meu numărul 42 bis, cel pe care nu-l utilizez decât în hoteluri de lux și la serate de binefacere, la serate mondene și ceremonii religioase. El se compune dintr-o foarte ușoară răsfrângere a buzei superioare, însoțită de o imperceptibilă înclinare a bustului și o scurtă intensitate a privirii. Totul nu durează decât opt zecimi de secundă într-o încăpere bine luminată și o secundă-două în penumbră. Sobru, discret și la preț accesibil: e eficient merge la inimă, în suflet, și în acel loc delicat atât de vehiculat de Scandal. Și la urma urmei, cum ar zice cineva{7}, nu cere de mâncare!

Doamna Vachanski primește zâmbetul respectiv ca o femeie

cu experiență care judecă bărbații mai de grabă după privire, decât după freză. Răspunde acestui discret omagiu printr-o expresie imponderabilă care oficial nu înseamnă nimic, dar oficios, pentru un băiat cu imaginație înseamnă: „prețul dumneavoastră este și al meu la ora care vă convine. Unde ne ducem? La mine e cald. Nu vă exprimați cu flori, ci cu mâinile. Și grăbiți-vă, viața e scurtă”. Și multe alte lucruri.

Mi-am zis că fierul e cald, afacerea idem și că lucrurile s-ar putea să meargă mult mai repede decât un autobuz de pe linia 20 la orele șase seara.

Doamna Vachanski reîncepe să scrie și pentru a-mi justifica prezența, fac și eu la fel.

Îmi scot stiloul cu injecție directă, jet rotativ, umplere cu polarizare subcutanată. Și încropesc o misivă care se va vinde foarte scump într-o zi, la licitațiile Drouot:

> *Doamnă,*
>
> *Am intrat în acest salon pentru a scrie unor oameni de departe. Văzându-vă însă, atât de aproape, nu mai doresc decât un singur lucru: să vă cunosc. Dacă nu mă considerați prea nebun, nici prea nerușinat, veniți după mine la bar. Dacă nu veți veni s-ar putea să nu mă sinucid, dar mă voi simți trist până la lacrimi. Fie-vă deci milă de pe acum.*
>
> *Respectuos și devotat al dumneavoastră,*
> *domnul de la masa vecină.*

Ei, ce spuneți reduși mintali ce sunteți? Vi s-ar tăia respirația, dacă ați avea măcar un pic, nu-i așa? Nu e clasa una, San-Antonio, doamnelor? Eu nu sunt doamna de Sévigné: nu-mi ratez corespondența.

Părăsesc salonul și mă apropii de un băiat negru ocupat să admire picioarele încrucișate ale unei doamne albe.

Îl ating în plin păcat.

— Fii amabil: du scrisoarea asta doamnei care scrie în salon.

Adaug la mesajul meu câțiva sfanți, precizând că scrisoarea trebuie predată doamnei și nu banii.

Nu-mi mai rămâne decât să mă duc să aștept la bar urmarea evenimentelor. Suspens. Fac pariuri cu mine însumi: vine sau nu vine poloneza? Oare farmecul atât de eficient al încântătorului San-Antonio îi va gâdila de-ajuns cutia cu hormoni pentru a o decide? Ce vals de Chopin, poloneza asta!

Băiatul de la bar e un negru gras cu părul lins. Poartă o haină albă, cu nasturi aurii și epoleți albaștri.

— Domnul dorește?

— Un whisky cu foarte puțină apă.

El mă servește. În eleganta încăpere capitonată plutește o muzică voluptoasă. La această oră a zilei barul e gol. Îmi aleg un fotoliu-club la capătul celălalt și aștept privind cum se topește cubul de gheață în lichidul maroniu. Trece așa un sfert de ceas. Pe pick-up bântuie surorile Peters. Ele cântă „Tu care treci fără să mă vezi”. Îmi spun că tipul din cântec trebuie să fi fost al naibii de chior ca să nu vadă două doamne atât de țipătoare. Doar dacă era eclipsă totală în ziua aceea. Altă explicație nu văd.

În clipa în care banchiza mea își încheie dizolvarea în whisky, ușa dublă, stil saloon (saloon de la salon), se deschide și doamna Vachanski apare. Din prima ochire pricep că pariul e câștigat: și-a dat cu roșu în obraji și cu verde, culoarea grădinii de zarzavat pe pleoape. Genul ăsta de detalii nu înșală. Când o doamnă își retencuiește fațada înainte de a se întâlni cu un domn, asta înseamnă că susnumitul domn nu o lasă rece.

Urgent! San Antonio, joacă marea scenă a prologului. În picioare, zâmbet, gest rotund cu brațul. Trebuie să vezi lucrătura: doisprezece ani de experiență, sistem brevetat de liga intemperanței de la Philadelphia, medaliat cu aur la salonul baroanei Chprountz. Ochiul este în același timp lacom și promițător. Buzele se umezesc, dinții sunt albi, răsuflarea proaspătă!

Doamna se oprește în dreptul mesei mele. Fața ei este mai neutră decât Suedia și Elveția la un loc. Ea mimează cu șic pe

marea burgheză curioasă, reprobatoare și un pic disprețuitoare.

— Dumneata mi-ai scris asta? mă întreabă cu un accent polski pronunțat.

Ține mesajul meu exploziv între degetul mare și arătător, cum ar ține un pansament folosit descoperit într-o ladă de gunoi.

— Am avut această îndrăzneală, doamnă.

— Mare îndrăzneală, într-adevăr.

— Vă mulțumesc că ați venit până la bar.

— Voiam să-mi fac o idee, explică ea fără ca de pe fața ei să dispară aerul acela impermeabil în vigoare la C.C.C.

— Și pot să vă întreb care este concluzia examenului dvs.?

— Sunteți francez?

— De jos în sus, de la stânga la dreapta și în sensul acelor ceasornicului. Sper să nu aveți o aversiune pentru acest popor de elită care posedă fotbaliști ca Ujlaki, cântăreți ca Dario Moreno, campioni cicliști ca Graczyck și pictori ca Picasso?

În punctul ăsta, ea nu are încotro și începe să zâmbească.

— Am impresia că vă plictisiți aici și că sunteți în căutare de distracții? face ea.

— Nu de distracții doamnă, ci de companie: dacă o acceptați pe a mea, a dvs. va fi prețioasă pentru mine.

Spunând acestea, împing spre ea un fotoliu. Ea ezită și se așază. Orgoliul meu spumegă ca o șampanie scuturată înainte de a fi servită. E un fenomen în felul lui, acest San-Antonio, nu?

— Vreți să-mi faceți plăcerea să beți cu mine?

— Cu plăcere.

Peste o oră suntem cei mai buni amici din lume. I-am înșirat brașoavele mele, ea mi le-a plasat pe ale ei. I-am spus că sunt directorul unei întreprinderi cu mare capital (capitalul face întotdeauna bine la o luare de contact, chiar dacă interlocutoarea nu e venală) și că am venit cu doi dintre acționari într-o călătorie de studiu în Katanga în speranța să punem pe picioare o afacere de import-export.

Doamna mă informează că este soția atașatului cultural al

Poloniei la Paris și că a venit la E-ville să viziteze o prietenă. Îi propun să ia masa cu mine și până la urmă acceptă.

Merge bine, băieți. N-am nevoie să vorbesc curent în Braille, nici să știu să citesc surdo-muta ca să-mi dau seama că nu e insensibilă la farmecul meu.

Ne despărțim trântindu-ne un rendez-vous peste o oră. Urc în cubul meu să mă fac super-frumos. Mi-am cumpărat un costum crem care ar face să se brânzească de ciudă un castron de frișcă. Cu cămașă albă și cravată în dungi negre și gri am să dau gata toate păstorițele din fosta colonie. Îi trag o pulverizare, mă pomponez, mă parfumez, mă pun la punct, mă lustruiesc, mă decapez, mă recapez, îmi fac manichiura, pedichiura, acupunctura, mă clorofilizez, mă masez, mă relaxez, mă spăl pe dinți.

Mă înființez în camera lui Bérurier ca un adevărat manechin de modă. Grasul tocmai visează că taie în felii pădurea de la Fontainebleau și executa zgomotul adecvat. Îl zgâlțâi.

Se așază în fund. Seamănă mai degrabă cu un ocean la suprafață.

— Ce-i! râgâie el. Plecăm?

— Ies în lume, anunț eu. Pinuche și cu tine aveți tură liberă astă seară. Nu faceți ștrengării în afara orașului, regiunea nu e prea sigură. Ossobucii bântuie prin împrejurimi.

— Lasă-ne niște biștari și nu te ocupa de celelalte, declară Grasu. Ce cald e în satul ăsta!

Îi acord o subvenție rezonabilă și o iau din loc.

•

Doamna Vachanski a făcut și ea cheltuieli cu toaleta.

Poartă o rochie cu imprimeu albastru și alb lipită de trup, care îi desenează formele încă apetisante.

Având în vedere clima, îmi spun că nu voi șovăi să-i fac o schiță de cadastru când se va ivi ocazia. Or, îmi șoptește mie o păsărică cică o astfel de ocazie s-ar putea ivi curând.

— Unde să vă duc? spun eu. Mi se pare trist să iau masa la hotelul la care locuiesc.

— Haidem atunci la Guest House.

— Unde este?

— Lângă aeroport, un loc foarte select unde se poate mânca destul de convenabil.

— O.K., să chem doar un taxi…

— Nu merită: am închiriat o mașină.

Într-adevăr, la cincizeci de metri de hotel staționează un Chevrolet decapotabil. Cucerirea mea se așază la volan. Când se așază rochia subțire i se ridică descoperind privirii mele binevoitoare un picior nu lipsit de farmec.

Parcă am fi într-un film a cărui acțiune se petrece la Santa-Monica. E cald, soarele ciudat de roșu incendiază fațadele albe și simt pătrunzându-mi în corp o emoție tainică{8}.

Doamna conduce bine, cu o elegantă ușurință. A răsucit butonul radioului și postul local (singurul ce poate fi captat) ne oferă o retransmisie integrală a „Bhananhiei”, operă bufă în trei mese și o mie de calorii.

— Ați venit singură la E-ville? întreb eu cu inocență.

— Da. Îl frecventez destul de puțin pe soțul meu.

Zâmbește. Eu scot laba peste portieră ca să mingii vântul. Nu-i rău să te lași transcărat de o puicuță într-o caleașcă atât de confortabilă.

— Și nu locuiți la prietena pe care ați venit s-o vizitați? Când faci, o astfel de deplasare, nu e normal să locuiești la oamenii pentru care ai venit?

Ea mă cadorisește cu o ocheadă bizară.

— Ador să fiu independentă.

Nu merită să insist. Doamna își are concepția ei despre viață. Presupun că pentru a o trage de limbă va fi nevoie de tact și de răbdare. Nu e o persoană ușor de manevrat. Acum, mă sâcâie o idee: o fi cu adevărat amestecată în afacerea aceea de crimă? Să fi fost în Franța, aș lua-o tare ca să ajung la un rezultat, dar în țara asta africană despre care nu știu nimic și în care e o permanentă agitație, nu prea mă simt în elementul meu, cum ar zice un caloriferist care mi-e prieten.

Guest House este o minune a artei moderne. Ceva între un hotel de mare lux și un motel. O clădire centrală ultra-șic, cuprinzând baruri, fumoare, sufragerii, se află la marginea

drumului. În spate se află o mulțime de bungalouri.

Propun însoțitoarei mele să dăm pe ecluză o tărie înainte de a ne așeza la masă, dar ea preferă să treacă pe loc la îngurgitare. Nu insist. Mă conduce la eleganta sală de ciuguleală, în care niște funcționari, industriași și ștabi străini se alimentează, vorbind în șoaptă, de parcă s-ar fi adunat să privegheze rămășițele pământești ale unui personaj important.

Sunt cu un pas în urma doamnei pe care am lăsat-o să intre întâi și atunci observ un foarte mărunt incident.

Un tip al cărui craniu are tot atâta păr cât o carapace de langustă și care șade în fața unui lobster-cocktail a crezut o fracțiune de secundă că doamna Vachanski e singurică și a schițat o mișcare pentru a o întâmpina. Trebuie să spun că eram mascat de planta uriașă de lângă ușă. Chelul și-a dat seama de gafa lui și s-a așezat iute la loc. Cucerirea mea nici măcar n-a clipit. Îmi iau un aer de indiferență superioară și o escortez pe poloneză până la o masă lângă o grădină interioară în care o fântână gâlgâie în mijlocul unui bazin. Sunt și bananieri pitici, bougainvillieri, oleandri… o feerie, ce mai!

Chelul trebuie să fi avut patruzeci de ani. Dacă nu și-ar fi dat bila cu glaspapir, ar fi avut poate o coroană de păr, dar tipul are curajul opiniei și în plus ține să-și poleiască scăfârlia. E bine făcut, are fălci pătrate, ochi limpezi, un nas cam turtit și poartă un costum de șantung verde ca apa, o cămașă crem și o cravată tête-de-nègre.

Dacă doamna Vachanski l-ar fi salutat mi s-ar fi părut normal, dar ea trece pe lângă masa crețului fără să-i arunce o privire. La rândul lui, tipul se cufundă trup și suflet în contemplarea lobster-cocktail-ului cu o atât de intensă voință de a nu ne privi că trebuie să aibă crampe la ceafă.

În memoria mea fidelă, revine textul biletului găsit în haina lui Béru: „*Atenție*! *Bărbatul chel care se găsește la două locuri distanță e înarmat. Îi servește drept gorilă*”. Oare acest client fără păr de la Guest House și chelul de la serata congoleză să fie una și aceeași persoană?

— Ce doriți să mâncați? întrebă doamna parcurgând uriașul

meniu.

— Specialități locale, spun eu; cotlete de misionar protestant și pleoape de fluture, de exemplu.

Ea râde.

— Nu râdeți. La Paris nu aveți un local atât de civilizat!

Facem meniul și ea pune mâna pe geantă.

— Îmi dați voie să mă duc să mă pieptăn puțin. Mașinile astea decapotabile sunt primii dușmani ai coaforilor.

Se scoală și dispare. Și ce face în timpul ăsta adorabilul San Antonio, cel iubit de cucoane? Ei? Ei bine, el face ca Pascal: gândește. Și la ce credeți că se gândește el, bandă de pantaloni-goi-pe-dinăuntru? Ei? Își spune că doamna nu s-a dus numai să-și grebleze peluza, ci că va lăsa la toaletă un mesaj pentru drăguțul coleg cap-de-ou. Și aș paria pe o firmă de spălătorie contra un spălător de vase că în mesajul acela e vorba cât se poate de sigur de unicul fiu mai mare, unic și preferat al lui Félicie.

Aștept întoarcerea doamnei Vachanski privind zbenguiala păsărilor multicolore într-o cușcă ceva mai mică decât palatul Louvre. Un bengali mai șmecher are pretenția să cucerească o papagaliță, dar o pasăre a paradisului face să-i zboare fulgii și se cântă *Nu te ocupa de Amélie* apoi ultimul act din *Mimi Pinson*.

Dulcineea mea se întoarce. Ca printr-o minune, abia s-a așezat că un picolo intră spunând:

— Domnul James Hadley este chemat la telefon!

Tipul păros ca un sifon se ridică îndată și iese.

Masa noastră intimă începe. O întreb pe însoțitoarea mea care îi este prenumele și ea îmi mărturisește: Maria. Îmi place. E scurt, simplu, ușor de manevrat. Nu ocupă loc în buzunar, nu atârnă greu și cu o simplă husă de nailon puteți să-l conservați foarte multă vreme.

— Și dumneata? întrebă ea.

— Antonie, o informez. Cam desuet, nu-i așa?

— Dimpotrivă. E un prenume solid și distins.

Eu, galant cât treizeci și șase de militari plecând în permisie cu trenul din Blue-Bell Girls{9}, oftez:

— Antonie și Maria. Maria și Antonie.

Să frângi o cărămidă în două, nu alta! Maria roșește. E momentul să-i plasez papagalul meu congolez *number one*. Încep să-i vorbesc despre ochii ei, despre parfumul ei, despre sărutările ei. Îi explic că am făcut un vis minunat; cică plecaserăm amândoi și ne plimbam departe de orice privire indiscretă și că niciodată doi amanți n-au cunoscut o seară mai plăcută.

I se încrețește pielea, îi sar pigmenții. Am prins-o de unde trebuie, cum spunea un rabin care mi-a plăcut foarte tare. Niște șampanie peste asta și îmbrățișările nebunești sunt pe aproape.

În timp ce îmi execut muzica de anticameră, supraveghez, comportarea lui James Hadley. După ce s-a întors de la bârlogofon, domnul în chestiune își termină lobster-cocktail-ul și cere nota. Apoi o șterge fără să ne fi adresat măcar o privire. Să mă fi înșelat în legătură cu presupusul aranjament al Mariei și al chel-boss-ului?

Să fie oare un efect al căldurii asupra organismului meu zdruncinat de călătorie? Să mă păzesc de miraje. Nu uita, viteazule San Antonio, că ești în Africa, pământ al fantasmagoriei, al magiei și al nucilor de cocos.

Degustăm din mușchiul de gazelă cu sos de mentă, savurăm midiile marinărești cu icre de griș și nu lăsăm decât ambalajul de la tapioca în ulei.

Băiatul de adineauri reapare în sală și începe să facă slalom printre mese. Ce-mi dă oare certitudinea că va veni la masa noastră? Într-adevăr, frumosul tânăr se apropie de noi. Se întoarce spre Maria.

— Doamna Vachanski? întreabă negrul.

Ea admite și băiatul șoptește.

— Vă cheamă o doamnă la telefon.

— Trebuie să fie prietena mea Estella, spune ridicându-se. Scuzați-mă.

Mă ridic galant, având în vedere că Félicie, buna mea mamă, mi-a dat o educație solidă. Maria se îndepărtează iar eu cer nota. Dacă pe ea o caută prietena Estella, eu sunt

arhiepiscopul de Canterbury.

Un al șaselea simț, cel mai puțin cunoscut de cucoane, dar cel mai util în vinovata mea industrie, mă avertizează că pe Maria Vachanski o cheamă numitul, sau mai bine zis supranumitul, James Hadley.

Oricum, convorbirea nu durează, ceea ce îmi confirmă impresia că pe Maria a chemat-o un bărbat și nu vreo surioară. Maria se întoarce aproape imediat. E numai zâmbet.

— Ea era, spuse ea. Mă roagă să vin să bem o cafea. I-am spus că sunt în compania unui prieten francez și desigur, sălbatica asta moare de curiozitate să vă cunoască. V-ar deranja să mă însoțiți?

— Deloc, dar mi-ar plăcea atât de mult să ne plimbăm puțin împreună. E primul meu clar de lună congolez și n-aș vrea să-l ratez.

— Nimic nu ne împiedică să hoinărim în drum spre Estella.

— Bună idee.

Suntem în plină escapadă. Noaptea seamănă cu o catifea umedă. O briză bine venită agită frunzele de palmieri atât de academice ale copacilor. Păsările nocturne cântă femelelor lor frumusețile diurne, așa cum îndrăgostiții celebrează noaptea, complice a zburdălniciilor lor.

— Prietena dumneavoastră locuiește departe?

— La vreo zece kilometri. Dincolo de aeroport, într-un loc de vis, pe malul unei ape…

Cauciucurile automobilului miaună ușurel pe asfaltul înmuiat al drumului. Curând o luăm la stânga, imediat după aerogară. Acest drum secundar traversează o pădure cu copaci uriași pe trunchiul cărora plantele parazite desenează ornamente ciudate. Umbra este deasă. Maria aprinde farurile. Mașina se zgâlțâie puțin din cauza șleaurilor. Întind brațul stâng peste umărul șoferiței și vârful degetelor mele îi atinge decolteul. Pielea ei este mătăsoasă, caldă, emoționantă. Mă emoționează.

Îmi precizez mângâierea. Ea oftează.

— Vom face un accident, Antonie.

— Ce-i drept, admit eu ar fi mai prudent să ne oprim.

— Puțin mai departe. E o mină de cupru în apropiere și sunt nenumărate barăci în partea asta a pădurii.

Mă las pilotat. Fie vorba între noi și cârciumioara de pe strada dumneavoastră, mă gândesc mai puțin la anchetă acum. Sunt circumstanțe în viață când trebuie să știi să trăiești în prezent.

Parcurgem vreo trei mii de metri. Strada e din ce în ce mai proastă, pădurea din ce în ce mai deasă, luna din ce în ce mai puțin vizibilă și dorința mea de a practica asupra Mariei Vachanski lucruri interzise de legea circulației din ce în ce mai vie.

Îi dau de înțeles prin atingeri repetate la care ea nu rămâne insensibilă.

— Suporți greu tropicele, murmură ea scoțând cheia din contact.

A garat mașina într-un fel de luminiș și când motorul se oprește, o liniște groasă se lasă peste noi. În afară de liniște peste mine se lasă și doamna Vachanski. Rămân baobab.

Ea trebuie să-și fi cumpărat rochia de la o dansatoare de striptease: trei capse, pe care e suficient să apeși, și ai obiectul fără ambalaj. O minune! Femeile sunt ca și casele: îmbătrânirea începe cu acoperișul, dar pereții rămân buni. Să vă fac o revelație, fraților, ca să vi se lumineze cadranul solar: doamna e în pielea goală sub rochie. Absolut. Are aproape o jumătate de secol și își permite să umble fără să-și consolideze sânii cu beton. O performanță, nu? Când vezi așa ceva uiți și de poliție, și de Africa și de bunele maniere. I-am interpretat rapid *Nopțile nebunatice de la Petersburg,* fiindcă nu sunt retrograd. În plină pădure virgină, băieți! În stilul ăsta, biata pădure n-o să-și mai păstreze multă vreme păsărica. Mangotierii fac bravo, arborii de piper seamănă roată împrejur, baobabii se cred stâlpul comun al școlilor laice! Ca să nu mai vorbesc de o pasăre care se joacă de-a vede-tot făcând un scandal de toți dracii.

După *Nopțile nebunatice,* urmează *Volga în flăcări.* Ce pricepere, doamne! Dacă doamna asta n-a citit Kamasutra, trebuie s-o fi scris cu siguranță. Nu știam că în Polonia sunt

vulcani. Deci e adevărat: franțuzoaicele se pricep grozav la geografie.

Îmi face lotusul desfrunzit, eu îi răspund cu candelabrul chinezesc (dacă tot suntem în Asia, să rămânem aici); ea mă învață figura cu marțianul, eu o învăț tabachera cu arc. Și dă-i, nene. Suntem dotați: fiecare e la fel de bun profesor și elev. Nu știam nimic despre celebra poziție poloneză pe care Chopin i-a explicat-o lui George Sand: Varșovice-versa! Nu pot să vă explic aici, pentru că mai sunt și copii sub șaisprezece ani care ascultă, dar dacă doamnele îmi vor acorda o mică întâlnire într-un colț discret, promit să le învăț în mai puțin de douăsprezece lecții.

Cum spunea un bătrân negustor de pepeni; îmi place să mănânc o felie, numai să nu aibă sâmburi{10}.

De aici vine tot răul, băieți: tocmai că felia mea e cu probleme. Și problemele sunt mari cât ale răposatului Chamberlain.

CAPITOLUL VI

Brava mea însoțitoare zace *in the car,* extenuată. Portjartierul ei s-a prins în cercul volanului și când încearcă să-l recupereze un sunet de claxon izbucni ca un răget la liziera pădurii, stârnind ecouri adormite și provocând fâlfâiri de aripi înnebunite.

— Aici măcar nu riscăm să trezim vecinii, observ eu.

Ea râde ușor amuzată și se strecoară lângă mine pisicoasă, recunoscătoare, satisfăcută (sper cel puțin).

— Antonie, șopti ea; ești un băiat minunat.

Mă bucur că mi-o spune. O atestare în plus, de pus la dosar! În ziua în care îmi voi despacheta scrisorile de mulțumiri, scrisorile de dragoste și lista cuceririlor mele va fi un balamuc în regiune.

— Pune radioul, dragule, oftează ea. Liniștea asta acum e crispantă.

Docil umblu la butonul aparatului (sunt dotat) și o muzică dulce se aude. E o congoleză care cântă un cântec de leagăn copilului ei în dialectul foskaho, atât de drag lui Pierre Loti. Cuvintele, cred, au rămas în memoria tuturor:

Kakaho cho y'a bono.

Eleska Ceteski etc.

Îți gâdilă glandele lacrimale până în uter. E în acest cântec o nostalgie care vorbește măruntaielor, cum se spune la sucursala Olida din Caen.

Deodată, am o impresie stranie. Îmi pare că percep un fel de alunecare furișă în spatele mașinii. Cum la această oră reptilele dorm, zgomotul ăsta suspect mă neliniștește.

— Ce ai, dragostea mea? oftează doamna gândurilor mele licențioase.

— Zgomotul ăsta…

Mă ia de mână și mi-o mângâie încet.

— Iubitule, suntem în junglă, nu în grădinile de pe Champs Elysées.

Are dreptate. Pentru a-i mulțimi de această observație îi votez o nouă ventuză, zisă și patina supremă care l-ar face ridicol pe campionul *of the world* la patinaj artistic pe pistă cu zgură.

Abia i-am lăsat labialele, ca să iau o nouă gură de oxigen pentru consumul meu personal, că de o parte și alta a rablei, răsar patru umbre sumbre. Când vă spun că sunt sumbre, puteți să mă credeți. Sunt umbre de negri îmbrăcați în negru. Aveți o idee mai bună?

Maria Vachanski scoate un țipăt.

— Ossobucii! îmi aruncă ea într-un oftat îngrozit.

Nu are timp să-mi țină o conferință cu diapozitive despre moravurile acestui popor al junglei.

În mai puțin timp decât îi trebuie unui hipopotam ca să spargă o alună în dinți, suntem prinși, înșfăcați, extrași, răpiți, duși. Maria urlă atât de tare că pe lângă ea Maria Callas ar părea că interpretează „*Preludiul la după-amiaza unui afon*”. Ecoul însă face ca aceste țipete să fie derizorii. Al dumneavoastră prea iubit San-Antonio, la rândul său, e mai puțin la largul lui decât în piața Concorde. Prefer să mă bat cu vagabonzi, agenți secreți, criminali și tot ce vreți, dar mărturisesc că sunt derutat de acești adversari neobișnuiți. Doi mastodonți cu ochii lucitori de carnivor mă duc în străfundurile pădurii. Picioroangele mele nici nu ating pământul. Ce se va întâmpla, pot ghici fără să citesc în zațul de cafea. Îmi vor tăia gâtul ca unei oi și o vor supune pe Maria unei ședințe de rachete de junglă pe lângă care, ceea ce s-a întâmplat în mașină o să pară o glumă amabilă.

Parcurgem astfel vreo mie de metri și ajungem la o baracă părăsită și șantalie, în care lucește o lumină palidă.

Sunt catapultat înăuntru și aterizez brutal pe o podea de pământ bătătorit, presărată cu resturi de alimente.

Când m-au smuls din tărăboanță, Ossobucii m-au căutat prin buzunare, să se asigure că nu am arme. Nu aveam… în buzunare. Dar prietenul meu Poc-poc se află la subțioara mea stângă, ingenios susținut de o teacă de piele numită *holster*.

Acești domni sunt prea primitivi pentru a ști lucrul ăsta. Mă

prefac că m-am rănit căzând și vâr mâna prin deschizătura cămășii de parcă aș suferi cumplit și aș vrea să-mi masez pieptul. Dreapta mea prinde mânerul gofrat al pușcociului. În venele mele zvâcnește un sânge proaspăt. Cu o ușoară apăsare a arătătorului ridic piedica de siguranță și cât ai clipi scot unealta din teacă. Cei patru Ossobuci sunt înarmați și ei, dar nu au decât cuțite. Și scobitorile alea, în plus, sunt vârâte în cingătoare.

— Labele sus, iute! strig eu sperând să vorbească franțuzește sau măcar să înțeleagă.

Cel mai mare din cvartet pune mâna pe mânerul țăpușii. Eu trag. Înghite boaba drept în inimă și se prăbușește fără să fi reușit să-și scoată cuțitul.

Maria Vachanski, ghemuită într-un colț al barăcii, își acoperă ochii cu mâna desfăcând bine degetele. Ceilalți trei prieteni se uită la defunctul lor tovarăș, cu mare neîncredere. N-au înțeles încă prea bine prin ce minune pistolul ăsta a ajuns în mâna mea și a început să scuipe plumbi.

— Mâinile sus! repet eu.

Unul dintre ei pricepe și se grăbește să-și ridice brațele lungi; ceilalți fac la fel. Mă apropii de ei trecând pe la spate și le salt cuțitele.

După care mă întorc spre duioasa mea prietenă.

— Vino, Maria, mergem acasă, reprezentația s-a terminat.

Ea se ridică și vine lângă mine fără să scoată un cuvânt (nu poate să facă totul). Brutalitatea și rapiditatea evenimentelor au năucit-o. Merge așa cum trebuie să meargă câștigătorul cursei Strasbourg-Paris când ajunge la Villette.

O elementară prudență mi-ar porunci să-i împușc pe cei trei șmecheri pentru a evita o nouă lovitură gogonată, dar știți ce inimă bună are San-A! Nu mă pot hotărî să lichidez trei oameni cu sânge rece, chiar dacă cei trei ar fi dorit de fapt să mă taie pe mine feliuțe.

— Știi să numeri până la zece? îl întreb pe unul din cei trei voinici.

— M-ar cam durea, îmi răspunde el. Ar fi păcat să fac așa ceva cu brevetul meu superior cu mențiunea bine.

După cum vedeți, poți avea și surprize.

Ies din încurcătură cu o glumă ca să-mi maschez descumpănirea.

— Atunci, dacă te pricepi la contabilitate, contează pe îndemânarea mea. Primul care iese din cabana asta mai devreme de zece minute o să-și ajungă din urmă colegul în paradisul negrilor.

Am zis și ies de-a-ndăratelea, cu pistolul ațintit asupra ex-antagoniștilor mei.

Odată ajuns afară, aștept câteva secunde să văd ce fac ei. Nu mișcă. Atunci fraților, coatele pe lângă corp și dă-i. Frica dă aripi.

O iau pe Maria Vachanski de mână (numai de acolo n-o mai luasem) și o trag după mine spre mașină.

De data asta, la volan se așează marele Eu-însumi, acest supraom despre care v-am mai vorbit, mi se pare, într-un loc. Nu că Maria ar conduce rău, dar gândesc sincer că eu conduc mai bine și, în orice caz, mai repede.

Manevră rapidă pentru a face stânga împrejur. Apăs pe ciuperca accelerației. Asta măcar, vă jur, nu e veninoasă.

•

Abia când ajungem la lumină Maria își regăsește glasul și chiloții care zăceau pe covorul Chevrolet-ului. Îl folosește pe primul și îi pune pe ceilalți.

— Groaznic, bâiguie ea. Dacă ar fi să moară oamenii de frică, aș fi murit adineauri… Noroc că erai înarmat!

— Ai avut dreptate, glumesc eu, pădurea congoleză nu e pădurea Boulogne. Poți să te distrezi la fel de bine, dar primejdiile sunt mai mari. Și prietena ta Estella, ce facem cu ea?

— Nu mai am curajul să-i fac o vizită acum, am să-i telefonez. Și apoi…

— Apoi?

Ea arată cu mâna în jurul ei.

— Cred că nu arăt prea bine.

Garez caleașca lângă hotelul Albert I și intrăm în stabiliment.

Surpriză pentru eminentul San-A. Trecând prin ușa rotitoare, îl zăresc în hol pe chelul de la Guest House, susnumitul James Hadley. Șade pe un scaun și așteaptă. Eu unul, San-A., fac prinsoare pe o pălărie rotundă contra unui sfert de miel că el pe Maria o așteaptă. Văzând-o cum apare, acest găgăuță are aceeași mișcare de întimpinare ca adineauri la restaurant. Apoi iar mă vede și se așază la loc de parcă ar fi la dentist și nu i-ar fi venit încă rândul să intre să-i frezeze molarul.

Maria trece prin fața lui, fără să-l privească.

— Ce facem, iubito? întreb eu.

— În ce mă privește, mă duc să mă culc, mă avertizează doamna Vachanski. După astfel de emoții…

E într-adevăr foarte palidă. În mașină i-am consumat rujul de buze, roșul de pe obraz, rimelul de pe gene, verdele de pe pleoape.

Îmi întinde mâna. Eu i-o sărut.

Aplecându-mă, trag cu ochiul la fizionomia lui James Hadley. Constat atunci că omul acesta nu are decât un ochi: stângul. Ochiul drept și l-a comandat de la Murano prin colet recomandat.

E o imitație frumoasă. Ai crede că are expresie! Trebuie să fie un om cu posibilități. Ochii de sticlă cu expresie costă o avere.

După ce m-am despărțit foarte galant de poloneza mea, mă duc în camera lui Béru. Nimeni și nici în camera pensionarului. Cei doi gentlemeni îi trag probabil un chefuleț la ora la care dau la tipar aceste rânduri. Mă duc deci în ultimă instanță, cum ar zice un judecător, în camera mea.

Abia am pășit peste prag, că mă și opresc. Cel de al șaselea simț al meu intră instantaneu în alertă. Și totuși camera e goală. De unde vine atunci această senzație bizară care mă pătrunde? Mi se pare că s-a schimbat nu știu ce în încăperea asta. Caut și ca întotdeauna când caut ceva, găsesc: cineva a fost aici în absența mea și a percheziționat locul…

Nu ignorați desigur că am o memorie vizuală extraordinară. Ochiul meu are rigoarea unui aparat fotografic. Vede tot,

înregistrează tot. Îmi dau seama că unele obiecte nu mai sunt la locul lor obișnuit.

Valiza pe care am cumpărat-o adineauri, de exemplu, și care se găsea pe plasa port-bagaj este acum pe jos. Capacul este deschis. Tipul care a venit să inspecteze locurile (și care ar putea foarte bine să fie omul cu bila lampion) nu trebuie să fi găsit ce-și dorea aici, ținând cont că bagajele mele sunt reduse la cea mai simplă expresie: am cumpărat costumul pe care îl am pe mine, ceva lenjerie de corp și o trusă de toaletă.

Zâmbesc ironic. Apoi zâmbetul meu încremenește ca picăturile de luminare pe marmura unei noptiere. Mă reped la vechiul meu costum, îi explorez buzunarele și scot un răget care mi-ar da dreptul să fiu considerat leu dacă aș face demersuri în acest sens la prefectura departamentului Rhône.

Am de ce să-mi dau picioare în fund până când s-ar produce electricitate, băieți! Păstrasem portofelul luat de la vila Dupont de pe cadavrul lui Hans Sufler. Dar acest portofel a dispărut. Se afla în buzunarul interior din dreapta al hainei mele. Acum adio. Ce bou am fost! Îi stă bine comisarului San-Antonio! E grozav supermanul! Pfui!

Chiar merita să mă dau drept bancher și să povestesc gogoși roată-mprejur.

Reconstitui totul cu o claritate stupefiantă: o curtez pe Maria Vachanski, iar ea are atâtea să-și reproșeze cât drumul de la Paris la Nisa. I se pare suspect acestei aproape semicentenare amorul fulgerător pe care l-a inspirat frumosului mascul{11}. Poloneza are capul pe umeri.

Așadar, mă duce să halesc la Guest House unde are întâlnire cu Chelul. Intrând, îi face semn să nu miște, apoi se duce la toaletă să-i scrie un mesaj. Ea lasă vorbă și ceva mărunțiș chelnerului ca să-l cheme pe James Hadley și să-i dea biletul.

În țidulă, îi cere complicelui ei să meargă la Albert I să cotrobăie prin iatacul meu în timp ce ea mă va reține în fustele ei. Omul-cu-sulfură-în-orbită se execută. El o întinde de la restaurant, se înființează la hotel, îmi percheziționează bagajul sărăcăcios și descoperă hârtiile răposatului Hans

Sufler. Dintr-odată se stârnește zvon de bătălie.

El telefonează de urgență însoțitoarei mele pentru a o anunța ce se întâmplă.

Draga de Maria care avea de-acum oarecari bănuieli, pricepe că sunt un sticlache pornit pe urmele ei parfumate. Ea pune să se organizeze o capcană în pădure și îmi toarnă povestioara cu prietena Estella care ar dori atât de mult să mă cunoască. Eu marșez. Ne distrăm puțin. Domnii din pădure sosesc urgent și ne răpesc dar eu scap din ghearele lor. Lovitura e ratată pentru doamna Vachanski.

Sfârșitul primei runde. La egalitate de fapt. Ea știe acum cine sunt, iar eu am reușit să evit capcana. Mai departe?

Mă duc să beau un pahar cu apă, ceea ce mi se întâmplă rar și numai în cazurile grave. Îmi umezesc apoi fața ca să gândesc mai bine. Răcoarea e sfetnic bun.

„Micul meu San Antonio, mi se pare mie că se pregătesc lucruri grave. Și mi se mai pare că aceste lucruri vor avea loc într-un viitor atât de apropiat că poate a și început. Dacă ai încredere în bătrâna ta experiență nu te băga în cârpe ci pornește-o elicopresto la drum de război… E drumul gloriei și al onoarei. Amin!”

Ridic receptorul.

— Dați-mi-o, vă rog, pe doamna Vachanski.

Cu mâna mea liberă iau o țigară și o aprind. Trec câteva clipe, apoi telefonista mă anunță că la poloneză nu răspunde nimeni.

— Doriți să o căutăm la bar sau în salon?

— Inutil, mulțumesc.

Las receptorul, trag un fum și ies din cameră stingând lumina.

CAPITOLUL VII

Mă duc eu însumi până la bar să arunc o privire. Maria nu este acolo și nici în salon iar Chelul cu ochiul made în Italy a dispărut și el. O iau deci înspre prietenul meu portarul.

El îmi virgulează o ocheadă jucăușă.

— Domnul mai este partizan al farmecului slav?

— Din ce în ce mai mult, îl asigur eu. Apropo, n-ați văzut-o pe doamna Vachanski?

— A ieșit acum o clipă.

— Singură?

— Da.

— Credeam că e cu un prieten: un tip chel care ședea acolo?

El are un aer evaziv.

— N-au ieșit împreună, în orice caz.

— Apropo de ieșit împreună…

— Da?

— Nu știți unde s-au dus cei doi prieteni ai mei?

— Nu, domnule, n-au spus nimic. E drept că au plecat în mare grabă când le-a venit taxiul.

Tresar.

— Au luat un taxi?

— L-au comandat îndată după ce au primit telefon.

Asta-i bună, sună clopoțelul sub scăfârlia lui San Antonio. Béru și Pinaud au primit o chemare telefonică la Elisabethville unde nu cunosc pe nimeni! E de necrezut, e fantastic și mai ales îngrijorător.

Îl rog să mai spună o dată. Apoi întreb:

— De unde venea chemarea?

— Păi din oraș, domnule.

— Și pe cine au cerut?

— Pe locatarul camerei numărul 404{12}.

Misterul se îngroașă.

— Aș vrea să regăsesc taxiul care i-a vehiculat pe prietenii

mei. Lucrul trebuie să fie posibil, pentru un bărbat atât de inteligent ca dumneavoastră, zic eu.

Îi strecor de un fripturoi porție adulți. El îl bagă atât de repede în buzunar că mă întreb o clipă dacă i l-am dat într-adevăr.

— Destul de ușor, domnule.

Portarul ridică telefonul, formează un număr cu vârful pixului.

— Taxiurile Van Houten? întreabă el.

Se răspunde „da” în valonă.

— Aici Albert I, anunță regele cavaler al portarilor congolezi de hotel. V-am cerut în seara asta o mașină, sunteți la curent? Bine. S-a întors? Foarte bine, spuneți-i să vină aici imediat.

Închide telefonul.

— Aveți noroc, șoferul tocmai se întorcea la terminarea serviciului.

Noroc! Sper. Această dispariție a perechii Béru-Pinuche nu-mi spune nimic bun. Urmându-mi seria de deducții, cred că după ce a descoperit cine sunt, James Hadley a întreprins o rapidă și discretă anchetă în hotel.

A aflat astfel că nu sunt singur și a hotărât să-mi neutralizeze colaboratorii. În timp ce Maria și coloranții se ocupau de mine, el se ocupa de Béru și de scumpul nostru pensionar.

Bietul Pinuche! Și când te gândești că la ora asta el ar fi trebuit să fie la barul lui! Drept pensie, riscă foarte tare să se retragă în stomacul unui leu!

Reflecțiile mele sunt întrerupte de sosirea șoferului de taxi. E un negru superb de aproape doi metri, îmbrăcat cu o haină de doc albastru.

Zâmbetul lui ar face o avere la firma de pastă de dinți Colgate, iar părul lui ar face tot atâta la uleiurile Cadoricin. Cred de altfel că ar putea realiza o a treia avere la Eminence.

Își ține în mână șapca plată, stil american, albastră cu vizieră albă.

— Tu m-ai chemat, domnule?

— Aș vrea să știu unde i-ai dus pe cei doi domni pe care i-ai luat de aici în seara asta?

El râde și strălucirea danturii lui îmi sare în ochi.

— Am dus pe ei la Bokono, dom'le.

— Unde-i asta?

— Dacă vrei te duc.

— O.K.

Pornesc după el. Pilotează un Mercedes senzațional roșu aprins. Mă instalez lângă el pe bancheta din față.

— Prietenii mei nu ți-au spus nimic?

— Au spus la mine să-i duc la Bokono, dom'le.

— Altceva nimic?

— Nu, dom'le. Vorbeau că se duc după un prieten pe nume Tonio sau așa ceva.

Exact ce m-am gândit: i-au păcălit pe colegii mei spunându-le că îi chem.

— Bokono e departe?

— Tocmai la nord de E-ville, dom'le.

— S-au dus într-o casă?

— Nu știu, dom'le. Îi aștepta cineva cu o mașină de teren, ca un jeep, dom'le, știi? Doar mai mare.

Mă cutremur. O mașină de teren! Asta înseamnă că i-au dus în junglă. Și dacă i-au cărat atât de departe, în mod sigur nu era ca să le arate peisajul.

În curând ajungem. Șoferul se oprește la o întretăiere de drumuri. Nu sunt decât câteva case izolate, mai degrabă niște hangare în care sunt păstrate probabil mașinile agricole.

— Aici e, îmi spune șoferul.

— Și mașina cu care au plecat pe ce drum a luat-o?

Îmi arată calea cea mai îngustă.

— Pe acolo.

— Excelent, să mergem și noi.

Șoferul scutură din cap.

— Nu se poate dom'le.

— De ce?

— Nu sunt locuri sigure. E plin cu ossobuci în pădure. Și e foarte răi. Unii mai sunt încă și canibali…

Mă enervez.

— Doar n-o să te dezumfli, colega. Cu mine ești în siguranță, sunt înarmat.

El scutură din cap cu aceeași fermitate răbdătoare.

Aș putea eu să am douăsprezece automate *bozooka* în jurul burții și o mitralieră dublă în sertarul cravatei că tot n-ar accepta. Și totuși nu pot să pornesc cu tramvaiul 11 în codrul sălbatic! Cu atât mai mult că n-am măcar o lanternă Wonder pentru a-mi căuta tovarășii. Ce idee creață a avut și Bătrânul, să ne parașuteze în țara asta trăsnită. Ah! Animalul, o să mi-o plătească.

— Bine, oftez eu, du-mă înapoi în oraș.

— Imediat dom'le! se grăbește asul tropical al volanului.

Pe drum îmi vine o idee.

— Știi unde se găsește consulatul Franței?

— Da, dom'le.

— Perfect, du-mă acolo.

Îmi benoclez orologiul. Arată orele zece și douăzeci. Nu prea este o oră pentru vizite diplomatice, dar în sfârșit, nu e nicio oră extravagantă. Nevoia e lege, a declarat un tip care trebuie să fi fost la nevoie.

Consulatul se află într-o clădire nouă cu geamuri late. Plăcuța de la ușă are ceva încurajator și-mi ridică moralul. Aud muzică, râsete… Lumina se revarsă *a giorno* și presupun că șampania la fel.

— Să aștept? mă întreabă șoferul.

— Da, fătul meu.

— Tura mea s-a terminat, dom'le.

— Ai noroc, a mea abia începe.

El pufnește într-un râs tânăr și simpatic.

— Așteaptă-mă că am să-ți dau un bacșiș gras ca prietenul meu pe care l-ai cărat la Bokono.

El acceptă. Eu intru pe poartă lângă care un paznic din războiul civil congolez stă de caraulă, așezat pe prima treaptă a scării. Consulatul ocupă tot parterul clădirii. Sun la o ușă mare lăcuită. Un negru în haină albă și pantaloni negri descuie. Zgomotul, muzica, râsetele sunt și mai prezente. Dacă

nu mă înșel, trebuie să fie vreo recepție la consulat.

— Aș dori să vorbesc cu domnul consul al Franței, declar eu cu emfază, și trebuie să spun că mi-am cumpărat un pachet zdravăn înainte de a veni.

— Domnul consul e ocupat.

— Este extrem de important.

Dar negusul e încăpățânat.

— E ocupat, nu poate fi deranjat.

— Vă repet că este foarte important!

— Nu se poate, nu se poate! repetă sluga.

Mă apucă o furie mai neagră decât mutra interlocutorului meu. Îi strecor în mână legitimația mea profesională.

— Ascultă băiete, îi spun eu. Ai să duci cartea asta de vizită consulului, altfel te tai bucățele și cea mai mare va fi cât un grăunte de tapioca, ai priceput?

De data asta el își spune că oricum trebuie să ceară instrucțiuni patronului său și o întinde. Eu intru în hol și închid ușa în urma mea din cauza curentului. Nu am mult de așteptat.

Consulul se prezintă cu un aer comoționat. E în smoking. E un bărbat frumos, de vreo patruzeci de ani, cu tâmplele prematur grizonate. Poartă ochelari cu ramă de aur și are o cicatrice în bărbie ca studenții germani din epoca în care își gravau inițialele pe portret cu lovituri de sabie.

Mă salută cu capul și cu distincție.

— Scuzați-mi vizita atât de puțin protocolară, spun eu, dar am mare nevoie de ajutorul dumneavoastră sau cel puțin de sfaturile dumneavoastră.

Pentru început îmi dă înapoi legitimația, apoi se dă deoparte pentru a mă lăsa să intru.

— Haideți în biroul meu.

Sluga a și deschis ușa acestuia și a aprins lumina. Intru într-o încăpere de proporții vaste și cu mobilier anacronic, căci e foarte reprezentativ pentru administrația franceză și se remarcă în stilul acesta ultramodern.

— Luați loc, vă ascult.

Consulul își ocolește biroul ministerial și își sprijină coatele

pe mapa de piele fină.

— Domnule consul, mă aflu aici de câteva ore în misiune secretă. Împreună cu doi dintre inspectorii mei, trebuia să anchetez asupra anumitor persoane străine a căror comportare li s-a părut suspectă șefilor mei. Or, oamenii mei au fost răpiți în această seară. Un corespondent misterios le-a fixat o întâlnire la Bokono în numele meu. S-au dus fără să bănuiască nimic. Acolo îi aștepta o mașină care i-a dus în inima junglei.

Tac din gură ca să-l las să vorbească, dar el, diplomatul, întârzie să sporovăiască. Părerea mea este că ar putea fi mai cald. Speram să găsesc ceva mai multă înțelegere și un spirit de cooperare mai dezvoltat.

— Iată un lucru neplăcut, face el.

Între noi și viitoarea ediție a lui France-Soir, ideea asta îmi trecuse și mie prin cap, înainte să sun la ușa lui.

— Aș vrea să fac ceva, vă dați seama, continuu eu cu curaj, dar în țara aceasta nefericită, sfâșiată de războiul civil, mărturisesc că mă simt pierdut.

El își scoate ochelarii și începe să-i șteargă cu batista de mătase, din buzunarul smoching-ului.

— Dragă comisare, îți voi răspunde și eu cu o confidență. Abia am sosit și eu la Elisabethville și tocmai îmi sărbătoream astă-seară intrarea în funcțiuni cu personalitățile orașului.

— Domnule consul, printre ele nu este și vreun personaj notabil al poliției sau al armatei? Mă rog, cineva care să-mi permită să dispun de o oarecare forță armată pentru a-mi căuta colegii.

El ezită o clipă.

— Așteptați-mă aici.

Arătând apoi înainte de a ieși un serviciu de lichioruri:

— Dacă vreți să serviți un pahar…

Vreau să vreau. Nici n-a închis bine ușa că am și selecționat o butelcuță de *Black and White* (în țara asta e băutura cea mai indicată) și îmi votez o dușcă în unanimitate plus votul meu.

Înghițitura de ridicare a moralului îmi face tare bine. Îmi zic că poate nu e totul pierdut. Băieții meu au mai fost în situații mai împuțite decât cămașa lor și s-au descurcat.

Îmi mai vărs o înghițiturică de optimism îmbuteliat și consulul se întoarce. Ține în mână o hârtie cu câteva rânduri pe cale de a se usca. Își face vânt cu ea pentru a grăbi uscarea.

— Am printre invitații mei pe subdirectorul minelor din Kestadessou. Se pare că e în foarte bune relații cu serviciile poliției. Iată o recomandare din partea lui. Citesc:

Vă rog să acordați asistență purtătorului prezentei.

Cu mulțumiri,
Van Danléwal

— Mulțumesc, murmur eu, trebuie să mă duc la prefectura poliției cu asta?

— Da. Nu e nevoie să le spuneți cine sunteți și ce faceți aici. Spuneți doar că doi dintre prietenii dumneavoastră au plecat să se plimbe în pădure și nu s-au mai întors.

— Am înțeles!

Mă despart de consul și mă duc la bravul meu șofer care a adormit cu nasul pe volan.

El își freacă felinarele și mă privește de parcă nu m-ar mai fi văzut niciodată.

— La poliție! poruncesc eu. Și repejor, iepurașule, că am laptele pe foc.

•

Echipa de serviciu e cam slăbuță. Trei sticleți în uniformă moțăie pe băncile de lemn când sosesc eu. Cer să vorbesc cu șeful lor și îmi înșiră o grămadă de gogoși. Am impresia că inerția e forța de bază în urbea asta. După vreo jumătate de oră un ofițer de culoarea unui tunel neluminat își face apariția încheindu-se la curea. Pare stors și prost dispus. Îi istorisesc povestea mea și îl conving că sunt un prieten al domnului Van Danléwal. Drept dovadă îi arăt hârtia. El o analizează laborios. Am impresia că tipul ăsta a învățat să citească în zațul de cafea.

— Mâine vom face o patrulă, decide el.

Eu sar în sus.

— Glumiți, nu-i așa? Între timp prietenii mei pot fi jupuiți de vii!

Asta nu pare să-l emoționeze prea tare.

— În seara asta nu putem face nimic. Noaptea este imposibil.

— Dar…

— Oricum n-am decât efectivele pe care le vedeți!

Arunc o privire jalnică asupra celor trei pârliți care aproape au adormit la loc. Într-adevăr, nu dă pe dinafară. Mă simt ca într-o cursă de șobolani. Ce să fac? Unde să merg?

— Veniți mâine, adaugă ofițerul. Părăsesc cizmăria fără să-i spun măcar la revedere. El fuge după mine.

— Poftim, luați asta înapoi.

„Asta” este recomandarea derizorie a lui Van Danléwal. Indiscutabil are autoritate față de autorități, bravul de el. Îmi vâr cartonașul în buzunar și mă întorc la hotel.

— Ei, v-ați regăsit prietenii? mă întreabă portarul.

— Nu.

— Se întorc ei până la urmă. Fac turul cârciumilor, ca boierii…

Al naibii tur! Măcar de-ar fi asta faimoasa cinste generală promisă de fostul inspector principal Pinaud!

— Și dumneata, îl atac eu, n-ai nicio veste de la doamna Vachanski?

— Niciuna…

Surprind o sclipire ironică în ochii portarului. Nu știu de ce, lucrul mă înfurie. Nu contra lui, ci contra mea. Îmi zic că atunci când te numești San-Antonio și când ai reputația mea nu te plimbi de la un ghișeu de hotel la un ghișeu de comisariat să te smiorcăi. Trebuie să acționezi. Africa ne-Africa, pădure virgină sau nu, mi-e lehamite să mă simt depășit de evenimente.

— Cheamă un taxi.

— Același, domnule? ironizează tipul.

Îl țintuiesc cu o privire atât de neagră că-i zboară perii de pe piept ca puful de păpădie într-o zi vântoasă.

— Oricare și nu e nevoie de ambalaj, îl consum pe loc.

— Bine, domnule, sughite firetatul.

Mă duc să aștept rabla în pragul ușii.

Am dintr-odată nervii teribili de radioactivi. Știți efectul pe care îl produce spanacul asupra lui Mathurin Popeye?

Același efect îl are asupra mea privirea batjocoritoare a portarului. Mă duc să sparg banca, să anexez Congo-ul, să cuceresc Africa. Așa cum auziți. O să le arăt eu tuturor acestor împuțiți cât de frumos, cât de mare, cât de generos este… un sticlete.

Mai sunt șapte prune bine coapte în încărcătorul prăvăliei mele de trufandale. Vor fi ale primului care îmi va sta în cale.

— E pentru dumneavoastră domnule?

Un nou șofer de taxi, dar care seamănă cu precedentul ca două picături de cafea.

— E pentru mine. La Kakahobarhi iute! Cunoști uzina domnului Brasseton?

— Da dom'le.

— Ei, acolo merg…

CAPITOLUL VIII

Fabrica de conserve se ridică la dreapta drumului. Vizavi, într-un parc admirabil, se află o vilă în stil colonial.

— Dom Brasseton locuiește aici, dom'le.

— Mulțumesc.

— Trebuie să vă aștept, dom'le?

— Nu.

Îl plătesc cu acea generozitate care îmi asigură stima oamenilor pentru care bacșișul este o instituție. Apoi mă fac că mă duc să sun la poarta grădinii casei. Dar degetul meu abia atinge soneria. Taxiul o ia din loc și eu rămân singurel în întuneric, să privesc această casă opulentă ale cărei ferestre de jos sunt încă luminate.

Cu ajutorul amicului șperaclu, operez poarta fără să fie nevoie de anestezie și intru în domeniul lui Jean Brasseton.

Acordurile unui pian cad în stufoșenia nopții africane. Cum mă aventuram în direcția casei, ceva negru și silențios sări înspre mine. O rază de lună mă informă: era un animal sălbatic. Sângele meu își schimbă temperatura, dar în sensul rău. Simții cum extremitățile îmi înțepenesc. Va trebuie deci să trag asupra animalului înainte de a fi putut să mă apropii.

Deodată însă reînvii și degetul meu care căuta trăgaciul poc-poc-ului se oprește. *Because* animalul s-a oprit și el. El mă fixează cu nările încrețite, cu urechile ascuțite înainte. E un ghepard dresat.

— Pisi, pisi, îi șoptesc ca să-l îmbunez.

El nu clipește. Încep să dau înapoi încetișor, îmblănitul avansează. Labele lui elastice nu fac mai mult zgomot decât un păianjen pe pânza lui. Observ în schimb ceva: mustățile îi rânjesc din ce în ce mai tare și colții mari cât niște cuiere strălucesc în lumina lunii. Pariez pe primul meu dinte de lapte contra plăcii dumneavoastră complete, domnule, că acest câine de pază de tip nou se pregătește să mă deguste natur. Dacă îl las, o să înfulece carne de San Antonio crudă. Din

fericire, cu pușcociul în mână mă simt mai puțin vulnerabil. Îl țintesc bine între ochi: la cel mai mic elan, îi umplu borcanul cu gloanțe.

Iată-mă din nou la poartă. Îmi trec mâna stângă pe la spate și deschid pe pipăite. Niciun moment n-am încetat să fixez ghepardul. Ei și acum e momentul să-i jucăm un scurt metraj à la Charlot. Ești gata, San Antonio! Bine. Poarta fiind deschisă, fac un salt înapoi, foarte brusc. Animalul are un moment de surpriză, apoi sare și el. Eu, vă repet n-am văzut figura asta decât la Charlie Chaplin, iar el avea posibilitatea să reînceapă filmarea de câte ori credea că e necesar. În momentul în care ghepardul sare, mă eschivez ca un toreador. Găgăuță trece de poartă. Se miră că nu mă găsește în fața lui, privește la stânga, apoi la dreapta, biciuind furios aerul cu coada. În timpul acesta băiețelul San-A. cu reflexele cele mai bine unse de după război, trântește poarta în așa fel încât gogoneaua asta de ghepard se pomenește închis pe dinafară, ca bețivul care dădea ocol gărdulețului din jurul unui copac.

Oricine altul decât un ghepard ar profita de libertatea regăsită. El nu! El vrea să intre înapoi la stăpânul lui, boarfa! E și el ca oamenii, îi plac lanțurile. Biciul este viciul lui. În loc să-și regăsească pădurea natală și să profite de niște femeluțe bine făcute și îmblănite la Revillon, gogoașa asta ar vrea să poată suna ca să i se deschidă poarta cuștii.

Aș prefera ca animalul să plece în sânul naturii. Dacă începe să facă tărăboi, riscă să dea alarma și n-aș vrea asta în ruptul capului. Îmi vine atunci o idee, pe care am întâlnit-o, mărturisesc, în fasciculele ilustrate care mi-au încântat copilăria. Îmi scot cutia de chibrituri, încep să aprind bețele unul după altul și să le expediez cu un bobârnac înspre fiară. Ghepardul dă înapoi de fiecare dată câțiva pași. Îi pică până la urmă un băț aprins pe bot și o ia la sănătoasa; trebuie să se fi convins probabil că oamenii nu sunt niște cunoștințe prea civilizate.

Mă îndrept spre vilă trecând pe lângă o tufă de cactuși. Pianul continuă să-și presare notele în noaptea caldă. Mă face să mă gândesc la Franța, îmi amintesc de niște seri de vară la

o subprefectură. Revăd terasele cafenelelor, câinii liniștiți, mirosind zidurile cenușii de la noi, afișele rupte… Apoi aud niște game cântate de mâna unei debutante…

Haide, Sant-Antonio, fără sentimentalisme!

Mă apropii de un geam deschis. O perdea de tul tremură ușor. Pliurile ei ondulează în voia unui curent timid. Prin perdea pot avea o privire de ansamblu asupra încăperii. Este un living vast, bogat mobilat. Un pian cu coadă ocupă o parte a camerei.

La pian șade o femeie mică de statură și stafidită. Nu are o vârstă evidentă. I se pot da între 30 și 110 ani, după mărinimie. Ceea ce cântă este vag și trăsnit. De aceea m-am gândit că de fapt cântă o fetiță. Ascult o clipă notele care se scurg la capătul acestor degete și mă întreb dacă este „La lumina lunii” sau „La îmi zice așa și așa”, apoi dau ocol vilei în căutarea unei intrări mai puțin la vedere decât acest geam luminat.

Pentru acei dintre dumneavoastră care bombăne; pentru încuiați, pentru cei la care materia cenușie e mai cenușie decât a altora, pentru acriți, pentru constipați și pentru nevropați, cred că a venit momentul să explic motivele acestei vizite târzii la un domn pe care nu-l cunosc încă. Voi încerca să o fac într-o limbă clară și, dacă nu înțelegeți, îmi voi reîncepe explicațiile în dialect. Luați deci loc, sugeți chibrituri pentru a avea mai mult fosfor, nu vă jucați cu bretelele de la sutienul cucoanelor, descălțați-vă dacă vă dor bătăturile și mai ales nu-l întrerupeți pe orator pentru că riscați să încasați un kil de scatoalce cu zgârciuri în mutră. O.K.?

Deci asta este. Cum se prezintă afacerea în punctul zero? Un anume Sufler se duce la o serată congoleză de la Paris să cunoască pe o doamnă Vachanski pe care altcineva, pe care îl vom numi „X” până la noi ordine, trebuie să i-o arate. Această doamnă se simte amenințată de o primejdie din moment ce este protejată de o gorilă înarmată. Urmăriți trenul, băieți, nu merg prea iute? Spuneți fără jenă. Când are cineva ca voi un creier care funcționează cu cârje, are dreptul la menajamente. Va să zică, merge? Bine.

S-ar putea crede a priori că doamnei Maria Vachanski i se va întâmpla un bucluc, nu-i așa? Ei bine, nu! Cel pentru care lucrurile se sfârșesc rău este cel care se interesa de persoana ei, adică Hans Sufler. Acesta este omorât. Și este omorât chiar în casa nelocuită a unui oarecare Brasseton, industriaș stabilit pe cont propriu în Congo.

Congoul – este deci un fel de numitor comun în această afacere. Omul asasinat se pregătea să plece într-acolo. Omul la care locuia provizoriu trăiește tot acolo. Doamna Vachanski sosește tot acolo în compania celui care după toate aparențele îi servește drept înger păzitor. Evident, celebrul polițist lansat în această afacere sosește bătând din aripi, însoțit de brain-trust-ul lui. Mai merge? Am perne pentru cei care au țeasta fragilă, știți? E bine? De acord, continu.

Rezumând lucrurile printr-o formulă aproape algebrică pe de lături, aș spune că asistăm la un război declarat între două grupuri. Primul este format din doamna Vachanski și James Hadley; al doilea din răposatul Sufler, Jean Brasseton și „X”, despre care am vorbit mai sus.

O partidă strânsă se joacă pe nefericitul pământ congolez ex-belgian. După părerea mea și după flerul meu (de ce n-aș avea încredere în el?) sosirea mea inopinantă a fost cât pe ce să facă să eșueze ceva. Grupul Vachanski avea nevoie de libertate de mișcări și nu a ezitat să folosească toate mijloacele pentru a ne înlătura de pe traiectoria sa pe mine și pe oamenii mei. Dar dacă admit logica raționamentului meu, întrucât, lupta dintre Vachanski și Brasseton ajunge la o fază acută, pot spera s-o regăsesc foarte curând pe Maria Vachanski supraveghindu-l pe Brasseton. Când o voi regăsi, ea îmi va putea spune ce s-a întâmplat cu coechipierii mei. Asta-i! Vreți o aspirină? Nu? Perfect!

În timp ce acest remarcabil expozeu se întipărea în inima de merișor sfințit a spiritelor dumneavoastră, eu am ocolit casa lui Brasseton, omul care iubește cântecul ghepardului și am găsit intrarea căutată. E o ușă de sticlă, înzestrată cu o grilă solidă, care dă acces în bucătărie. Șperaclul meu îi povestește ușii istoria omului care a văzut un om care a văzut

pe omul care a văzut un os, ușa zice „de acord” și eu intru în casă (în englezește *in the house)*.

Pianul continuă să trăncănească în living. S-ar putea să mă înșel, cum ar zice un masturbat ambidextru, dar după părerea mea doamna care se joacă la pian are rateuri la motorul în doi timpi. Trebuie să fii în pană de benzină ca să cânți la pian în felul ăsta evaziv și continuu.

Părăsesc bucătăria pe un culoar îngust care duce în antreu. Mă feresc să intru în living. Găsesc o scară într-o adâncitură ieșită în afară. Scara trece doar pe la parter. Vine de la subsol și urcă la etajul întâi. Îmi spun că subsolul e o ascunzătoare ideală pentru a aștepta urmarea evenimentelor. Or, urmarea evenimentelor e întoarcerea lui Brasseton, care pare să fi ieșit. (Ori sunt premiant întâi la deducții, ori la loc comanda!)

Cobor deci scara despre care v-am vorbit și aterizez într-un beci în care e întuneric ca în conștiința unui cămătar. Îmi mai rămân câteva chibrituri. Aprind unul ca să reperez locurile. Mă aflu într-un spațiu larg betonat care trebuie să servească de spălătorie și calorifer. O albie de piatră, mașini de spălat, de clătit, de stors, de călcat, de mototolit, sunt înșirate de-a lungul zidului.

În fundul acestei prime părți a pivniței, o ușă joasă dă spre pivnița de vinuri. Un alt chibrit și deschid această nouă ușă cu dragul meu șperaclu. Nu m-am înșelat: e într-adevăr o pivniță de zaibăr. Mă aflu la un amator care apreciază siropul viței. E mișto cotlonul lui de podgorean: încăperea boltită e înconjurată cu rasteluri. E destul de răcoare aici. Îmi spun că mă voi simți bine să aștept aici, în cripta asta cu nectar. Mă așez pe un butoiaș gol și mă zgâiesc la cadranul luminos al ceasului meu de mână. Va fi în curând ora unu. Individul Brasseton nu va întârzia, probabil.

Am o tresărire: poate se găsește la fiesta de la consulatul Franței. Cu cât mă gândesc mai bine cu atât îmi spun că e foarte probabil. Petrecerile nu trebuie să fie chiar atât de numeroase la E-ville. Mai ard gazul vreo zece minute, apoi îmi zic că o înghițitură de căpșunică m-ar ajuta să am răbdare. Aprind penultimul chibrit și mă hotărăsc pentru un vin alb

serios. Există Muscat, există Pouilly-Fuissé și este Château-Chalon. Optez pentru această din urmă podgorie care a curs valuri-valuri pe gâtlejul lui Henric al IV-lea.

Flacăra chibritului începe să-mi lingă degetele. Îl arunc rapid pe pământ unde sfârâie ușor. Îl privesc cum se scufundă în opacitatea întunericului. Și deodată simt cum mărul lui Adam își prinde picioarele în covor! Lângă chibritul agonizant se află ceva destul de înspăimântător.

Bezna a revenit și mă îndoiesc de simțurile mele. Nu, nu se poate, m-am înșelat, am căpătat orbul găinilor, se ia de la climă…

Îngenunchez și pipăi pământul bătătorit. Un contact cutremurător îmi scurtcircuitează centrii nervoși. Am întâlnit o mână. E rece. Îmi stăpânesc repulsia și pipăi mai departe. După mână vine încheietura, apoi antebrațul, apoi brațul, umărul… Un cadavru! În pivnița de vin e un cadavru. Ei, cine avea dreptate, lămâi stoarse ce sunteți? San Antonio, frumosul de el, atunci când degețelul lui i-a spus că la Brasseton acasă se va întâmpla ceva. Hotărât lucru, tipul ăsta e o mare gazdă de stârvuri. Că o fi la Paris, ori la E-ville, trebuie neapărat să aibă carne rece în casă.

Îmi aprind ultimul chibrit. Să nu-l ratez. Lumina săltăreață se agață de extremitatea bețișorului. Ea crește. Eu cobor încet chibritul spre grămada întunecată care zace la picioarele mele: James Hadley zace sub un raft de sticle cu o gaură în cutia craniană.

CAPITOLUL IX

Domnul a fost omorât de câteva ore bune, fiindcă era rece ca un nas-de-câine-sănătos. Cele câteva secunde de lumină oferite de ultimul chibrit îmi permit să examinez rana.

Tipul a încasat în vârful craniului desfrunzit cea mai magistrală lovitură de bară de fier administrată vreodată unui plesuv. N-a mai avut timp să evoce sfârșitul tragic al familiei Capet.

Lovitura de pămătuf-de-vindecat-migrenele l-a expediat drept la sfântul Petru, care trebuie să fi fost luat prin surprindere.

Chibritul meu s-a stins. Îl caut deci pe bâjbâite în sac pe dragul defunct. Scrieți ciuciu și încrucișați brațele: ne-am mai ocupat de chestiunea asta. În afară de câteva fire de tutun, buzunarele mortului sunt la fel de goale ca și coloana de beneficii din Marele Catastif al ministerului de finanțe.

Hotărât lucru, locul nu este prea sănătos și aș face mai bine să aștept în altă parte întoarcerea (problematică) a acestui Jean Brasseton pe care doresc din ce în ce mai mult să-l cunosc.

Mă întorc spre ușă și în drum calc pe un obiect rotund și tare. Mă aplec și-l ridic. Apoi părăsesc subsolul. Asta nu mai e pivniță, ci o morgă. Și să-mi mai povestiți despre Congo!

De data asta, pianul nu mai funcționează. O liniște stranie domnește în casă. Ciudat că nu există slugi în locuința asta mare.

Iată-mă pe culoarul bucătăriei. Privesc obiectul găsit în sinistra pivniță de vin și descopăr cu groază că este ochiul de sticlă al lui James Hadley. Al dracului de neplăcută și de neașteptată chestia asta. Ideea că acest glob de sticlă se afla mai înainte în orbita unui tip îmi dă frisoane. Strecor iute ochiul în buzunar. Nu că aș vrea să-l păstrez ca trofeu. Mulțumesc lui Dumnezeu, n-am marote de felul ăsta, dar îmi spun că, pentru cunoștințele lui, e o dovadă a morții lui

Hadley.

Pun mâna acum pe amicul Poc-poc, îl țin la spate și înaintez spre living. Pianista este tot acolo. Ea stă pe o sofa și citește o revistă de amenajări. La intrarea mea, ea ridică privirea. Logic, această doamnă ar fi trebuit să se sperie, văzând cum apare în casa ei, la miezul nopții, hăndrălăul ăsta ca un șifonier normand. Dar, nimic. Ea rămâne foarte calmă, atentă și o simt abia surprinsă de apariția mea.

— Nu vă cunosc, spune ea numai. Cu un aer degajat îmi strecor pușcociul în buzunar. Nu va fi necesar.

— Aș dori să vorbesc cu domnul Brasseton, spun eu, e urgent.

Ea îmi zâmbește. Văzută de aproape, persoana trebuie să aibă cel puțin 60 de anișori. E măruntă, uscată, cărunție. Privirea ei are ceva extrem de plictisitor și îndepărtat. Ghicisem la fix:

— Nu este aici în clipa aceasta, spune ea.

— Știu. Unde este?

— În Franța!

Îmi înghit saliva. Aiurează sau spune adevărul în ciuda minții ei mâncate de molii?

— În Franța!

— Da. Dar se va întoarce curând.

— Și a plecat demult?

Încruntă sprâncenele.

— De vreo zece zile.

O privesc pe această doamnă cuprins de o mare nelămurire. Aș vrea să pot stabili cât de mare e partea nebuniei și cât este rămășița ei de rațiune. Ce credit poți acorda spuselor unei persoane lovite cu leuca?

— Sunteți o rudă de-a lui?

— Păi, sunt mama lui.

— O! Scuzați-mă, îmi pare rău. Locuiți singură aici, acum?

Ea încearcă să-și scuture de praf celulele.

— Nu aveți servitori? insist eu să-i orientez mintea.

— O! Ba da… îl avem pe Banko…

— Unde este?

— Nu știu. A! Ba da… stați puțin: s-a dus să-și viziteze logodnica.

— N-a venit nimeni să vă facă o vizită în seara asta?

— Ba da.

— Cine?

— Păi… Dumneavoastră!

Mă tem că ne vom învârti așa ca un avion care nu reușește să-și degajeze trenul de aterizare și se învârte deasupra aeroportului. Situația e halucinantă: doamna asta debusolată, singură într-o casă mare, păzită de un ghepard, cu un cadavru la subsol.

— Sunteți sigură că n-a venit nimeni?

— Da, desigur. Sunt sigură, ce întrebare! A! Ba da… Ați venit dumneavoastră.

Refrenul casei. Când s-a terminat o luăm de la început. Se învârte în cerc, sărmana doamnă. Nu trebuie s-o scuturi prea tare, are cerebelul din vată de sticlă.

— La ce oră a plecat servitorul dumneavoastră?

— Nu știu… După cină.

Reflectez puțin. Dacă spune adevărul, servitorul nu mai era acolo când l-au lichidat pe James Hadley.

Numai că asta presupune ca ea să fi fost într-adevăr singură în casă. Și atunci cum…?

Mă ridic brusc și mă îndrept spre ușa din față. Nu e închisă cu cheia. Oricine putea deci să intre la doamna Brasseton în timp ce ea își chinuia pianul.

Revin spre scumpa doamnă deplafonată.

— Demult cântați la pian?

— A! M-ați auzit?

— Da. Cântați minunat.

— Pe vremuri dădeam concerte. Cânt în fiecare seară…

Despre cântatul la pian nu se poate spune că e ca bicicleta: se uită. Dovada…

— Îmi permiteți să dau un telefon?

— Desigur. Știți unde e telefonul?

— Nu.

— În biroul lui Jean.

— Și biroul lui Jean?

— În camera de alături…

Mă duc într-acolo. De fapt este o bibliotecă cu un secreter. Zbârnâitoarea se află pe această mobilă. Deschid anuarul telefonic alăturat și-l frunzăresc până găsesc numărul consulatului Franței. Mă hotărăsc să-l notez, căci s-ar putea să am de mai multe ori nevoie de el în viitorul apropiat. Scot din buzunar scrisoarea de recomandare a numitului Van Danléwal pentru a scrie pe ea cifrele respective și rămân în contemplarea mesajului însuși. De ce deodată, văzut la lumină îmi evocă în mod confuz ceva? Ce amintire neclară urcă la suprafața memoriei mele? Îmi iau capul între mâini și închid ochii pentru a mă concentra cât mai mult. Ia să vedem… ia să vedem…

Din tărtăcuță mi se degajă unde concentrice. Brusc îmi înșfac portofelul și îl explorez febril. Ceea ce caut se află într-adevăr acolo: rândurile descoperite în coada fracului lui Bérurier și care sunt de fapt la originea întregii afaceri. Le așez alături de celălalt bilet și scot un răget care ar fi trebuit să exprime simultan stupoarea, triumful, bucuria și voluptatea. Înțelegeți-mă, bandă de ridichi găunoase, luați aminte, pricepeți, auziți: este același scris! Ați băgat la cap?

Persoana care i-a strecurat biletul lui Hans Sufler este misteriosul Van Danléwal. Aveam dovada, la mine și continuam să mă dau cu castronul de pereți! Sărman țicnit!

Formez rapid numărul consulatului. După un anumit timp îmi răspunde o voce de femeie. Îi spun că vreau să-i vorbesc consulului în legătură cu o afacere de cea mai mare importanță. Se pare însă că formulele de genul ăsta nu impresionează pe nimeni aici.

— Domnul consul dă o recepție, spune ea, și nu poate veni la telefon.

— Spuneți-i că-l caută comisarul San Antonio de la serviciile speciale și vă rog să vă grăbiți!

Cred că ori am găsit tonul potrivit, ori calitățile mele au impresionat-o.

— Rămâneți la aparat, mă duc să mă interesez.

— Așa, puicuțo, murmur eu acoperind microfonul cu mâna. Du-te și te interesează și mai fierbe-ți și două ouă…

Așteptând venirea primului consul, inspectez biblioteca, cu receptorul într-o mână și telefonul în cealaltă. Camera e mobilată cu gust și opulență ca și restul casei (de exemplu pivnița!). Brasseton are o colecție extraordinară de minereuri ce serveau ca suporturi de instrumente de bijutier în biblioteca lui. Cărțile rare abundă.

Rămân încremenit în fața unei fotografii pusă pe marginea unui raft din bibliotecă și-mi sare inima de doi coți. Fotografia reprezintă un bărbat solid, îmbrăcat în stil colonial. Dedesubtul pozei e scrisă o dedicație: *Scumpei mele mame, Jean al ei.* Iar bărbatul din fotografie nu este altul decât răposatul Hans Sufler, mort dintr-o lovitură de halebardă în floarea vârstei.

Oricui în afară de mine i s-ar fi hipertrofiat glanda curiozității. Dar San-Antonio nu se lasă. Nu e un mijloc de construcții metalice Meccano. El își spune pur și simplu că treaba este mai complicată decât credea. Mortul din fundătura Villa Dupont era chiar proprietarul casei: Jean Brasseton. Din motive care nu pot fi încă lămurite, își luase o identitate falsă.

— Alo! face vocea consulului.

Apropii telefonul de gură.

— Îmi cer scuze, domnule consul, dar s-au produs lucruri noi. Domnul Van Danléwal care mi-a scris recomandarea către poliție mai este la dumneavoastră?

— Desigur, ripostează consulul. Recepțiile aici nu se termină înainte de dimineață.

— Trebuie neapărat să-i vorbesc; mă voi întoarce deci la consulat. Dar v-aș fi recunoscător să nu-l avertizați de vizita mea.

Nu e încântat deloc, dar deloc, diplomatul! Îl bănuiesc că nu-i plac curcanii.

— Domnule comisar, îmi spune el sec, poziția mea la E-ville e foarte delicată, ca și cea a tuturor diplomaților străini. Nu-mi pot permite să particip la anchete extra-polițienești. Nu suntem în Franța, și fără să pun în discuție legalitatea misiunii

dumneavoastră…

Îl întrerup, cât ai stinge aragazul.

— Spiritul dumneavoastră de cooperare va fi cunoscut în cercuri înalte, i-o retez eu.

— Dar…

— Vă rog pur și simplu să-l chemați pe Van Danléwal la telefon fără să-i spuneți cine sunt.

— Dragul meu comisar, aș vrea să știți…

— Știu și fiindcă sunt foarte grăbit, n-are rost să-mi faceți un desen la telefon. Aștept.

— Fie, tranșează demnul bărbat. Vi-l trimit.

Și se eclipsează. Mă surprind zgâindu-mă la portretul lui Jean Brasseton. Clișeul trebuie să fi fost făcut acum vreo zece ani cel puțin, dar seamănă foarte tare și sunt absolut sigur că nu mă înșel. Tipul care ar putea să-mi furnizeze o notă explicativă la toată afacerea asta ar fi primit cu fanfara municipală și ar avea drept la considerația mea, plus o reducere pe căile ferate.

— Da, vă ascult.

Vocea care intervine este joasă și fermă. În ton răzbate o fărâmă de curiozitate.

— Domnul Van Danléwal?

— El însuși.

Un foarte ușor accent belgian.

Mă arunc în arenă:

— Sunt un prieten al lui Brasseton.

— A, da?

— Nu știu dacă sunteți la curent cu cele întâmplate săptămâna trecută cu ocazia șederii dumneavoastră la Paris?

Tăcerea e crispată. Se simte că omul e prudent.

— Alo? fac eu ca să relansez convorbirea.

Îmi vine atunci ideea secolului. Dacă îi fixez omului o întâlnire într-un loc neutru, se va teme.

— Mă aflu acum la Jean. Ar trebui să veniți și dumneavoastră aici.

— Jean este cu dumneavoastră?

Arunc o privire furișă spre poza colonialului.

— Tocmai asta e, Jean e mort!

— Ce!

Nu cred că mă fentează. Exclamația a fost prea spontană, prea vehementă.

— De aceea vă chem. Veniți repede, trebuie să examinăm situația.

— Perfect, sosesc.

Vrea să închidă, dar mai întreabă:

— Ghepardul?

— L-am închis.

— Pe curând.

El închide, iar eu așijderea. Tocmai când să închei gestul, percep un ușor foșnet în spatele meu. În clipa în care mă întorc, ceva șuieră. Înainte de a-mi termina răsucirea fac un salt într-o parte din instinct. Încasez pe umărul stâng o lovitură cumplită. Mă uit: bătrâna nebună e acolo înarmată cu un drug de fier, mult mai solid decât un baton de zahăr candel.

Fața ei e schimonosită de o furie neagră. Ochii îi atârnă pe obraji, dinții sunt ca niște colți, maxilarul strâmb. Dacă nu făceam pasul de dans respectiv, eram mort la ora asta. Cum a murit James Hadley. Căci acum nu mai am niciun dubiu: baba i-a făcut-o. Uite-o că își potrivește din nou bara ca să încerce să mă aranjeze.

În ciuda durerii în umăr (nu-mi mai simt brațul stâng) mă reped asupra ei. Învălmășeala e confuză, bătaia furioasă și scârboasă. Sexagenara are o putere neobișnuită. Pur și simplu face spume. Cu mare greutate îi smulg totuși bagheta magică și reușesc s-o trântesc pe bătrâna doamnă într-un fotoliu adânc.

— Vă apucă des să administrați altora asemenea somnifere doamnă Brasseton?

Asist atunci la un fenomen ciudat. Fața convulsionată se liniștește; masca de furie și statuia urii redevin puțin câte puțin blânde și liniștite.

— Pentru ce doreați să-mi faceți rău, doamnă Brasseton?

Ea îmi zâmbește amabil.

— Credeam că ați venit să furați diamantul lui Jeannot, îmi spuse ea.

— Ce diamant?

— Diamantul, știți dumneavoastră…

— Nu, nu știu.

Ea bolborosește un râs neîncrezător, apoi dintr-o dată murmură:

— Să nu vă servesc cu ceva?

— Mulțumesc, era cât pe ce să mă serviți și mi-ajunge. Spuneți, doamnă Brasseton, ce ar fi să mergeți să faceți nani?

— Îmi aștept băiatul. E la Paris și trebuie să se întoarcă.

— Nu se întoarce decât mâine, ar trebui să dormiți. Așa veți fi în formă că să-l întâmpinați. Nu?

Eu profit de faptul că pare să șovăie.

— Haideți, veniți, o să vă conduc în camera dumneavoastră.

Docilă, se ridică.

Urcăm la etaj. Ea intră automat într-o cameră; puterea obișnuinței e lucru mare. Camera e mobilată bătrânește, sunt probabil mobile pe care doamna Brasseton mama le avea în Europa.

Pun mâna pe cheie, pe neobservate și strâng mâna bătrânei nebune.

— Somn ușor, pe mâine!

Ies din cameră și o încui cu cheia. Dacă vrea s-o șteargă, va trebui să sară pe fereastră. Cum scările de la intrare se află exact dedesubt i-ar fi imposibil în cazul ăsta să mai facă rău.

Și fiindcă mă găsesc *at the first floor,* mă hotărăsc să fac o rapidă inspecție a locului. Mă duc din cameră în cameră aruncând o privire grăbită după ce am aprins lumina. Când ajung la capătul culoarului, în fața ultimei uși, mă opresc ca o furnică în fața unei dungi trase cu creta.

Pe sub ușă se prelinge ceva ușor. Iar eu care vă vorbesc, eu San-Antonio, am văzut prea multe în cariera mea ca să mă îndoiesc măcar o clipă că acel ceva este sânge.

Deschid încet. Ușa se supune. Lumină! Spectacolul nu e grozav. Ar trebui dați banii înapoi, dar cinstea nu mai e ca pe

vremuri. Un băiat negru superb, în vârstă de abia douăzeci de ani se află întins pe podea. I-au înfipt o jumătate de încărcător de plumbi în piept în regiunea în care se presupune că e inima și e atât de mort încât statuia călare a Ioanei d'Arc de pe strada Piramidelor ar părea mai vie decât el. Bietul băiat s-a golit de sânge care formează un urât covor neregulat.

Ce masacru în casa asta!

Cobor din nou, mai gânditor decât tipul sculptat de Rodin; cel care își ține țeasta în vârful pumnului.

Coșmarul continuă, fastuos ca într-un film de Alfred Hitchcock. Bătrâna l-a omorât pe James Hadley. Asta e sigur. Dar cine l-a împușcat pe tânărul servitor negru? Să fi fost chelul cu lanterna cu înlocuitori? Văd aproximativ filmul care s-a produs: James H. se introduce în casă. Sau mai degrabă sună și sluga îi deschide. James îl perforează pe boy. Apoi caută prin casă. Atunci mămica Brasseton e pălită de criză și se apucă să se joace de-a Casca de Aur cu prăjina ei de fier forjat. Bun, până aici e perfect, dar un amănunt continuă să mă sâcâie: cine a percheziționat buzunarele chelului? Baba? Ciudat, nu prea se potrivește cu forma ei de nebunie. Dar eu nu sunt psihiatru.

Jos în fața grilei s-a oprit o mașină. Un pas îndesat scârțâie pe alee. Îmi pregătesc artileria de buzunar și mă duc să întâmpin vizitatorul.

CAPITOLUL X

Se prezintă un bărbat, de vreo 50 de ani, mic și îndesat, cu plantație solidă de păr sare și piper și o grămadă de riduri în jurul ochilor. Privirea lui tăioasă are o intensitate rar întâlnită. Pe tipul ăsta, l-aș vedea foarte bine ca director de circ; are în el ceva dur, brutal și cam clocit, care-i caracterizează pe anumiți patroni de circuri.

— Van Danléwal, îmi aruncă el în față după ce m-a mirosit bine.

Îl salut ușor.

— Comisarul San-Antonio de la Serviciile speciale franceze.

Înghite greu pilula. Mustața lui fină de don Juan de mahala se clatină nițel deasupra gurii ca un mic pescăruș legănat de valuri{13}.

— Pentru mine ați scris adineauri o recomandare către poliție.

— A, da?

Nu-l pierd din vedere. Pare tare sâcâit, domnul în smoching alb.

— Domnule Van Danléwal, urmați-mă, aș vrea să vă arăt ceva…

Mă privește o clipă cu expresia foarte exactă a domnului care șovăie între dorința de a te asculta și cea de a-ți da să-i miroși buchetul de falange. În ce mă privește, eu trebuie să am expresia unui domn care n-ar accepta în niciun caz cea de a doua soluție, așa că el mă urmează.

Încep prin a-l duce la etajul unu. Mergem drept la camera tânărului negru asasinat.

— Banko! murmură el.

— E servitorul?

— Da. Cine a făcut asta?

— Asta aș vrea să știu și eu, deși nu aparțin poliției din Elisabethville. Dar asta nu e tot. Cum se spunea în vechile noastre magazine: ce nu se vede în vitrină, se află înăuntru!

— Jean?

— Nu.

Coborâm în pivniță. De data asta aprind lumina și defunctul James Hadley ne apare în toată oroarea sa. Cu unicul său ochi în care se citește încă agonia, gaura roșie a craniului plesnit, arată foarte rău.

Van Danléwal se strâmbă. Tipul ăsta nu e un papițoi și pariez pe o bombă H contra unei zile Z că a mai văzut mierliți la viața lui. Poate i-a mai și ajutat pe unii dintre contemporanii lui să ajungă în stadiul ăsta, dar acest spectacol halucinant îl impresionează.

— Scuzați-mă că vă tulbur astfel seara dansantă, îl ironizez eu. Îl cunoașteți pe acest om?

— Mmmm, nu…

Răspunde fără convingere și pare la fel de sincer ca un dentist care-și asigură pacientul că n-o să-l doară.

— Să urcăm în salon să stăm de vorbă.

Nu știu dacă ați observat, dar n-am schimbat decât foarte puține cuvinte de la sosirea tipului. Economia de dialog face ca întrevederea să fie grozav de tensionată.

Odată ajunși în salon, ne așezăm în fotolii, față în față. Ciudată situație. Această întâlnire într-o casă pe care acum o oră n-o cunoșteam și care seamănă cu o necropolă, pare ceva nebunesc.

— Mi-ați spus la telefon că Jean…

— A murit, e un fapt. Că a fost asasinat, e de asemeni un fapt. Dar faptul s-a petrecut la Paris.

Iau o țigară de foi dintr-o cutie lăcuită. De ce să mă jenez, nu? Îi tai extremitatea cu dinții și aprind trabucul.

— Uitați, domnule Danléwal, spun eu după ce am expulzat o primă gură de fum mai groasă decât cel care se acumulează deasupra unui depou de locomotive; ascultați-mă ce vă spun…

El clatină dovleacul. E numai ochi și urechi! Dacă ar fi avut urechi de jur împrejurul capului și tot n-ar asculta cu mai multă atenție.

— Aș vrea să vă atrag atenția asupra a două lucruri; primul este că aveți aici o situație foarte bună și destul de multă

influență, se pare; al doilea, că v-ați compromis aici într-o afacere în care sunt de pe acum trei morți!

El se ridică pe jumătate. Am o clipă impresia că mă va face să-mi scuip havana dându-mi o lovitură de cap în gură. Dar e genul de om care are întotdeauna un al doilea impuls rațional pentru a corecta prima reacție necugetată.

— Dumneavoastră spuneți ce vreți, face Van Danléwal. Eu n-am omorât pe nimeni!

— Eu n-am spus că ați omorât pe cineva. Am spus că sunteți compromis. Pe plan penal s-ar putea să nu riscați nimic, dar scandalul rămâne. Și eu cunosc viața de provincie și viața într-o colonie: scandalul vă va mătura de aici mai sigur decât o epidemie de ciumă bubonică. Contra ciumei există vaccinuri, contra scandalului nu.

Bine spus, nu? Ascultați băieți, dacă aveți nevoie de cineva să vă pregătească discursul pentru o nuntă sau o înmormântare; să vă încropească o scrisoare de despărțire de amantă, sau o declarație pentru juna fecioară care a venit să vă acordeze pianul; dacă vreți să vă completez foile de impozit sau să vă îndeplinesc datoria conjugală, chemați-mă. Lucrez cu contract.

Să fie oare o impresie înșelătoare? Mi se pare că interlocutorul meu și-a pierdut puțin din aplomb. E momentul să-i dau lovitura de grație.

— Spuneți-mi, domnul meu, sper că recunoașteți asta?

Îi arăt bucata de meniu pe spatele căreia a scris faimoasele rânduri care au declanșat toată comedia.

Are un gest neașteptat: își scoate ochelarii groși de baga, ochelari Achard și privește hârtoaga de la distanță.

— E scrisul dumneavoastră. Pare o nimica toată, dar poate să vă ducă mult mai departe decât credeți…

Un moment de liniște. E necesar. În viață totul este o chestiune de dozaj. O spun și angrosiștii de vinuri.

— Acest bilet a fost găsit în posesia lui Jean Brasseton, spun eu. Cum eu anchetez moartea lui, sunteți automat amestecat în afacere…

Iarăși liniște. Îmi sug trabucul. După poliție, la bară[14]!

Își scoate ochelarii, le desface și le pliază brațele, așa cum o damă de trotuar își desface și încrucișează picioarele. Apoi îi depozitează în buzunarul superior al smochingului și întreabă abrupt:

— Și atunci?

— Domnule Van Danléwal, îmi permit să vă atrag atenția asupra unui detaliu nu lipsit de importanță: mă aflu aici în calitate oficioasă. Mă pot deci comporta în mod… oficios; pot lua inițiative pe care nu și le-ar putea permite un polițist în exercițiul funcțiunii în țara sa.

El lovește brațul fotoliului său.

— Da' dați-i drumul odată, domnule!

— Îndată și fără dureri, domnule Danléwal. Vă propun această bucată de hârtie compromițătoare în schimbul adevărului.

El dă drumul unui oftat de cincisprezece metri cubi și ridică din umeri.

— Ce înțelegeți prin adevăr? Despre morții ăștia eu nu știu nimic!

Îmi ofer luxul unui rotocol de fum care ar tenta un câine dresat.

— Prin adevăr, înțeleg adevărul dumneavoastră. Ce făceați la acea serată congoleză de la Paris? Ce știți despre doamna Vachanski? Pentru ce ați arătat-o lui Brasseton? Pentru ce Brasseton și-a luat numele de Hans Sufler? Dați-i drumul, dați-i drumul, stimabile, vă ascult.

L-am amețit cu întrebările. I-am făcut capul mare lui Van Danléwal.

— Nu știam că Brasseton și-a luat o falsă identitate. Cred că vă înșelați.

Ridic din umeri enervat.

— Eu nu vă cer să-mi spuneți ce nu știți, ci doar ceea ce știți.

Acestea fiind spuse cazez cu grijă, biletul compromițător în portofelul meu. Văzându-l cum dispare, Van Danléwal are o contracție facială.

— E o poveste întreagă, murmură el.

Câți oameni nu și-au început istorisirea cu această frază „e o poveste întreagă”. Fiecare își închipuie că viața lui „e o poveste întreagă” și că nu e numai a lui, ci că poate să-i pasioneze și pe ceilalți.

— Mă simt absolut în stare să o ascult.

— Poate știți că sunt director adjunct la minele de diamante?

Tresar. Știam că este director adjunct la niște mine, dar mă gândeam la niște mine de cupru. Uitasem că în Katanga se produc și dopuri de carafă.

— Frumoasă meserie, fac eu, și?

— Anul trecut s-a descoperit un diamant de o mărime excepțională. O piesă de o valoare inestimabilă, cum nu găsești nici măcar una într-un secol.

Așadar, mămica Brasseton nu vorbea aiurea când pretindea că apără diamantul băiețelului.

— Și această piesă formidabilă, continui eu, ați luat-o pe șest din mină și tot pe șest ați vândut-o lui Jean Brasseton.

E terminat.

— Dar… cum…?

— Eu în poliția franceză am o specialitate, zic eu: degetul mic. Îmi spune o grămadă de lucruri care nu apar în ziare; și mai departe?

De data aceasta, e în starea de spirit ideală. Vrea să mi se spovedească.

— Într-adevăr, am… Știți, acționarii minei sunt niște gunoaie.

— Nu vă voi face mizerii pe tema asta. De altfel, puțin îmi pasă că șterpeleați diamante extrase sub ordinele dumneavoastră.

— Am cedat această piesă rară lui Brasseton în care aveam încredere și care voia să facă o investiție. Simțea cum se apropie ora răscoalei și dorea să strângă parale sub forma cea mai neînsemnată ca volum.

— Un diamant mare ar fi fost într-adevăr capitalul ideal. Și l-ați vândut scumpișor?

Întrebarea mea îi displace. E pudic, bravul om.

— Da, foarte scump. Și totuși la o treime din valoare.

— E inconvenientul șterpelirii, fac eu scuturându-mi scrumul trabucului într-o scrumieră.

El strânge puțin din dinți.

— Continuați!

— Câteva luni mai târziu diamantul i-a fost furat lui Jean.

— Unde îl ascunsese?

— În pivniță.

— Și apoi?

— I-a intrat în cap ideea că eu pusesem la cale furtul. Eram practic singurul care știam despre piatră, înțelegeți?

— Bineînțeles. Deducția se impunea. Dar de ce spuneți: practic?

El ridică din umeri.

— Făcusem măgăria să-i spun neveste-mii.

— Am înțeles. Iar doamna a avut limba prea lungă, dacă mă pot exprima astfel?

— Exact. Crezi că poți avea încredere în tovarășa ta de viață și apoi vezi…

— Dacă n-ar exista femeile, poliția ar avea mai puțin succes. E drept că în schimb s-ar comite mult mai puține delicte. Vă ascult!

— Soția mea e poloneză.

— O! Înțeleg… și prietenă din copilărie, sau așa ceva cu doamna Vachanski?

— Exact. La ultima ei călătorie în Europa, Estella – soția mea – i-a povestit Mariei Vachanski istoria averii noastre, într-o seară când ciocniseră prea des pentru Polonia. Am aflat mai târziu…

— Și?

— Văzând furia lui Brasseton, am hotărât să acționez. În circumstanțele date, el nu putea depune plângere, vă dați seama?

— Evident, cum să vorbești de diamant fără să-i menționezi originea?

— Estella mi-a mărturisit imprudența ei. M-am dus în Franța, am găsit-o pe doamna Vachanski fără să mă prezint ei,

și am pus un detectiv particular s-o supravegheze îndeaproape. Acesta mi-a spus că Maria Vachanski frecventa pe un tip foarte dubios și că împreună vizitau pe marii bijutieri din Paris. Am înțeles că ei erau vinovații. Am avut certitudinea absolută atunci când detectivul mi-a spus că perechea fusese în Congo, incognito, în perioada furtului.

— Înțeleg, lucrurile se limpezesc.

— L-am prevenit îndată pe Brasseton care a sosit cu primul avion. Ambasada congoleză dădea o mare recepție la care eram invitat. Am aranjat să fie invitați și doamna Vachanski și prietenul meu. Și atunci i-am arătat-o, pe ea și pe complicele ei. Asta-i tot.

— Și complicele acela este mortul de jos?

— Da.

— Și pe urmă ce-ați făcut?

— M-am întors aici, căci absența mea ar fi părut suspectă. Și așa trebuisem să invoc moartea unei rude apropiate pentru a mă putea duce.

— Nu mai știți nimic în plus?

Întinde brațul și pronunță pe un ton convins:

— Jur, domnule comisar. Nu știu ce-a putut face Brasseton. Îi așteptam întoarcerea dintr-o clipă într-alta… Nu știam…

Mi se pare că nu minte. În orice caz, dacă situația s-a mai desțelenit, misterul celor trei morți rămâne întreg și n-am avansat niciun pic în recuperarea lui Béru și Pinuche. Or mai fi măcar în viață, dragii de ei?

— Mămica Brasseton e nebună, nu-i așa?

— Nu tocmai. Să zicem că are momente de absență…

— Și în timpul acestor absențe, ea omoară oamenii cu o rangă de fier?

— Poftim?

Îi povestesc războiul meu cu baba și el dă din cap.

— După câte spunea Jean, starea ei se agrava. Absența prelungită a fiului trebuie să-i fi dat lovitura de grație…

Mă ridic și mă întorc lângă bibliotecă pentru a suna la hotelul Albert I. Portarul de noapte pe care îl întreb de doamna Vachanski îmi spune că nu a reapărut.

Van Danléwal se apropie de mine timid.

— Domnule comisar.

— Da?

— Eu… V-am spus tot ce știu…

— Și?

— A! E adevărat. Uitam să-i dau înapoi celebra hârtiuță.

O vorbă are San-Antonio? Așa că-i înmânez bucata de carton, cauză a atâtor drame.

— Poftim, bătrâne. Dar voi mai avea nevoie de dumneata.

E binevoitor față de mine.

— Da?

— Doamna Vachanski e la E-ville acum.

— Nu se poate!

— Dacă vă spun înseamnă că știu.

— Ați văzut-o? întrebă el.

— Am făcut mai mult decât s-o văd.

— I-ați vorbit?

Am făcut mai mult decât să-i vorbesc, dar asta-i ceva prea intim ca să fac caz.

— Da. Numai că ea a dispărut în cursul serii. Trebuie recuperată cu orice preț. Dumneavoastră cunoașteți orașul, eu nu. Ajutați-mă, puteți face asta pentru mine.

— Elisabethville e un oraș mare.

— Asta complică lucrurile. Cu atât mai mult cu cât am și o problemă personală de rezolvat.

Și îi povestesc răpirea celor doi șnapani ai mei, după răpirea mea.

Van Danléwal se gândește.

— Așadar, avea și complici?

— Dovadă: au fost negrii aceia din pădure care m-au agresat, apoi oamenii cu mașina de teren.

— Am o idee, zice el deodată.

— Gândiți cu voce tare, o să câștigăm timp!

— Maria Vachanski e poloneză, măritată cu un diplomat, deci foarte militantă pentru țările din est.

— E verosimil. Și?

— Există aici un grup de militanți care duc un război

ascuns pentru eliberarea totală a Katangăi. Sunt niște fanatici. S-ar putea ca ea să le fi cerut ajutorul…

— Tot ce se poate, într-adevăr. Și unde locuiesc acești amabili gentilomi?

— În pădure.

— N-o prea văd pe eleganta Maria Vachanski lansându-se pe tocuri în junglă în căutarea unor ucigași plătiți!

— Nici eu, dar se poate presupune că a luat legătura prin consulatul ei…

Tresar!

— Doamne, da! Consulatul Poloniei. Pentru ea, e ascunzătoarea ideală. Consulul asistă și el la serata franceză?

— Desigur.

— Atunci, n-avem la ce să mai ezităm, duceți-mă la consulatul Poloniei.

— Dar cum vă puteți gândi! bâiguie Van Danléwal.

— Ba chiar nu mă gândesc decât la asta. La drum și fără fițe că nu-mi arde de glumă.

CAPITOLUL XI

Spre deosebire de consulatul Franței care se află într-un bloc, cel al Poloniei ocupă o casă separată în cartierul calm al orașului.

— Aici e, îmi spune însoțitorul meu. Sper… că nu mai aveți nevoie de mine?

— De dumneavoastră nu, dar de mașina dumneavoastră s-ar putea. Dați-mi vă rog cheia și mergeți acasă pe jos. O voi restitui mâine. În zori mașina va fi în fața hotelului Albert I. Dacă nu o vedeți, depuneți plângere pentru furt și apoi răbdare și tutun.

El nu caută să se sustragă și fără o vorbă îmi întinde o mică legătură de chei.

— Ce aventură! oftează el.

— Cine-i de vină domnule Van Danléwal? Dacă erați un om cinstit, nimic din toate astea nu s-ar fi petrecut. Ați fi fost probabil ceva mai puțin bogat, dar conștiința dumneavoastră ar fi fost Alba lux.

Cu această declarație pertinentă îl părăsesc sau mai degrabă îl las să mă părăsească. Aștept ca silueta lui masivă să fi dispărut, apoi ies din mașină și mă apropii de clădire. Sunt orele două dimineața și e o liniște de s-ar auzi zburând inteligența bietului meu Bérurier. Și totuși în vilă e lumină cam peste tot. Mă autoconvoc de urgență în conferință la nivel înalt și îmi spun cele ce urmează: „San Antonio, iubitule, dacă tu intri prin efracție în această locuință, cu renume de teritoriu străin, riști s-o mierlești în mod josnic, ceea ce n-ar fi nimic; dar decesul tău ar șifona în astfel de circumstanțe curajoasa poliție franțuzească a cărei reputație face atât, cât face, dar nu mai puțin decât a altora”.

Și apoi, agățând gluma în pom, cum ar spune un pomicultor, nu sunt atât de sigur că madam Vachanski este aici. E o presupunere care poate să nu fie total gratuită, dar pe care sunt ferm hotărât s-o plătesc în rate. Voi acționa deci cât

se poate de normal, aproape protocolar.

Urc crosnia de trepte din fața ușii, care oricum e mai bună decât o crosnie de nuiele verzi pe spinare și încep să cânt pe sonerie „Polonie, țara mea iubită”! Un tip foarte emoționat și foarte antipatic, cu pieptul consternat de decorații (Béru *dixit*) descuie.

— Vă salut, fac eu amabil arătându-i, ca în reclamele Gibbs, cei treizeci și doi de dinți repertoriați cu grijă. Vin din partea domnului consul. Sunt secretarul particular al consulatului Franței unde se găsește el acum și domnia sa m-a însărcinat cu un mesaj pentru doamna care a sosit mai devreme.

Ce tupeu, nu? Trebuie să te simți cocoș peste crescătoria de puicuțe a orașului ca să îndrăznești să joci o scenetă ca asta. Sceneta dă roade, cum ar zice o aprozărească. Tipul dă din cap.

— Doamna este în camera ei, spune el.

— E foarte important, dacă vreți arătați-mi drumul!

Mi se pare că inima mea zdrăngăne ca o cratiță coborând pe scară. Joc tare și strâns, copii. Dacă iese cu șucăr încântătorul San Antonio, bărbatul care nu se teme nici de muște și nici de soții care scapă trenul, riscă să-și vadă strălucita lui carieră zdrobită întocmai ca testiculele unui domn într-un conflict cu agentul de asigurări.

Urcăm o scară de marmură falsă, făcută din lemn și servitorul îmi arată o banchetă acoperită cu catifea vișinie.

— Dacă vreți să așteptați.

El se apropie de ușă, bate și o voce spune ceva ce nu înțeleg. Valetul răspunde fără ezitare:

— Czzzkyc wlopfftz cklapolski niapprzx y lwwklz.

Aceia dintre dumneavoastră care înțeleg poloneza, nu vor avea nicio dificultate să traducă.

Ușa se întredeschide. Percep o șușoteală, în urma căreia prietena mea Maria scoate capul prin crăpătura ușii.

Îmi spun că dacă mai aștept trei secunde fără să mă mișc, s-a dus totul dracului. Mă ridic și mă apropii zâmbind.

— Maria dragă, spun eu, mă gândisem eu că ești aici. Închipuie-ți că voiam neapărat să-ți vorbesc…

Am ajuns în fața ușii. Valetul așteaptă, fiindcă madam

Vachanski i-a spus ceva în limba ei atât de maternă. Trebuie să mă ocup îndată de băiatul ăsta.

În clipa în care se aștepta cel mai puțin îi plasez o directă-de-casă în stomac. Maimuțoiul sughite și scuipă instantaneu trei sâmburi de avocado categoria Florio. Un upercut în bărbie îl termină. Îl înșfac de cravată și îl trag în camera Mariei.

Femeia nu spune nimic. Mă privește grav. A văzut pușcociul în mâna mea stângă și mica frecție pe care i-am administrat-o portarului. Îi explic mai clar decât o scrisoare recomandată. Că sunt în stare de orice începând cu ce e mai rău.

— Vino cu mine! îi spun eu. Și niciun gest că te lichidez cum ai strivi o ploșniță.

Ochii ei seamănă cu două mici banchize de gheață iar maxilarele îi tresar sub obrajii fardați.

O prind de o aripă și o împing spre scară.

— Ceea ce faceți e foarte grav, protestează ea.

— Mai puțin grav decât ceea ce ați făcut dumneavoastră! îi răspund eu.

Înaintăm până la mașina mea.

Ceea ce mă surprinde la cucoană, este profunda ei descurajare. Parcă ar fi suferit un șoc. O dată am dus un motan cules de Felicia la veterinar ca să-i scoată castanele, iar animalul avea același aer descurajat și reprobator.

Demarez. Mașina lui Van Danléwal este un Mercedes puternic. Apăs pe accelerator și mă îndepărtez urgent de cartierele locuite. Ceea ce îmi trebuie e un loc valabil unde să putem face, nu ștrengării de data asta, ci rezumatul situației. Pilotez deci roaba spre mahalaua numită Bokono unde au dispărut cu arme și bagaje scumpii mei colegi.

Maria parcă visează. Mă chiorăsc la ea cu coada ochiului și observ că a dat apă la șoareci. Îmi spun atunci cu creierașul meu drăgălaș de comisar San-Antonio, că ea se află în starea aceasta pentru că a aflat de moartea amicului ei. Și tot cu același creieraș, îmi adaug că din moment ce ea este la curent cu acest deces, înseamnă că ea se găsea la Brasseton atunci când s-au petrecut lucrurile.

Și apoi, dacă tot sunt în formă, îmi vine un gând supranumerar care ar tinde mai degrabă să le anuleze pe precedentele: cum au putut Maria și James să pătrundă în casă cu un ghepard în libertate care abia aștepta să pună laba pe o pulpă de bărbat și niște măruntaie de cucoană în sos barbar, ia spuneți?

— Unde mă duceți? oftează ea, totuși, după o lungă tăcere.

— Ia te uită, nu ne mai tutuim? răspund eu.

Zâmbesc satisfăcut și opresc mașina lui Danléwal la începutul acelui drum pe care șoferul de taxi văzuse dispărând pe Stan și Bran ai poliției.

— Cred că suntem pe drumul cel bun, nu-i așa seducătoareo?

Ea se mulțumește să dea imperceptibil din umeri. O fi ea emoționată, dar cred că nu va fi ușor să scoți ceva de la ea. În legătură cu poliția, există două categorii de indivizi pe care e greu să-i faci să sporovăiască: răposații și gagicile care și-au pus în minte să nu vorbească. Poți să le cânți ca Dario Moreno, poți să le pui o lampă de sudură între buci, poți chiar să le înjuri, să le tratezi de scroafe, gunoaie, deputați sau lionezi, ăștia nu scot o vorbă.

— Ascultă Maria – atac eu pe un ton și cu o expresie mai serioasă ca ale unui lord englez care explică chirurgului că a înghițit o umbrelă – sunt momente în viață în care adevărul cel mai scârbos este preferabil minciunii. Știu de acum atât de multe despre dumneata încât dacă aș scrie tot, opera lui Balzac ar părea o notiță explicativă la jocul de domino. De aceea, nu-ți cer decât un supliment de informare. Dacă mi-l dai, te las în pace: dacă nu mi-l dai suntem în război, pricepi, puiule?

Ea face o mutră lamentabilă.

— Câtă vorbărie!

Mă cam atinge, chestia asta, *naturlich*.

— Tipul tău a murit și presupun că viața nu ți se pare foarte plăcută în momentul ăsta?

Ea tresare și mă privește înmărmurită.

— Când îți spuneam, fetițo, că știu enorm de multe chestii.

Povestea cu diamantul șterpelit lui Brasseton; asasinarea lui James de către bătrâna nebună și tot… Ceea ce vreau, e versiunea ta. Nu știu dacă ești la curent cu identitatea mea, deși o bănuiai…

— Comisarul San-Antonio, recită ea cu o voce jignitoare, pentru că lipsește în ea orice urmă de admirație.

— Cine ți-a spus?

— Cei doi caraghioși care te-au însoțit aici.

Întrezăresc un licăr de speranță.

— Unde sunt?

Speranța mea dispare.

— În mâinile Ossobucilor… dacă mai sunt!

— Explică-mi.

— Niște negri cu care sunt în relații bune i-au predat în mod clandestin acestor cumpliți războinici spunându-le că oamenii dumitale sunt consilierii lui Bavitavokavu, cel mai teribil dușman al lor.

Putoarea! S-a terminat cu dragii mei prieteni. Două existențe exemplare, două cariere demne de loja întâi, care sfârșesc stupid în inima junglei congoleze!

Simt un nod în gât, inima se pune în circuit închis și presiunea arterială scade.

— Vom reveni peste o clipă la asta, spun eu, dar mai înainte, aș vrea povestea diamantului, din punctul dumitale de vedere. La ce bun să te ambiționezi într-o mutenie ridicolă? Dacă vorbești, îmi permiți dimpotrivă să aplanez anumite dificultăți. Ești soție de diplomat, un scandal n-ar aranja pe nimeni.

Ea se gândește. Am impresia că o să-mi ofere un bilet la baia turcească, dar știți cum sunt muierile? Când semnalizează stânga, o iau la dreapta.

— De ce nu? spune ea. Bine, comisare, spun tot… N-ai o țigară?

Îi întind o papiroasă, i-o aprind și aștept. Începe iute.

— Acum doi ani, am făcut cunoștință cu un funcționar al ambasadei americane și am devenit amanta lui…

— Un atașat de îmbrățișadă, râd eu. Era James Hadley?

— Da.

— Emoționant: idilă occident-orient. Capuleții și Montaigu, ce mai.

— Voiam să ne refacem viața împreună în America de Sud. Visul lui James era să crească vite în Brazilia…

Scoate un oftat pe care-l reprimă și îl învinge.

— Numai că eram săraci și aveam nevoie de bani pentru a ne trăi amorul.

— Și atunci, când Estella Van Danléwal ți-a povestit cum a rezolvat omul ei aceeași problemă, te-ai gândit să furi celebrul diamant clandestin. Idealul era că posesorul nu putea alerta autoritățile, nu?

— Știi într-adevăr multe lucruri, apreciază Maria expulzând din gură o grămadă de fum.

— Înarmați cu explicațiile Estellei, care, fie vorba între noi și dulapul cu oglindă, mi se pare un cap de gâscă desăvârșit, James și cu dumneata ați venit în Congo și ați reușit până la urmă să puneți mâna pe piatră.

— Da, James a reușit făcând presiuni asupra mamei lui Brasseton, cu ocazia unei călătorii pe care a făcut-o el la Leopoldville.

Clinc! Totul se luminează. Acum înțeleg criza de nebunie omicidă a bătrânei în seara asta. Ea l-a recunoscut pe chinuitorul ei care-i furase diamantul și l-a omorât.

— Continuă, Maria.

— Când am ajuns în posesia pietrei, care este absolut remarcabilă, am crezut că am scăpat de griji. Dar e greu să vinzi o astfel de piatră. Bijutierii sunt bănuitori și pun prea multe întrebări indiscrete. Demersurile noastre au fost lungi și incerte. Țineam la discreție, vă dați seama?

Trage cu lăcomie din țigară de parcă ar ține neapărat să afume interiorul Mercedesului.

— Dă-i înainte, te ascult.

— Cred că aceste demersuri au atras atenția asupra noastră, în ciuda precauțiunilor luate. Fapt este că săptămâna trecută James Hadley a primit vizita lui Brasseton.

— Drace!

— James ținea diamantul. Brasseton părea la curent cu multe lucruri. El l-a amenințat pe amantul meu cu cele mai mari calamități dacă nu-i restituie bunul lui.

— Și?

— Și atunci James s-a temut pentru mine și i-a dat înapoi diamantul.

— Sfârșitul episodului al doilea, făcui eu. E mai pasionant decât un film despre torticoli-ul la girafă de-a lungul secolelor, continuă…

— Când James mi-a spus că a cedat, am crezut că înnebunesc. Tocmai găsisem un cumpărător pentru piatră. Ne propusese o sumă astronomică și iată că totul se prăbușise. Am hotărât să pornim la recucerirea pietrei care ne costase de acum atâta bătaie de cap și o groază de bani.

— Și atunci l-ați omorât pe Brasseton?

Ea se crispează și își scoate încet țigara din gură. Apoi mă măsoară cu o conștiinciozitate bizară.

— Ce vreți să spuneți?

— Vreau să spun că Jean Brasseton a decedat la domiciliul său parizian dintr-o lovitură de halebardă în bufețel, iubito. Chiar din cauza asta mă aflu aici.

Maria scutură din cap.

— Dar James mi-a spus că s-a informat și că Brasseton s-a întors în Congo. Pretindea chiar că l-a văzut la aeroport.

— Înseamnă că James te-a păcălit, puicuța mea. Dar continuă, e prea captivant.

— Ne-am întors aici. Ne-am informat ca să aflăm unde se află Brasseton și James a aflat că el se găsea la Stanleyville.

Nu vi se pare vouă, capete găunoase, că Hadley se purta ciudat cu fetița lui poloneză? Mie da. Ea însă continuă.

— Hotărâsem să acționăm în seara asta, dar ai intervenit dumneata și mi s-a făcut frică.

— La *Guest House,* i-ai spus lui James să meargă să cotrobăie în camera mea?

— Da.

— Și el ți-a telefonat că nu jucam cu cărțile pe față.

— Mi-a spus că ești un sticlete. A găsit în bagajele tale acte

de polițist.

— Așa ți-a spus?

— Da.

— Înseamnă că te-a mințit. Actele de polițist le aveam la mine. Ceea ce a găsit în camera mea sunt actele false pe care le-am ridicat de pe cadavrul lui Brasseton. Ai auzit despre un oarecare Hans Sufler?

Ea pălește.

— Cred că erau…

— Da.

— Actele false pe care James și le procurase pentru a pleca în Brazilia. Voia să fie nou născut…

— Asta e deci dovada că te ducea cu prețul. El n-a înapoiat diamantul lui Brasseton ci l-a omorât pe acesta din urmă. Pentru a întârzia căutările, i-a luat actele și i-a pus în loc actele false pe care și le procurase. Astfel, când avea să descopere cadavrul, poliția avea să pornească o pistă greșită. Până să se descopere adevărul, mai trecea timpul. Nu e rău…

— Dar de ce să mă fi mințit?

— Am să-ți spun eu fetițo: voia el să-și refacă viața, dar fără tine.

— Atunci pentru ce s-a întors în Congo cu mine?

— Africa este drept în fața Americii de Sud.

Ea își aruncă țigara pe jumătate consumată.

— Nu se poate!

— Era un șmecheraș Romeo al dumitale, Julieto. Avea sigur un plan, poți să mă crezi. Așadar, aseară, v-ați întors la Brasseton.

Ea încuviințează și-și acoperă fața.

— A fost îngrozitor.

— Cum ați intrat? Ghepardul ce făcea?

— Era legat când am venit. Servitorul ne-a deschis. James avea un pistol… A…

— L-a pus să urce în camera lui și l-a împușcat?

— Da. Fără explicații. Eu țipam, nu voiam, dar el părea scos din minți. Și în timpul ăsta bătrâna aceea nebună cânta la pian…

— Și apoi?

— Am coborât în pivniță să căutăm diamantul, fiindcă acolo îl ascunsese Brasseton prima dată…

— Și?

Ea scoase un țipăt slab și lacrimile începură să-i șiroiască pe față. Am înțeles.

— Voia să te lichideze, nu-i așa?

— Avea o privire stranie și mă pusese să intru prima…

— Și?

— Da, acuma știu că ai dreptate, avea un plan, nu mă mai iubea…

O las să plângă, pentru că știu cât de mult ușurează plânsul.

— Numai că înainte să te împuște bătrâna care îl recunoscuse a sosit cu un drug de fier și l-a omorât?

— Da.

Ce ciudată este această justiție imanentă. Un bumerang l-a lovit pe cel care-l aruncase. Asta îmi amintește de povestea prietenului meu François Richard: „În Australia, un domn a înnebunit pentru că i s-a oferit un bumerang nou și nu reușea să se descotorosească de cel vechi”.

— Și ce-ați făcut atunci?

— Am urlat, eram înnebunită de groază. Bătrâna m-a urmărit, apoi, înțelegând că nu poate să mă ajungă, a deschis cușca ghepardului. A fost infernal. Dacă n-am fi lăsat poarta întredeschisă când am intrat, animalul m-ar fi prins. Am ajuns la fix și am avut exact timpul necesar să trag poarta.

Urmează o liniște lungă. Aprind două țigări cum face Cary Grant în filme și strecor una între buzele decolorate ale Mariei.

— Mulțumesc, bâlbâie ea.

— Cum se face că James nu avea asupra lui niciun act de identitate?

— Le lăsase la hotel.

Un tip organizat. Nu voia să riște să lase vreun indiciu.

— Și pistolul? Dispăruse când am sosit la fața locului, câteva ore mai târziu.

— Bătrâna nebună l-o fi luat și l-o fi ascuns.

Mi se pare posibil, într-adevăr. Am impresia că mi-a vândut toate ponturile, nu? Nu ne mai rămâne decât să închidem pentru inventar.

— Foarte bine, spun eu. Am să aranjez lucrurile în ceea ce te privește, Maria. Și am să las poliția de aici să se descurce cu morții ăștia, dar cu o condiție.

— Care?

— Trebuie să-mi recuperez prietenii.

Ea dă din cap.

— Cum îți închipui? E imposibil.

— Ba nu. Trebuie să mergem la negrii care te-au ajutat și ei să ne ducă la tribul căruia i-au dat pe oamenii mei…

— Vom ajunge prea târziu.

— Nu contează. O voi face. Îi voi regăsi vii sau morți, trebuie să-i găsesc.

Convingerea, hotărârea și focul meu o câștigă.

— Ai dreptate, vino!

CAPITOLUL XII

O auroră maiestoasă de culoarea zmeurei terciuite, a dulceții de coacăze, a spanacului natur, a morcovilor rași și a filmelor franțuzești color se întinde peste Africa congoleză, precum aluatul de clătite într-o tigaie fierbinte[15].

Mașina de teren tanga(nika) pe drum. Era condusă de un negru sperios și tăcerea lui te făcea să-i plângi de milă. Maria zăcea abătută pe bancheta din spate. În ce mă privește, mă dopam fumând. Nu știu dacă ați făcut socoteala, dar trecuse o bucată de vreme de când nu-mi mai întinsesem hălcile în cârpe și moțăiala îmi sâcâia jaluzelele de ți-era mai mare dragul, cum ar spune doamna Camille Marbo, din juriul premiului Femina.

Dar San-Antonio e întotdeauna pe fază. Elevul sârguincios al poliției, scrupulos ca școlarii care desenează w-urile cu rigla.

Drumul este mai degrabă o potecă. Lianele ne biciuiesc peste portrete. Papagalii trăncănesc. Deodată tresar. Unul dintre ei, pe cuvânt de onoare, fluieră „Saltelarii”!

— Nu-i așa că ne apropiem? întreb eu pe șoferul cel negru.

El îmi face un semn afirmativ la fel de negru ca fizionomia lui.

— Da.

Mergem cu mașina de două ore și dosul ni s-a terciuit. Papagalul de care vă povesteam continuă să arunce note mândre și poate deformate, dar în orice caz ușor de recunoscut. Cuvintele îmi vin în minte automat:

Dărăcește, dărăcește saltelare,
Dacă femeia te trage de lână,
Arde-o!

Etc.[16]

Deodată drumul dă într-o poiană în care fumegă un foc de lemne verzi. A fost amenajată o enormă frigare dintr-un trunchi cioplit de copac și pe cine văd eu legați fedeleș de un stâlp? Pe Pinaud, și pe Béru pe care acești Ossobuci, încă atinși de canibalism ereditar acut, se pregăteau să-i consume ca pe două supe Maggi.

Vreo zece negri sumar îmbrăcați, înarmați cu cuțitoaie și cu figuri feroce dansau în jurul coechipierilor mei, cu excepția bucătarului care pregătea mirodeniile. Pentru Pinaud, presupun, el neputând fi consumat altfel decât fiert în sos.

— Stop! urlu eu ochindu-i cu pistolul.

Rău am făcut. Ossobucii ne înconjoară vociferând.

— Nu trageți! îmi strigă șoferul. Altfel ne omoară pe toți.

Și se lansează atunci într-o parlamentare energică:

— Mkao zigouigoui babao viski hazouka oulala kestafe! spune el[17].

Ossobucii rămân tari pe poziție. Se face liniște, apoi unul dintre ei vorbește.

Șoferul ne traduce.

— Refuză să-i dea înapoi pe cei doi. Spun că sunt niște trădători și că trebuie să-i mănânce pentru a potoli mânia zeilor.

— Să mă pupe în c…! muge Grasul care a reușit să dea la o parte liana vânătoare care îi servea de căluș. Vino să ne dezlegi, Tonio, și ai să vezi ce le trântesc eu peste mutră strâmbilor ăstora!

— Mai insistați, spun eu ghidului nostru. Spuneți-le că a fost o greșeală și că nu sunt trădători. Promiteți-le bani…

Șoferul mașinii de teren sporovăiește:

— Tave kapa yale he balo te! zice el.

Colocviu între domnii gastronomi. Juriul citește verdictul: e negativ.

— Nu e nimic de făcut, zice șoferul. Ei au promis zeilor pe acești oameni și vinovați sau nevinovați, ei trebuie să fie sacrificați.

— Vino numai să mă dezlegi, Tonio! strigă Bérurier. Și ai să vezi ce le sacrific eu în colțul amuletei!

— Taci, Grasule, zic eu. Și speră…

În timpul unei diatribe am băgat mâna în buzunar și am găsit în el un obiect ciudat de care uitasem.

— Spune-le că eu sunt un mare zeu alb și că dacă nu-mi vor da pe oamenii ăștia, am să-i fac pe toți să orbească dintr-un singur gest.

Celălalt ezită.

— Tradu, fire-ai să fii!

El traduce. Nu știu dacă tipii ăștia au văzut multe filme cu Tarzan, fapt este că își pipăie bărbiile sceptici. Ce face atunci San-Antonio? Cu un aer dezinvolt ia în mână ochiul de sticlă al răposatului James. Își duce mâna la ochi și se face că-și smulge ochiul plimbându-l pe celălalt pe sub nasul războinicilor Ossobuciști. Băieții sunt înmărmuriți. Mă prefac că-mi trântesc ochiul la loc în cercevea. E un delir.

Toți se aruncă în genunchi și nu ne mai rămâne decât să-i dezlegăm pe duetiștii noștri cei glorioși și să ne întoarcem glonț la Elisabethville.

Grozav, nu? Și totuși autentic. Dacă printre dumneavoastră sunt unii neîncrezători să vină la mine. Le voi furniza argumente frapante.

Peste două ceasuri, după ce ne-am refăcut forțele, plecăm spre aeroport.

Când să părăsim hotelul, o zăresc pe micuța Maria, care vine spre mine.

— E adevărat, îmi spune ea, că nu mă arestați?

— Nu am nicio calitate să o fac.

Ea dă din cap. A îmbătrânit cu zece ani. Acum e aproape o doamnă în vârstă.

— Atunci rămân aici, spune ea. Nu știu încă ce voi face dar nu am nici dorința și nici puterea de a merge în altă parte.

Înțeleg drama ei.

— O.K., Maria, zic eu. S-ar putea să ai dreptate. Și apoi, aici a murit un vis, nu-i așa?

— Este și asta.

Îi strâng polonicul.

— Adio și sper ca timpul să te împace.

ÎNCHEIERE

— Și când te gândești că era cât pe ce să fiu halit, geme Pinaud, îți dai seama ce aventură. N-or să mă creadă niciodată la Vincennes!

— Ossobucii ăștia au scăpat de o mare primejdie, zic eu. Și-ar fi rupt dinții în tacâmul tău slăbănog.

Bătrâna pară mălăiață ridică din umerii lui ca o sticlă de trei litre.

— Glumești, dar nu-mi ardea de joacă. Și nici Grasului, nu-i așa, Béru?

Béru e visător.

— Mă întreb dacă aș fi fost gustos, murmură veșnicul bulimic. Ce gust oi fi având, după părerea ta, San-A?

— Nu poate fi exprimat în cuvinte, dovleacule… Trebuie să fie ceva ca de câine mort, de șobolan din canal, de slănină râncedă sau de geacă din piele de căprioară fiartă.

El nu se supără.

— Mereu spui tâmpenii. Și când te gândești că am scăpat datorită ochiului de sticlă al ordinarului ăla. Știi ce aș vrea? Să mi-l lași amintire.

Mă caut prin saci.

— Poftim, fii fericit…

Grasul începe să se joace cu scârbosul trofeu în timp ce avionul nostru străpunge azurul african.

Pinache ațipește, eu îmi storc un whisky lăsându-mă în voia unei moleșeli plăcute. Deodată un strigăt mă face să întorc capul.

— Tonio!

— Da, Grasule!

— E cu șmecherie, ochiul ăsta de sticlă, uită-te, se deschide.

— Ce?

El îmi întinde ochiul împărțit în două. O piatră de o strălucire incomparabilă (de aceea nici nu o compar, de data asta) scânteiază în neobișnuitul etui.

— Diamantul! bâigui eu.

— Cum?

— Aici îl ascundea. Își comandase ascunzătoarea asta pentru a trece la vamă fără probleme… A! Era tare James Hadley.

Prind piatra între degetul mare și arătător. Ea aruncă scântei cât o întreagă centrală electrică.

— Când te gândești că valorează o avere bucata asta de minereu! oftez eu. Și câți oameni au murit pentru ea.

— Ce dracu' facem cu ea? întreabă Grasu.

Eu dau din cap.

— O dăm Bătrânului să hotărască el. E rândul lui să-și asume răspunderea.

Pinaud care s-a trezit clipește din ochi și se uită disprețuitor la piatră.

— Mie îmi place mai mult Diana mea, declară el mângâind posteriorul de bronz al vânătoriței. E mult mai decorativă!

Sfârșit

virtual-project.eu

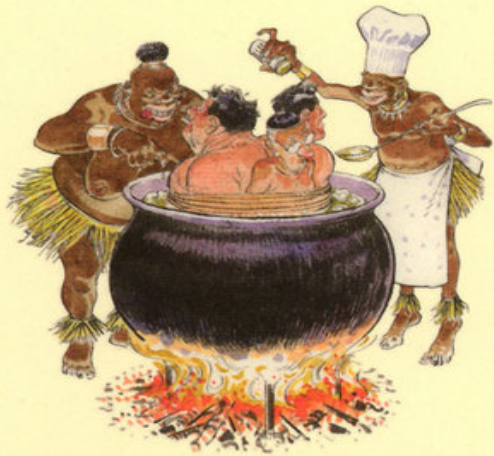

SAN-ANTONIO

y'a bon, San-Antonio

Fleuve Noir

{1} Mă văd nevoit să folosesc acest termen, deoarece limba franceză este mai puțin bogată decât se crede.

{2} Idem.

{3} Acesta fiind o ediție specială pusă la dispoziția familiei Bérurier de un liberar specializat în texte necenzurate.

{4} Pentru memorie: inițialele Berthei Bérurier.

{5} Autoritate! Obișnuiți-vă cu stilul meu eliptic sau citiți proza domnului Gérard Bauer membru al Academiei Goncourt în contumacie.

{6} Nume dat în romane ziarului France Soir.

{7} Cineva: celebrul autor căruia îi datorăm o mulțime de citate și de considerații filosofice.

{8} Bine spus, nu?

{9} În românește, în original.

{10} Joc de cuvinte intraductibil: în franceză pépin înseamnă sâmbure, dar și complicație, dificultate.

{11} Nu vă faceți griji pentru gleznele mele, port moletiere sub nădragi.

{12} Cea pe care o atribuisem Grasului care visează să stăpânească un Peugeot.

{13} Partea mea tare sunt metaforele.

{14} Jocul de cuvinte este forte prost, dar cu intenție. Scopul e de a vă arăta cât de bune sunt cele bune.

{15} Dacă unele metafore vă par prea tari pentru inteligența voastră, îndoiți-le cu apă.

{16} Cântec adaptat de Francis Lopz după o doină din secolul al XVI-lea intitulată „Dărăcitorul de spinări”.

{17} La ora la care intrăm la tipar, comisarul San-A încă nu ne-a oferit traducerea acestor texte, în ciuda scrisorilor recomandate pe care i le-am trimis. (Nota editorului).